Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (seitsmes koda)

23. juuli 2025*

Konkurents – Keelatud kokkulepped – G10 vääringuid hõlmavate valuuta hetketehingute sektor (Forex) – Otsus, milles tuvastatakse ELTL artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 rikkumine – Teabevahetus – G10 valuuta vahetustegevusega seotud kokkulepped või kooskõlastatud tegevus – Eesmärgilt konkurentsipiirang – Üks ja vältav rikkumine – Hea halduse põhimõte – Kaitseõigused – Trahvid – Põhisumma – Müügiväärtuse asendusväärtuse kindlaksmääramine – Määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõiked 2 ja 3 – Täielik pädevus

Kohtuasjas T-84/22,

UBS Group AG, Credit Suisse Group AG õigusjärglane, asukoht Zürich (Šveits),

UBS AG, Credit Suisse AG õigusjärglane, asukoht Zürich,

Credit Suisse Securities (Europe) Ltd, asukoht London (Ühendkuningriik),

esindajad: advokaadid R. Wesseling ja F. Brouwer,

hagejad,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: A. Boitos, C. Zois ja T. Franchoo,

kostja,

ÜLDKOHUS (seitsmes koda),

koosseisus: koja president K. Kowalik-Bańczyk, kohtunikud E. Buttigieg (ettekandja) ja B. Ricziová,

kohtusekretär: ametnik I. Kurme,

arvestades menetluse kirjalikku osa,

arvestades 7. märtsi 2024. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

kohtuotsuse

1 ELTL artikli 263 alusel esitatud hagis paluvad hagejad UBS Group AG, kes on Credit Suisse Group AG õigusjärglane, UBS AG (edaspidi „UBS“), kes on Credit Suisse AG õigusjärglane, ja Credit Suisse Securities (Europe) Ltd esiteks tühistada komisjoni 2. detsembri 2021. aasta otsus C(2021) 8612 (final) ELTL artiklis 101 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum AT.40135 – FOREX (Sterling Lads) (edaspidi „vaidlustatud otsus“) ja teiseks vähendada trahvisummat, mis selles otsuses määrati solidaarselt Credit Suisse Groupile, Credit Suisse'ile ja Credit Suisse Securitiesele (Europe) (edaspidi koos „Credit Suisse“).

I. Vaidluse taust

A. Menetlus, mille tulemusel tehti vaidlustatud otsus

2 Menetlus algatati pärast seda, kui UBS esitas 27. septembril 2013 tähise saamise taotluse vastavalt komisjoni teatisele, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (ELT 2006, C 298, lk 17; edaspidi „koostööteatis“). Taotluses teavitas UBS Euroopa Komisjoni väidetavast rikkumisest G10 vääringuid hõlmavate valuuta hetketehingute sektoris.

3 Pärast taotluse esitamist tegi UBS suulisi avaldusi ja esitas dokumentaalseid tõendeid. 2. juulil 2014 andis komisjon UBSile vastavalt koostööteatise punkti 8 alapunktile a tingimusliku kaitse trahvide eest.

4 11. oktoobril 2013, 14. oktoobril 2013 ja 17. juulil 2015 esitasid Barclays plc, Barclays Execution Services Limited ja Barclays Bank PLC (edaspidi koos „Barclays“), HSBC Holdings plc ja HSBC Bank plc (edaspidi koos „HSBC“) ning NatWest Group plc ja NatWest Markets Plc (edaspidi koos „RBS“) koostööteatise alusel taotlused trahvide vähendamiseks. Pärast taotluste esitamist tegid nad suulisi avaldusi ja esitasid dokumentaalseid tõendeid.

5 Komisjon saatis 25. juulil 2014, 1. märtsil ja 29. aprillil 2016 Credit Suisse'ile ja kõigile eespool punktides 3 ja 4 nimetatud ettevõtjatele teabenõuded.

6 Komisjon algatas 27. oktoobril 2016 nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [ELTL artiklites 101 ja 102] sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikli 11 lõike 6 alusel Credit Suisse'i ja kõigi eespool punktides 3 ja 4 nimetatud ettevõtjate suhtes rikkumismenetluse, kutsudes neid üles avaldama huvi osaleda kokkuleppemenetluses vastavalt komisjoni 7. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 773/2004, mis käsitleb [ELTL artiklite 101 ja 102] kohaste menetluste teostamist komisjonis (ELT 2004, L 123, lk 18; ELT eriväljaanne 08/03, lk 81) (muudetud redaktsioonis), artiklile 10a.

7 Credit Suisse ja kõik eespool punktides 3 ja 4 nimetatud ettevõtjad otsustasid osaleda kokkuleppemenetluses ning 9. novembri 2016. aasta ja 7. veebruari 2018. aasta koosolekutel komisjoniga. Credit Suisse teatas 19. veebruaril 2018 komisjonile, et ta lõpetab oma osalemise kokkuleppemenetluses. Komisjon naasis seetõttu tema suhtes tavamenetluse juurde vastavalt komisjoni teatise, mis käsitleb kokkuleppemenetluse läbiviimist kartellidega seotud otsuste puhul, mis on võetud vastu vastavalt määruse nr 1/2003 artiklitele 7 ja 23 (ELT 2008, C 167, lk 1), punktile 19.

8 Komisjon saatis 24. juulil 2018 Credit Suisse'ile tavamenetluses vastuväited. Pärast toimikuga tutvumist esitas Credit Suisse vastuseks vastuväidetele oma kirjalikud seisukohad ja esitas oma seisukohad 7. detsembril 2018 toimunud ärakuulamisel.

9 Komisjon saatis 18. märtsil 2021 Credit Suisse'ile täiendava vastuväiteteatise.

10 Pärast toimikuga tutvumist esitas Credit Suisse ettenähtud tähtaja jooksul vastuseks täiendavale vastuväiteteatisele oma kirjalikud seisukohad. Teine ärakuulamine toimus 8. juunil 2021.

11 Credit Suisse vastas 25. juunil 2021 teisel ärakuulamisel esitatud teabenõudele.

12 Komisjon võttis 2. detsembril 2021 vastu vaidlustatud otsuse, mis oli adresseeritud üksnes Credit Suisse'ile.

13 Samal päeval võttis komisjon vastu otsuse C(2021) 8613 (final) ELTL artiklis 101 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum AT.40135 – FOREX (Sterling Lads) (edaspidi „kokkuleppeotsus"), mille adressaadid olid pooled, kes olid nõustunud kokkuleppemenetluses osalema ja kes olid esitanud kokkuleppemenetluse ettepaneku, nimelt Barclays, HSBC, RBS ja UBS.

B. Vaidlustatud otsus

1. Asjaomased tooted ja asjaomane sektor

14 Vaidlustatud otsuses käsitletud tegevus puudutab valuuta hetketehingute sektorit, mis hõlmab G10 vääringuid, nimelt eurot (EUR), Austraalia dollarit (AUD), Kanada dollarit (CAD), Šveitsi franki (CHF), Taani krooni (DKK), Suurbritannia naelsterlingit (GBP), Jaapani jeeni (JPY), Norra krooni (NOK), Uus-Meremaa dollarit (NZD), Rootsi krooni (SEK) ja Ameerika Ühendriikide dollarit (USD).

15 Eespool punktis 14 nimetatud tehinguliigiga seotud kauplemistegevus on vaidlustatud otsuses määratletud kui kahe poole vaheline kokkulepe vahetada kaks valuutat, nimelt osta ühe valuuta teatav kogus („tinglik summa") teise valuuta ekvivalendi vastu kokkuleppe sõlmimise ajal kehtivas väärtuses („vahetuskurss"). Valuuta vahetuskurss on noteeritud võrreldes muu valuuta väärtusega, mille vastu saab seda valuutat vahetada. Valuutadega kaubeldakse seega alati paarikaupa ja järelikult on igal valuutal suhteline väärtus. Vahetuskursid varieeruvad sõltuvalt teabest nende põhiväärtuse kohta. Lühiajalises perspektiivis määravad vahetuskursid peamiselt kauplejate korraldused, samas kui pikaajalisemas perspektiivis määravad vahetuskursid turu põhialused.

16 Kuna e-kaubandus (tehingute tähenduses, mis automaatselt reserveeritakse või täidetakse kas elektrooniliste kauplemisplatvormide kaudu asjaomase panga oma arvel või IT-algoritmide kaudu) on analüüsi alt välja jäetud, puudutab vaidlustatud otsus käesoleval juhul üksnes *trading vocal*'i tegevust.

17 Valuuta hetketehingud tehakse börsivälisel turul, nii et need jäävad detsentraliseerituks, on suure likviidsuse ja pideva kauplemisega. Need tehingud algatatakse tavaliselt siis, kui finantsasutusega võtab ühendust lõpptarbija ehk eelkõige finantsasutused, keda peetakse informeeritud klientideks, kuna neil on oma tehingute mahtu arvestades tugev stiimul hankida teavet, mis võib

mõjutada vahetuskursside muutusi. Need finantsasutused loovad spetsiaalseid müügibüroosid, mis võivad olla vahelüliks lõppklientide ja valuutadega kauplemiseks maaklerite värvatud kauplejate vahel. Lõppkliendid võivad kauplejatega ka otse ühendust võtta.

18 Pangad, kelle kauplejad osalesid käesolevas asjas kõne all olevas teabevahetuses, tegutsevad valuuta hetketehingute turul turutegijatena ja on valmis igal ajal turu likviidsuse tagamiseks sõlmima oma klientidega tehinguid.

19 Klientide algatatud tehingute liigid hõlmavad muu hulgas järgmisi tehinguid:

– täida-kohe-korraldused (mis võimaldavad kohe turule siseneda teatava valuutakogusega vastavalt kehtivale turukursile ja mille arveldamine toimub tavaliselt kahe päeva jooksul alates tehingu sõlmimisest);

– tingimuslikud korraldused (mille arveldamine toimub ainult juhul, kui on täidetud teatavad turutingimused, näiteks kui teatud valuuta väärtus on jõudnud teatavale tasemele);

– „fikseeringu alusel“ täidetavad korraldused, mis käesoleval juhul puudutasid üksnes WM/Reuters Closing Spot Ratesi viitemäärasid ja Euroopa Keskpanga (EKP) viitemäärasid (mille arveldamine toimub teatava viitemäära juures).

20 Kauplejad pakuvad tavaliselt kahesuunalisi hindu (ostuhind ja müügihind) sõltuvalt tehingu mahust ja kaubeldavatest valuutadest. Valuutavahetustehingutest saadav tulu sõltub vahetatava valuuta kogusest ning valuuta ostu- ja müügihinna vahest (edaspidi „kursivahe“). Kursivahe on tasu, mida kaupleja saab osutatud teenuse kohese täitmise eest ja hilisema riski eest, mis on seotud sellega, et tema portfellis on teatava valuuta tinglik summa.

21 Pärast ühe valuuta ostmist teise vastu on kaupleja nimelt „pikas positsioonis“ selles mõttes, et tema portfellis on valuuta positiivne tinglik summa kuni positsiooni „sulgemiseni“, st ta müüb selle valuuta. Pärast ühe valuuta müümist teise vastu on kaupleja „lühikeses positsioonis“ selles mõttes, et tema portfellis on valuuta negatiivne tinglik summa kuni positsiooni „sulgemiseni“, st ta ostab selle valuuta. Seega jääb „riskipositsioon“ lahtiseks seni, kuni toimub vastupidine vahetus. Need positsioonid tekitavad aga turul vahetuskursi kiire muutumise tõttu kauplejatele riske, mistõttu kauplejad konkureerivad omavahel sellel turul nende positsioonidega seotud professionaalse riskijuhtimise alal.

22 Kauplejad määravad kindlaks oma strateegia ja eelkõige kursivahede või isegi hindade kindlaksmääramise, lähtudes eelkõige oma portfellist ja nende käsutuses olevast teabest. Esiteks tuleneb toimiku materjalidest, et turutegijad peavad portfellidest lähtuvalt hindu aktiivselt kohandama, muutes hindu, mitte pelgalt kursivahesid, eesmärgiga saavutada kiire portfellikäive ja mitte kuhjata märkimisväärseid positsioone ühes turuosas. Teiseks on kauplejate otsuste tegemisel oluline juurdepääs turuteabele. Vahetuskursside muutusi mõjutavad pikas perspektiivis makromajanduslikud muutujad ja lühiajalises perspektiivis klientide korralduste vood ehk teisisõnu mikromajanduslikud muutujad. Viimati nimetatud muutujate osas on pooled ühel meelel ka selles, et informeeritud klientidelt, st teistelt finantsasutustelt saadud korraldused annavad kauplejatele teada, millises suunas turg võib muutuda, ja ajendada nii kauplejaid, kelle valduses see teave on, kauplema informeeritud kliendiga samas suunas. Teave klientide korralduste voogude kohta on põhimõtteliselt konfidentsiaalne.

23 Lisaks võivad kauplejad olla valmis ka oma (avatud riskiga) positsioonide loomiseks, säilitamiseks või suurendamiseks oma arvel kauplemise portfellis. Kauplemine oma arvel toimub siis, kui kauplejad tegelevad peamiselt kauplemisega pigem pankade enda raha kui oma klientide arvel ning püüavad kasutada turul konkurentsieelist, luues avatud riskipositsioone, mis võimaldavad neil saada ületootlust.

24 Lõpuks, kui kauplejad ei saa lõppklientidelt sissetulevaid korraldusi turutegijatena, kauplevad nad üldiselt omavahel nn *interdealer*-turul, st valuuta hetketehingute turu struktuur, mis on reserveeritud üksnes finantsasutustele (*dealers*), et kohandada enda portfellipositsioone või luua positsioon oma arvel kauplemise eesmärgil. Sellisel juhul on kauplejad üksteise vastaspooled. Nad võivad suhelda otse (kahepoolselt) üldjuhul elektroonilise süsteemi kaudu. Hinnad esitatakse lõpliku pakkumuse alusel, mistõttu on valik üksnes pakkumuse vastuvõtmise või tagasilükkamise vahel. Nad saavad suhelda ka maaklerite süsteemi kaudu, kus maaklerid teatavad parimatest kursivahedest ekraanidel ja teevad teabe kättesaadavaks enda platvormidel.

2. Credit Suisse'ile etteheidetav tegevus

25 Vaidlustatud otsuses viitas komisjon kolmele tegevusele, mis leidsid aset privaatses ja mitme osalejaga jututoas internetis, nimelt Sterling Ladsis (edaspidi „kõnealune jututuba"), viie pangandus- ja finantssektoris tegutseva ettevõtja, nimelt Barclaysi, Credit Suisse'i, HSBC, RBSi ja UBSi vahel. Vaidlustatud otsuses kasutatud sõnastuse kohaselt puudutas see tegevus esiteks aluskokkulepet, teiseks teabevahetust ja kolmandaks aeg-ajalt koordineerimist. Vaidlustatud otsuse kohaselt toimusid selle tegevusega seotud vestlused jututoas 25. maist 2011 kuni 12. juulini 2012 ning Credit Suisse osales jututoas vestlustes 7. veebruarist kuni 12. juulini 2012 (edaspidi „asjaomane ajavahemik").

26 Esimesena, mis puudutab aluskokkulepet, siis leidis komisjon, et osalemine kõnealuses jututoas tõi kaasa kuulumise usalduse, vastastikuste ootuste ja vastastikuse kasu ringi ning seega mitme vaikiva reegli järgimise, mille võib sisuliselt kokku võtta järgmiselt: i) kauplejad kohtusid kõnealuses jututoas, et vahetada teavet kogu päeva jooksul; ii) jutuoas vahetatud teavet ei avaldanud adressaadid teistele konkureerivatele kauplejatele; iii) vahetatud teavet võis kasutada osalevate kauplejate huvides ja iv) teavet ei tohtinud kasutada seda jaganud isikute vastu. Komisjon leidis, et see tegevus kujutab endast kokkulepet, mille ta kvalifitseeris ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses „eesmärgilt piiranguks" sisuliselt põhjusel, et tegemist oli ratsionaalsete *ex ante* ootustega, mille eesmärk oli kõnealusele turule omase ebakindluse kõrvaldamine, millest kauplejad saavad ühiselt kasu, ning see oli seega konkurentsi piisaval määral kahjustav.

27 Teisena, mis puudutab teabevahetust, siis viitas komisjon arvukatele kontaktidele asjaomaste pankade kauplejate vahel. Komisjoni sõnul hõlmasid need kontaktid oma kauplemistegevuse kohta korduvat ja ulatuslikku ajakohase või tulevikku puudutava äriliselt tundliku teabe vahetamist, mis võimaldas asjaomastel pankadel olla turuotsuste tegemisel kursis oma konkurentide positsioonide, kavatsuste ja piirangutega, mis aitas neid oma hilisemate otsuste tegemisel.

28 Selles kontekstis leidis komisjon, et teabevahetuse üldine eesmärk oli mõjutada asjaomasel turul valuuta hetketehingute valdkonna kahte peamist konkurentsiparameetrit, nimelt hind ja professionaalne riskijuhtimine, kõrvaldades nii sellele turule omase ebakindluse. Ent selliselt toimides asendasid osalevad kauplejad teiste turuosaliste kahjuks teadlikult nende parameetrite

osas sõltumatu konkurentsi riskid omavahelise praktilise koostööga, kahjustades nii konkurentsi piisaval määral. Seetõttu kvalifitseeris ta teabevahetuse ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses „eesmärgilt“ konkurentsi piiravateks kokkulepeteks ja/või kooskõlastatud tegevuseks.

29 Kolmandana, mis puudutab aeg-ajalt koordineerimist, siis leidis komisjon, et tundliku äriteabe vahetamine võimaldas kõnealuses jututoas osalevatel kauplejatel kindlaks teha olukorrad, kus esines oht, et nad kahjustavad teiste huve, hõlbustades nii nende võimalust oma tegevust *standing-down*-vormis aeg-ajalt koordineerida. See tegevus vähendas riski, et kauplejad ei saavuta soovitud tulemust ja väldivad samaaegset kauplemist vastupidises suunas. Ta leidis, et see tegevus kujutas endast kokkulepet ja/või kooskõlastatud tegevust, mille ta kvalifitseeris ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses „eesmärgilt piiranguks“ sisuliselt põhjusel, et see võimaldas vähendada asjaomasele turule omast tavapärast ebakindlust, kuna selle tegevusega seotud ettevõtjatel oli võimalik tuvastada olukordi, kus üks neist võis saada tulu, kui teised kauplemisest hoidusid, et mitte sekkuda tema kauplemisstrateegiasse, ja see oli seega konkurentsile piisavalt kahjulik.

30 Neljandana leidis komisjon veel, et kolm eespool nimetatud konkurentsipiirangut moodustasid koos ühe ja vältava rikkumise, kuna neil oli ühine eesmärk vähendada valuuta hetketehingute turule omast tavapärast ebakindlust, et vähendada riski ja suurendada kõnealuses jututoas osalevate ettevõtjate (edaspidi „osalevad ettevõtjad“) kindlustunnet oma hindade kindlaksmääramise ja riskijuhtimise otsuste tegemisel, et mitte konkureerida üksteisega iseseisvalt. Ta leidis, et eespool viidatud erinevad tegevused kuulusid „üldisesse plaani“, kuna need viidi läbi sama *modus operandi* alusel kõnealuse jututoa kaudu, mis tähendas selles osalejate järjepidevust.

31 Esiteks leidis komisjon, et Credit Suisse näitas üles kavatsust panustada taotletava ühise eesmärgi saavutamisse, milleks oli piirata konkurentsi G10 vääringuid hõlmavate valuuta hetketehingute turul. Teiseks leidis ta, et Credit Suisse oli teadlik aluskokkuleppest ja teabevahetusest, ent mitte aeg-ajalt koordineerimisest, mis leidis aset enne asjaomast ajavahemikku. Seejärel järeldas komisjon, et Credit Suisse oli vastutav teabevahetuse eest, mis oli osa ühest ja vältavast rikkumisest, kuid välistas tema vastutuse ühelt poolt aluskokkuleppe eest ja teiselt poolt aeg-ajalt koordineerimise eest.

32 Seetõttu järeldas komisjon vaidlustatud otsuse artiklis 1, et Credit Suisse on rikkunud ELTL artikli 101 lõiget 1, osaledes asjasse puutuval ajavahemikul teabevahetuses, mis käsitles „ajakohast või tulevikku puudutavat äriliselt tundlikku teavet ning mis kujutas endast kokkuleppeid ja/või kooskõlastatud tegevust (osana ulatuslikumast ühest ja vältavast rikkumisest), eesmärgiga piirata ja/või kahjustada konkurentsi G10 vääringuid hõlmava valuuta hetketehingute sektoris, mis hõlmas kogu EMPd“.

3. Trahv

33 Komisjon märkis, et ta määras Credit Suisse’ile määratud trahvisummad kindlaks vastavalt suunistele määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2; edaspidi „trahvide arvutamise suunised“).

a) Trahvi põhisumma

34 Mis puudutab trahvi põhisumma kindlaksmääramist, siis arvestades valuuta hetketehingute sektori eripära ja eelkõige asjaolu, et G10 vääringuid hõlmavatest valuuta hetketehingutest ei teki müüki selle sõna tavapärases tähenduses, arvutas komisjon kõnealuses rikkumises osalenud ettevõtjate müügiväärtuse „müügiväärtuse asendusväärtuse“ (edaspidi „asendusväärtus“) abil.

35 Seejärel võttis komisjon arvesse raskusastme tegurit 16%, kuna rikkumine kuulus oma laadilt kõige raskemate piirangute hulka, ja rikkumise kestust, kohaldades kordajat 0,42 aastat.

36 Lõpuks, pärast seda, kui komisjon oli lisanud 16% müügiväärtusest, et hoida ära sellises tegevuses osalemine, sõltumata rikkumise kestusest, määras ta trahvi põhisummaks 86 765 000 eurot.

b) Lõplik trahvisumma

37 Mis puudutab lõpliku trahvisumma kindlaksmääramist, siis leidis komisjon, et Credit Suisse vastutas üksnes teabevahetuse eest, mis on osa ühest ja vältavast rikkumisest, ning arvas trahvi põhisummast 4% maha kergendavate asjaolude tõttu, kuna ta ei vastutanud ühelt poolt aluskokkuleppe eest ja teiselt poolt aeg-ajalt koordineerimise eest, st 2% kummagi olukorra puhul.

38 Seega määras ta vaidlustatud otsuse artikli 2 punktis a Credit Suisse’ile trahvi summas 83 294 000 eurot.

II. Poolte nõuded

39 Hagejad paluvad Üldkohtul:

– tühistada vaidlustatud otsus;

– teise võimalusena tühistada osaliselt vaidlustatud otsuse artikkel 1 ja vähendada artiklis 2 määratud trahvi;

– igal juhul vähendada vaidlustatud otsuse artiklis 2 määratud trahvi;

– mõista kohtukulud või teise võimalusena kohane osa nende kohtukuludest välja komisjonilt.

40 Komisjon palub Üldkohtul:

– jätta hagi tervikuna rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejatelt.

III. Õiguslik käsitlus

41 Oma hagi põhjendamiseks esitavad hagejad viis väidet. Kolme esimese väitega, mille kohaselt on rikutud ELTL artiklit 101 ja põhjendamiskohustust, ning viienda väitega, mille kohaselt on rikutud hea halduse põhimõtet ja kaitseõigusi, soovitakse sisuliselt vaidlustada vaidlustatud otsuse artiklis 1 esitatud komisjoni järeldus, et Credit Suisse rikkus ELTL artiklit 101. Neljanda väitega,

mille kohaselt on rikutud määruse nr 1/2003 artiklit 23, trahvide arvutamise suuniseid, proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid ning põhjendamiskohustust, soovitakse vaidlustada trahv, mille komisjon määras Credit Suisse'ile vaidlustatud otsuse artiklis 2.

A. Vaidlustatud otsuse artikkel 1

1. Esimene väide, et seoses veebipõhise teabevahetuse kvalifitseerimisega konkurentsivastasteks kokkulepeteks ja/või kooskõlastatud tegevuseks on rikutud ELTL artiklit 101 ja seda on ebapiisavalt põhjendatud

42 Esimeses väites leiavad hagejad sisuliselt, et teabevahetus, mis toimus kauplejate vahel kõnealuses jututoas, ei kujuta endast konkurentsivastaseid kokkuleppeid ja/või kooskõlastatud tegevust, olenemata sellest, kas seda käsitletakse eraldi või koos aluskokkuleppega. Esimene väide jaguneb kaheks osaks.

43 Esimese väite esimeses osas väidavad hagejad, et komisjon ei ole tõendanud aluskokkuleppe olemasolu ega järelikult seda, et veebipõhine teabevahetus kujutab endast konkurentsivastast kokkulepet ja/või kooskõlastatud tegevust.

44 Esimese väite teises osas väidavad nad, et komisjon ei ole esitanud tõendeid, mis on nõutavad selle tuvastamiseks, et veebipõhine teabevahetus kujutab endast eraldiseisvaid kokkuleppeid ja/või kooskõlastatud tegevust.

a) Sissejuhatavad märkused

45 Tuleb meenutada, et kooskõlastatud tegevusena käsitatava koordineerimise ja koostöö kriteeriume tuleb mõista lähtuvalt ELTL konkurentsinormidele omasest kontseptsioonist, mille kohaselt peab iga ettevõtja otsustama sõltumatult, mil viisil ta kavatseb siseturul tegutseda (vt 19. märtsi 2015. aasta kohtuotsus Dole Food ja Dole Fresh Fruit Europe *vs.* komisjon, C-286/13 P, EU:C:2015:184, punkt 119 ja seal viidatud kohtupraktika).

46 Kuigi selline sõltumatuse nõue ei välista ettevõtjate õigust enda tegevust vastavalt konkurentide juba võetud või tulevikus võetavatele meetmetele mõistlikult kohandada, oleks selle nõudega oluliselt vastuolus igasugune ettevõtjate omavaheline otsene või kaudne suhtlemine, millega võidakse mõjutada olemasoleva või võimaliku konkurendi käitumist turul või anda sellisele konkurendile teada, kuidas ettevõtja ise on otsustanud käituda või kavatseb hakata turul käituma, kui sellise suhtlemise eesmärk või tagajärg on niisuguste konkurentsitingimuste tekkimine, mis ei vasta kõnealuse turu normaalsetele tingimustele, võttes arvesse kaupade või osutatud teenuste liiki, ettevõtjate suurust ja arvu ning nimetatud turu suurust (vt 19. märtsi 2015. aasta kohtuotsus Dole Food ja Dole Fresh Fruit Europe *vs.* komisjon, C-286/13 P, EU:C:2015:184, punkt 120 ja seal viidatud kohtupraktika).

47 Euroopa Kohus on seetõttu otsustanud, et konkurentide vahel teabe vahetamine võib olla konkurentsieeskirjadega vastuolus, kui selle tõttu seoses kõnealuse turu toimimisega teadmatus väheneb või kaob, mille tulemusel tekib ettevõtjate vahel konkurentsipiirang (vt 19. märtsi 2015. aasta kohtuotsus Dole Food ja Dole Fresh Fruit Europe *vs.* komisjon, C-286/13 P, EU:C:2015:184, punkt 121 ja seal viidatud kohtupraktika).

b) Esimese väite esimene osa, et komisjon ei ole tõendanud aluskokkuleppe olemasolu ja järelikult seda, et veebipõhine teabevahetus on konkurentsivastane kokkulepe ja/või kooskõlastatud tegevus

48 Hagejad esitavad kolm etteheidet. Esimeses etteheites väidavad nad, et vaidlustatud otsus põhineb eeldusel, et aluskokkulepe on eeltingimus teabevahetuse kvalifitseerimiseks konkurentsivastasteks kokkulepeteks ja/või kooskõlastatud tegevuseks ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses. Teises etteheites väidavad nad, et komisjon ei ole tõendanud, et kõnealuses jututoas vahetati teavet aluskokkuleppe alusel. Selle etteheite põhjendamiseks vaidlevad nad vastu tõlgendusele, mille komisjon andis rikkumise ajast pärinevatele tõenditele, st kauplejatevahelistele veebivestlustele, ning väidavad, et need vestlused, kokkuleppemenetluse ettepanekud ega samaaegsed kaudsed tõendid ei tõenda aluskokkuleppe olemasolu. Kolmandas etteheites väidavad nad, et komisjon ei saa jätta aluskokkulepet kohtuliku kontrolli alt välja põhjusel, et Credit Suisse'i ei peetud selle kokkuleppe eest vastutavaks, kuna see on komisjoni Credit Suisse'i vastase teesi oluline element.

49 Mis puudutab hagejate esimest etteheidet, siis tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse lugemisel tervikuna ja eelkõige selle põhjendustest 337–341, 344, 345, 347–349 koostoimes põhjendustega 394–405 ja 411–417 nähtub, et komisjon kvalifitseeris õiguslikult eraldi ühelt poolt aluskokkuleppe konkurentsi piiravaks kokkuleppeks ja teiselt poolt teabevahetuse konkurentsi piiravateks kokkulepeteks ja/või kooskõlastatud tegevuseks. Selle otsuse põhjendustes 487, 489 ja 491–499 kvalifitseeris ta need kaks tegevust ka ühe ja vältava rikkumise eri osadeks (vt eespool punktid 26–31). Seejärel tuleb meenutada, et Credit Suisse'i peeti vastutavaks üksnes rikkumise eest, mis seisnes teabevahetusega seotud tegevuses.

50 Samuti tuleb märkida, et kuigi Credit Suisse'i puudutav teabevahetus toimus veebipõhises jututoas, ei saa seda seost aluskokkuleppe selle aspektiga käsitleda samamoodi nagu sellise eeltingimuse olemasolu, millele hagejad tuginevad ja mis võib mõjutada aluskokkuleppe ja teabevahetuse erinevat õiguslikku kvalifitseerimist.

51 Täpsemalt, nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 337–341, ei tugine komisjoni poolt selles otsuses teabevahetuse õiguslik kvalifitseerimine konkurentsivastasteks kokkulepeteks ja/või kooskõlastatud tegevuseks ei aluskokkuleppe reeglitele ega vaikivale nõusolekule, mille nendele reeglitele andsid teabevahetuses osalevad kauplejad (edaspidi „kõnealused kauplejad"). Vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei saa vaidlustatud otsust seega tõlgendada nii, et see seab aluskokkuleppe teabevahetuse kvalifitseerimise eeltingimuseks.

52 Seda järeldust ei lükka ümber vaidlustatud otsuse põhjenduste 346 ja 369–371 sisu, millele hagejad oma argumentide põhjendamiseks viitavad.

53 Mis puudutab esiteks vaidlustatud otsuse põhjendust 346, mis käsitleb aluskokkuleppe kvalifitseerimist kokkuleppeks, siis tuleb tõdeda, et aluskokkuleppes on küll sisuliselt märgitud, et teabevahetus võimaldas kõnealuses jututoas osalevatel kauplejatel kontrollida võimalikke kõrvalekaldeid reeglitest. Siiski ei ole selles põhjenduses viidatud vaidlustatud otsuses teabevahetuse osas antud õiguslikule kvalifikatsioonile.

54 Teiseks tuleneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 369–371, mille ainus eesmärk on vastata Credit Suisse'i haldusmenetluses esitatud argumentidele, et komisjon rajas aluskokkuleppe olemasolu kaudsetele tõenditele, nimelt teabevahetusele, kuna aluskokkulepe kujutab endast selle teabevahetuse „loogilist eeldust". Seega tuleb viidet „loogilisele eeldusele" mõista lihtsalt nii, et seda kasutatakse samal eesmärgil, et tõendada selle olemasolu käesolevas asjas. Seega tuleb

asjaolu, et aluskokkuleppe olemasolu võib tuletada teabevahetusest, mõista ka nii, et sellega peetakse silmas aluskokkuleppe olemasolu tõendamist, ilma et see piiraks ühelt poolt teabevahetuse ja teiselt poolt aluskokkuleppe erinevat õiguslikku kvalifikatsiooni.

55 Lisaks, vastupidi hagejate argumentidele ei olnud komisjon kohustatud selgitama vaidlustatud otsuses põhjuseid, miks Credit Suisse vahetas teavet teistmoodi teistest, etteheidetud tegevusega seotud pankadest, võrreldes kokkuleppeotsuses esitatud kaalutlustega.

56 Sellega seoses tuleb meenutada, et kokkuleppemenetlus ja tavaline haldusmenetlus on erinevad. Seega oli komisjon pärast tavalist haldusmenetlust Credit Suisse'i suhtes otsuse tegemisel esiteks kohustatud järgima ainult vastuväiteteatist ja teiseks oli ta kohustatud võistlevuse põhimõtet järgides arvesse võtma kõiki asjasse puutuvaid asjaolusid, sealhulgas kogu teavet ja kõiki argumente, mille Credit Suisse esitas oma õiguse olla ära kuulatud teostamisel, mistõttu ta oli kohustatud toimiku neid asjaolusid arvestades uuesti läbi vaatama (vt selle kohta 20. mai 2015. aasta kohtuotsus Timab Industries ja CFPR *vs.* komisjon, T-456/10, EU:T:2015:296, punktid 90, 96 ja 107).

57 Mis puudutab asjaolu, et Credit Suisse'i suhtes võeti vaidlustatud otsus vastu tavapärase haldusmenetluse tulemusel, siis tuleb märkida, et vastuväiteteatisest, millele lisandus täiendav vastuväiteteatis, nähtub, et komisjon kvalifitseeris aluskokkuleppe ja teabevahetuse konkurentsivastasteks kokkulepeteks ja/või kooskõlastatud tegevuseks eraldi ning Credit Suisse ei esitanud haldusmenetluses selle kohta kriitikat. Seega ei olnud komisjon kohustatud toimikut nende õiguslike kvalifikatsioonide osas uuesti läbi vaatama.

58 Eeltoodust tuleneb, et võttes arvesse asjaolu, et ühelt poolt teabevahetus ja teiselt poolt aluskokkulepe, mille eest Credit Suisse ei vastutanud, kvalifitseeriti õiguslikult erinevalt (vt eespool punkt 32), ei ole vaja analüüsida esimese väite esimese osa teist ja kolmandat etteheidet, mis põhinevad ekslikul eeldusel, et aluskokkulepe on vaidlustatud otsuses eeltingimus teabevahetuse kvalifitseerimiseks konkurentsivastasteks kokkulepeteks ja/või kooskõlastatud tegevuseks ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses.

59 Järelikult tuleb esimese väite esimene osa tagasi lükata.

60 Samas, osas, milles esimese väite teises osas tuginevad hagejad sellele, et teabevahetus ei ole konkurentsivastane ja on sõltumatu aluskokkuleppest, ning mille analüüs eeldab selle teabevahetuse sisu ja tõlgenduse analüüsimist, siis asjaolu, et hagejate kriitika rikkumise ajast pärinevate tõendite ulatuse ja tõlgenduse kohta esitati nende argumentide raames, mis põhinevad aluskokkuleppel ja on esitatud esimese väite esimese osa põhjendamiseks, ei mõjuta ette nende analüüsi Üldkohtu poolt selle väite teise osa raames, et teha kindlaks, kas nende vastuväited teabevahetuse kvalifitseerimisele eraldiseisvateks kokkulepeteks või kooskõlastatud tegevuseks on põhjendatud.

c) Esimese väite teine osa, et puuduvad tõendid selle kohta, et veebipõhine teabevahetus kujutas endast iseseisvat kokkulepet ja/või kooskõlastatud tegevust

61 Teine väiteosa jaguneb sisuliselt kolmeks etteheiteks. Esimeses etteheites kritiseerivad hagejad seda, kuidas komisjon tõlgendas teatavaid rikkumise ajast pärit tõendeid, st teatavaid veebivestlusi, millele komisjon tugines, et järeldada, et veebipõhine teabevahetus kujutas endast kokkuleppeid ja/või kooskõlastatud tegevust, ning nad väitsid eelkõige, et need vestlused ei olnud äriliselt tundlikud. Teises etteheites väidavad hagejad, et veebipõhist teabevahetust ei saa

kvalifitseerida konkurentsivastasteks kokkulepeteks ja/või kooskõlastatud tegevuseks, väites sisuliselt, et selle teabe väidetav äriline tundlikkus ja sellest tuleneda võiv ebakindluse vähenemine konkurentide hulgas ei ole selliseks kvalifitseerimiseks piisav. Kolmandas etteheites väidavad nad, et komisjon rikkus õigusnormi, kui ta järeldas, et Credit Suisse'i esitatud kõnealuse teabevahetuse õiguspärane selgitus ei olnud asjakohane.

62 Vaidlustatud otsuses esitas ja tõlgendas komisjon enam kui 100 vestluse sisu. Nii jagati otsuses analüüsitud teabevahetus nelja kategooriasse vastavalt arutatud teemadele: i) kursivahed (põhjendused 245–251), ii) klientide korraldused (põhjendused 183–228), iii) avatud riskipositsioonid (põhjendused 234–238) ja iv) praegused või kavandatavad kauplemistegevused (põhjendused 258–285). Komisjon leidis sisuliselt, et kogu teabevahetus puudutas tundlikku, ajakohast või tulevikku puudutavat äriteavet asjaomaste kauplejate kauplemistegevuse kohta, mis võimaldas asjaomastel pankadel olla informeeritud konkurentide positsioonidest, kavatsustest ja piirangutest, mis aitas neid oma hilisemate otsuste tegemisel. Analüüsi põhjal järeldas komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 337–341, et teabevahetus kujutab endast konkurentsivastast kooskõlastatud tegevust ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses.

63 Kahte esimest etteheidet tuleb analüüsida koos.

1) Esimene etteheide, et komisjon on vääralt tõlgendanud teatavaid rikkumise ajast pärinevaid tõendeid, ja teine etteheide, et veebipõhine teabevahetus ei kujuta endast konkurentsivastaseid kokkuleppeid ja/või kooskõlastatud tegevust

i) Hagejate teatud argumentide ja tõendite vastuvõetavus

64 Komisjoni hinnangul ei ole vastuvõetavad esiteks hagejate argumendid, mis puudutavad teatud teabevahetuse väära tõlgendamist, ja hagiavalduse lisa A.8, millele need argumendid tuginevad, ega teiseks argumendid, et teabevahetus ei ole õigusvastane, hagiavalduse lisa A.9 ning repliigi lisad C.2 ja C.3, millele need argumendid tuginevad.

65 Sellega seoses tuleb meenutada, et vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklile 21 ja Üldkohtu kodukorra artikli 76 punktile d tuleb hagiavalduses märkida vaidluse ese ja lühike ülevaade väidetest. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peavad need andmed olema märgitud piisavalt selgelt ja täpselt, et kostja saaks valmistuda enda kaitsmiseks ja Üldkohus saaks teha hagi kohta otsuse (7. märtsi 2017. aasta kohtuotsus United Parcel Service *vs.* komisjon, T-194/13, EU:T:2017:144, punkt 191).

66 Samuti tuleb meenutada, et selleks, et hagi oleks Üldkohtus vastuvõetav, peavad hageja esitatud põhilised faktilised ja õiguslikud asjaolud vähemalt kokkuvõtlikult, kuid järjekindlalt ja arusaadavalt nähtuma hagiavaldusest endast. Kuigi teatavate punktide osas saab hagiavalduse teksti toetada ja täiendada viidetega hagiavaldusele lisatud dokumentide osadele, ei saa üldine viide teistele dokumentidele, isegi kui need on hagiavaldusele lisatud, asendada selliste sisuliste õiguslike argumentide puudumist, mis eespool punktis 65 viidatud sätete kohaselt peavad olema märgitud hagiavalduses endas (vt 7. märtsi 2017. aasta kohtuotsus United Parcel Service *vs.* komisjon, T-194/13, EU:T:2017:144, punkt 192 ja seal viidatud kohtupraktika).

67 Seega võib lisasid arvesse võtta ainult niivõrd, kuivõrd need toetavad või täiendavad väiteid või argumente, mida hageja on oma menetlusdokumentides sõnaselgelt väljendanud, ja niivõrd, kuivõrd on võimalik täpselt kindlaks teha, millised on nendes sisalduvad kõnealuseid väiteid või

argumente toetavad või täiendavad elemendid (vt 9. septembri 2015. aasta kohtuotsus Samsung SDI jt *vs.* komisjon, T-84/13, ei avaldata, EU:T:2015:611, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika). Lisaks ei ole Üldkohtu ülesanne lisadest otsida ja kindlaks teha neid väiteid ja argumente, mida võib lugeda hagi aluseks, kuna lisadel on üksnes tõenduslik ja abistav ülesanne (vt 17. septembri 2007. aasta kohtuotsus Microsoft *vs.* komisjon, T-201/04, EU:T:2007:289, punkt 94 ja seal viidatud kohtupraktika).

68 Esimesena, mis puudutab vaidlustatud otsuses analüüsitud teatava teabevahetuse väära tõlgendamist puudutavate hagejate argumentide vastuvõetavust, millele komisjon sisuliselt vastu vaidleb, siis tuleb tõdeda, et nagu nähtub hagiavaldusest, viitavad hagejad selleks, et põhjendada oma argumenti, mille kohaselt „[komisjon] ei saa valuuta hetketehingute turu tehingute žargoonist ja toimimisest endiselt hästi aru“, hagiavalduse lisale A.8, mis on Global FX Committee pankadevahelise osakonna endise presidendi eksperdiarvamus, ning toovad oma argumendi näitlikustamiseks kolm selle aruande näidet.

69 Repliigis kordavad hagejad vastuseks komisjoni argumentidele vastuvõetamatuse kohta eespool mainitud argumenti ja lisavad seejärel, et lisa A.8 tõendab ka ühelt poolt, et „üldise konkurentsivastase plaani või konkurentsi piiramise eesmärgi olemasolu ei saa lihtsalt või otseselt tuletada dokumentaalsetest tõenditest“, ning teiselt poolt, et komisjon järeldas „aluskokkuleppe olemasolu“ üksnes oma tõlgenduste põhjal. Nad kinnitavad samuti repliigi staadiumis, et asjaolu, et komisjonil ei olnud võimalik teha vahet varasemate ja tulevaste korralduste vahel, „on tegur, mida tuleb arvesse võtta, kuna see seab kahtluse alla tema uurimise hoolsuse ja usaldusväärsuse“. Lõpuks tuginevad hagejad oma argumentide asjakohasusele ja spetsiifilisusele, viidates hagiavalduse punktidele 18, 69 ja 78. Need puudutavad teabevahetuse väidetavat konkurentsi soodustavat laadi, nagu seda on väidetavalt mööndud leebema kohtlemise taotlustes (punkt 18), seda, et komisjon tõlgendas või sai valesti aru valuuta hetketehingute turu tehingute žargoonist ja toimimisest (punkt 69), ning sisuliselt aluskokkuleppe nelja reeglit (punkt 78).

70 Kohtuistungil jäid hagejad Üldkohtu küsimusele vastates oma seisukoha juurde, et nende argumendid on selgelt ja konkreetselt esitatud nende menetlusdokumentides.

71 Sellega seoses tuleb tõdeda, et hagejad esitavad eespool punktides 68 ja 69 toodud argumendid, mis piirduvad üldiste ja põhjendamata väidetega, mis on sageli esitatud ühes või kahes lauses ning mis viitavad lausa lisale A.8 üldiselt, ilma et nad näitaksid seostatult ja arusaadavalt, kuidas need argumendid ja veelgi vähem nende aluseks olev eksperdiarvamus mõjutab vaidlustatud otsuses sisalduvate komisjoni järelduste põhjendatust. Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et need argumendid ei vasta eespool punktides 65–67 viidatud nõuetele.

72 Järelikult tuleb vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata hagejate argumendid, mille kohaselt on sisuliselt teatavat teabevahetust vaidlustatud otsuses analüüsitud ebaõigesti ja milles nad viitavad lisale A.8, ning kuna sellele lisale on viidatud üldiselt, tuleb jätta see lisa arvesse võtmata.

73 Teisena, mis puudutab nende argumentide vastuvõetavust, mille kohaselt ei ole teabevahetus konkurentsivastane ja mis põhinevad viitel hagiavalduse lisale A.9 ning repliigi lisadele C.2 ja C.3, siis tuleb tõdeda, et vastupidi komisjoni väidetule tuleb neid argumente pidada piisavalt selgeks ja täpseks. Nimelt nähtub menetlusdokumentidest, mille nad esitasid Üldkohtule, selgelt, olgugi ainult kokkuvõtlikult, et teabevahetuse liigitamisega – i) üldised vestlused, mida ei saa pidada „äriliselt tundlikuks“ valuuta hetketehingute turul, ii) täpse(ma)d või tulevikku puudutavad vestlused, mis käsitlevad suhteliselt väikest hulka teabevahetust ega saanud anda asjakohast

teavet väidetavate vahetuskursside oodatava arengu kohta, ja iii) vestlused, mis puudutavad suuremat hulka teabevahetust, kuid millel oleks saanud olla ainult üks hüpoteetiline konkurentsivastane eesmärk, mis seisneb selles, et teavet saanud kaupleja kasutab seda selleks, et püüda saada kasu enne teavet jaganud kauplejat – soovivad hagejad vastu vaielda komisjoni järeldusele, mis puudutab veebipõhise teabevahetuse konkurentsivastasust, arvestades selle sisu, eesmärki ja suutlikkust konkurentsi „kahjustada“. Järelikult tuleb asuda seisukohale, et need hagejate argumendid on kooskõlas eespool punktides 65 ja 66 viidatud kohtupraktikast tulenevate nõuetega ning on seega vastuvõetavad.

74 Lisaks, arvestades eespool punktis 67 viidatud kohtupraktikat, võetakse need arvesse üksnes osas, milles lisad A.9, C.2 ja C.3 toetavad või täiendavad hagejate menetlusdokumentides sõnaselgelt esitatud argumente.

ii) Nende vestluste konkurentsivastasus, mida hagejad on konkreetselt vaidlustanud

75 Hagejad vaidlevad konkreetselt vastu tõlgendusele, mille komisjon andis vestlustele, mille nad liigitasid esimesse kategooriasse (vt eespool punkt 73), st 14. juuni, 5. augusti ja 4. oktoobri 2011. aasta, 7. veebruari ja 1. juuni 2012. aasta, 14. mai 2012. aasta, 11. aprilli 2012. aasta, 13. aprilli 2012. aasta, 9. mai 2012. aasta, 5. juuni 2012. aasta, 25. aprilli 2012. aasta, 10. veebruari 2012. aasta ning 25. aprilli, 19. juuni, 3. ja 4. juuli 2012. aasta vestlused, kuna nende vestluste käigus vahetatud teave on „turuteave“, mitte tundlik äriteave, ning see ei ole konkurentsivastane.

76 Selleks et teha kindlaks, kas komisjon leidis õigesti, et kauplejad vahetasid tundlikku äriteavet, mis on konkurentsivastane, tuleb hinnata selle teabevahetuse laadi. Täpsemalt tuleb analüüsida, kas see teabevahetus puudutas mitteavalikku teavet, millest kauplejad ei saanud olla teadlikud ja mis olenevalt olukorrast oli koondatud ja anonüümitud, ning analüüsida eelkõige teabe vahetamise täpsust ja eesmärki.

– *14. juuni, 5. augusti ja 4. oktoobri 2011. aasta ning 7. veebruari ja 1. juuni 2012. aasta vestlused*

77 Komisjon ei pidanud 14. juuni, 5. augusti ja 4. oktoobri 2011. aasta ning 7. veebruari ja 1. juuni 2012. aasta vestlusi vaidlustatud otsuse põhjendustes 107, 111, 122, 139, 150 ja 504, millele komisjoni antud tõlgendusele hagejad vastu vaidlevad, äriliselt tundlikuks.

78 Mis puudutab esimesena 14. juuni, 5. augusti ja 4. oktoobri 2011. aasta ning 7. veebruari ja 1. juuni 2012. aasta vestlusi, mis on esitatud vaidlustatud otsuse põhjendustes 107, 111, 122, 139 ja 150, siis tuleb tõdeda, et komisjon leidis, et need tõendavad sisuliselt, et juurdepääs kõnealusele jututoale põhines osalevate kauplejate vastastikusel usaldusel ja et need kauplejad tegutsesid suletud ringis, mille eesmärk oli edendada nende endi huve. Komisjoni sõnul näitas selle otsuse põhjendustes 139 ja 150 käsitletud teabevahetus ka seda, et Credit Suisse'i kaupleja, kes osales kõnealuses jututoas enne, kui ta asus tööle Credit Suisse'is, liitus selle jututoaga töötajana, kes oli täielikult teadlik selle toimimisest ja sellest, millised olid tema osalemisega kaasnevad tagajärjed.

79 Teisena, mis puudutab vaidlustatud otsuse põhjenduses 504 käsitletud 5. augusti 2011. aasta vestlust, siis leidis komisjon, et see näitas, et Credit Suisse'i kaupleja küll ei osalenud aktiivselt teabevahetuses, kuid oli sellest teadlik.

80 Seega ei ole hagejate argument, et eespool punktis 77 nimetatud vestlused, mida peeti äriliselt tundlikeks, kvalifitseeriti vääralt, faktiliselt põhjendatud ja tuleb seega tagasi lükata.

– *14. mai 2012. aasta vestlus*

81 Mis puudutab 14. mai 2012. aasta vestlust, mis on ära toodud vaidlustatud otsuse põhjenduses 209 koostoimes põhjendustega 196–202 ja 337–341, siis leidis komisjon, et selle käigus jagasid kauplejad teavet oma positsioonide kohta väljaspool omavaheliste võimalike tehingute raamistikku ning spekulatsioonide kohta GBP/USD valuutapaari hinna kohta. Ta järeldas sellest, et selline teave, mis puudutas klientide korraldusi, oli äriliselt tundlik ja võis aidata kaasa kogu kõnealuses jututoas toimunud teabevahetuse konkurentsivastasusele.

82 Hagejad vaidlevad vastu sellele, kuidas komisjon seda vestlust tõlgendas, väites, et see puudutab üldist teavet, ei sisalda teavet tulevikku puudutavate korralduste või kauplejate positsioonide kohta ning vastab seega „turuteabe“ edastamisele. Nad lisavad, et viited „rhs light“ ja „LHS samlls cable“ ei puuduta koguseid, hindu ega kliente ning on seega anonüümitud. Nad järeldavad, et see vestlus ei võimalda tuvastada, et kõnealuses jututoas vahetatud teave on konkurentsivastane.

83 Komisjon vaidleb vastu kõnealusele vestlusele hagejate antud tõlgendusele.

84 Tuleb tõdeda, et nagu nähtub kõnealuse vestluse väljavõttest, viibis Credit Suisse'i kaupleja sel päeval kõnealuses jututoas ja et kell 14.50.48 teatas ta teistele osalejatele, et tal on müügikorraldused väikeses koguses määratlemata valuutapaari kohta, mis tuleb täita „fikseeringu alusel“ („rhs lights“). Kell 14.52.57 esitas üks kaupleja talle küsimuse, kas tegemist on GBP/USD valuutapaariga („[c]able??“), ja kell 14.55.51 jagas ta teavet tema valduses olevate kliendikorralduste kohta, nimelt korraldused müüa väike kogus GBP/USD valuutapaari, mis tuleb täita fikseeringu alusel („LHS samlls cable“). Sama vestluse käigus väljendas üks teine kaupleja oma seisukohta GBP/USD valuutapaari väärtuse tõusu kohta („feels like its just being put higher wsith sof eur/gbp and eur/usd running into some bids…“), täpsustades, et tal ei ole selle valuutapaari kohta korraldusi.

85 Nagu nähtub kõnealuse vestluse transkriptsioonist, vahetasid kauplejad teavet, mis ei olnud avalik ja puudutas konkreetseid korraldusi, mis neil olid, täpsustades nende liiki („fikseeringu“ alusel täidetav müügikorraldus), asjaomast valuutapaari (GBP/USD) ja nende kogust. See vestlus kajastab seega reaalajas kommentaare kauplejate tegevuse kohta, mille tulemusel vahetati tundlikku äriteavet.

86 Isegi kui eeldada, et vahetatud teave on anonüümitud, nagu väidavad hagejad, ei takista see asjaolu selle kvalifitseerimist tundlikuks äriteabeks, kuna see teave annab adressaatidele ärieelise oma eseme ja täpsuse astme ning asjaolu tõttu, et see teave ei ole kättesaadav konkurentidele, kes kõnealuses jututoas ei viibinud.

87 Selline teave võib aga valdkonnaspetsialistist kauplejatele anda teavet turu liikumise kohta seoses „fikseeringule“ eelnenud GBP/USD valuutapaariga, võttes arvesse asjaolu, et väiksema kogusega müügikorraldused, mis tuleb täita „fikseeringu alusel“, ei mõjuta vahetuskursi liikumist märkimisväärselt. Seega võimaldab sellise teabe edastamine kauplejatel kohandada oma kauplemisstrateegiaid vastavalt ja vähendada valuuta hetketehingute turule omast ebakindlust.

88 Järelikult leidis komisjon õigesti, et 14. mai 2012. aasta vestlus puudutas tundlikku äriteavet, mis võis aidata kaasa kõnealuses jututoas toimunud teabevahetuse konkurentsivastasusele.

– *11. aprilli 2012. aasta vestlus*

89 Mis puudutab 11. aprilli 2012. aasta vestlust, mis on ära toodud vaidlustatud otsuse põhjenduses 223 koostoimes põhjendustega 214–221 ja 337–341, siis leidis komisjon, et see käsitles konkreetse kliendi täida-kohe-korraldust ja et selle tundliku äriteabe avalikustamine kõrvaldas valuuta hetketehingute turule omase teatava ebakindluse, võimaldades seega kõnealuses jututoas osalevatel kauplejatel paremini ette näha turu liikumist ja kohandada oma strateegiaid, et saada kasu avalikustatud teabest ja sellest tulenevast turu läbipaistvuse suurenemisest, ning järelikult aitas see kaasa kõnealuse teabe vahetamise konkurentsivastasusele.

90 Hagejad väidavad, et 11. aprilli 2012. aasta vestlus puudutab üldist teavet, mis ei sisalda tulevikku puudutavaid korraldusi ega kauplejate positsioone. Nad lisavad, et selles vestluses sisalduv kommentaar „lost some X“ ei näita koguseid ega hindu ning et mitu klienti tiirutasid turul, mis ei võimaldanud sellest tuletada konkreetset teavet ühe kliendi kohta. Nad järeldavad, et vestlus puudutab turuteavet, millel ei ole konkurentsivastast mõju.

91 Komisjon vaidleb vastu kõnealusele vestlusele hagejate pakutud tõlgendusele.

92 Sellega seoses tuleb tõdeda, et 11. aprilli 2012. aasta vestluse väljavõte, mis on esitatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 223, kinnitab, et kell 6.50.23 teavitas üks UBSi kaupleja kõnealuses jututoas osalevaid kauplejaid sellest, et ta sõlmis tehingu, müües eurot naelsterlingite („lost some X“, see tähendab EUR/GBP valuutapaari) vastu, ning täpsustas kell 6.50.23, et viimane puudutas tasu, mis tavaliselt läheb ühelt kauplejalt teisele üle („usual geezer who does the rounds“). Mõni jututoas osaleja, sealhulgas Credit Suisse'i kaupleja, tänasid selle teabe eest („ta“).

93 Tuleb asuda seisukohale, et see vestlus annab tunnistust täpse, ajakohase ja konfidentsiaalse teabe vahetamisest, kuna see avalikustas teistele kõnealuses jututoas osalevatele kauplejatele asjasse puutuva korralduse liigi (täida-kohe-korraldus), selle tegemise ajahetke (kohe), asjaomase valuutapaari (EUR/GBP) ja viite äsja sõlmitud tehinguga seotud kliendi liigile.

94 Mis puudutab viimati nimetatud viidet kliendi liigile, siis ei saa nõustuda hagejate kinnitusega, et see ei võimalda tuletada konkreetset teavet kliendi kohta. Nimelt tuleb UBSi kaupleja viidet tasule, mis „läheb ühelt kauplejalt teisele üle“, selle teabevahetuse kontekstis mõista piisavalt spetsiifilisena, et need kauplejad, kes on valdkonnaspetsialistid, saaksid selle kindlaks teha, võimaldades neil seega arvesse võtta, milline asjaomane klient on, eelkõige kas ta on informeeritud või mitte. Selline järeldus tuleb teha esiteks seoses täpsustusega, et tegemist on tavapärase tasuga („usual geezer“), ja teiseks asjaoluga, et ükski kaupleja, kes teda selle teabe eest tänas, ei palunud täpsustusi sellele kliendile tehtud viite kohta. Ent nagu leidis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduse 40 punktis b koostoimes 381. joonealuse märkusega, ilma et hagejad sellele vastu vaidleksid, tuleb teistele kauplejatele teabe andmist selle kohta, milline on asjaomane klient – informeeritud või mitte –, pidada teabeks, mis võimaldab selle adressaatidel ette näha võimalikku turuliikumist.

95 Neil asjaoludel ei saa kõnealuse vestluse käigus jagatud teavet pidada üldiseks ainuüksi seetõttu, et selles ei olnud täpsustatud vahetatud koguseid, vahetuskursi taset või see ei käinud tulevikku puudutavate korralduste kohta. Sellega seoses piisab, kui märkida, et „turuteave“ seisneb sisuliselt üldise ja anonüümitud turuolukorra kohta tehtud tähelepanekutes, millest kõnealuse vestluse käigus edastatud teave ilmselgelt erines.

96 Seega tuleb asuda seisukohale, et kõnealune vahetatud teave oli äriliselt tundlik, ajakohane ja täpne, mis võis kõrvaldada valuuta hetketehingute turule omase teatava ebakindluse. See võimaldas seega kõnealuses jututoas osalevatel kauplejatel paremini ette näha EUR/GBP valuutapaari turuliikumist ja kohandada oma strateegiaid, et avalikustatud teabest kasu saada, ning aitasid seega kaasa kõnealuse teabevahetuse konkurentsivastasusele.

97 Järelikult leidis komisjon õigesti, et 11. aprilli 2012. aasta vestlus puudutas tundlikku äriteavet, mis võis aidata kaasa kõnealuses jututoas toimunud teabevahetuse konkurentsivastasusele.

– *13. aprilli 2012. aasta vestlus*

98 Mis puudutab 13. aprilli 2012. aasta vestlust, millele on viidatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 224 koostoimes põhjendustega 214–221 ja 337–341, siis leidis komisjon, et see puudutas klientide täida-kohe-korraldustega seotud ajakohast ja äriliselt tundlikku teavet, millega edastati kõnealuses jututoas spetsiifilise ja koondamata korralduse maht või suund või kliendiliik, kõrvaldades nii valuuta hetketehingute turul kauplemisele omase ebakindluse ja suurendades asjaomase valuutapaari vahetuskursi muutumise läbipaistvuse astet. Ta järeldas sellest, et see vestlus aitas kaasa kõnealuse teabevahetuse konkurentsivastasusele.

99 Hagejad väidavad, et 13. aprilli 2012. aasta vestluse käigus toimunud teabevahetus puudutas „turuteavet“, kuna see ei käsitle tulevikku puudutavaid korraldusi ega kauplejate positsioone. Seega on Credit Suisse'i kaupleja kasutatud väljend „lose more cable“ anonüümitud ja puudutab ligikaudseid summasid, ilma et oleks märgitud hindu ega teavet klientide kohta. Hagejate sõnul on sõna „corp“ üldmõiste ettevõtja tähistamiseks, mis ei võimalda seega klienti identifitseerida.

100 Komisjon vaidleb vastu kõnealusele vestlusele hagejate antud tõlgendusele.

101 Sellega seoses tuleb tõdeda, et 13. aprilli 2012. aasta vestluse väljavõte, mis on ära toodud vaidlustatud otsuse põhjenduses 224, kinnitab, et kell 9.56.42 edastas Credit Suisse'i kaupleja teisele kauplejale, kes viibis kõnealuses jututoas, teabe GBP/USD valuutapaari puudutava 40 miljoni suuruse ajakohase müügitehingu kohta suurettevõtjaga („lose more cable 40 odd corp“), mille eest see teine kaupleja teda tänas („tks ratty“).

102 Seega ilmneb kõnesolevast vestlusest selgelt, et vahetati täpset, ajakohast teavet, mis ei olnud avalikult kättesaadav ja mis oli teada ainult tehingu pooltele, nimelt kauplejale ja tema kliendile. Nimelt oli Credit Suisse'i kaupleja esitatud teabes tehingu kohta märgitud konkreetne summa (40 miljonit), asjaomane valuutapaar (GBP/USD), selle tehingu suund (müük) ja viide kliendiliigile (suurettevõtja).

103 Sellega seoses ei saa nõustuda hagejate argumendiga, et sõna „corp“, millele Credit Suisse'i kaupleja kõnealuses vestluses viitas, ei võimalda järeldada, kes täpselt see klient oli. Selles on siiski märgitud kliendiliik, st eelkõige see, et tegemist on suurettevõtjaga. Tuleb aga märkida, et teavet teatavate suurettevõtjate ja rahvusvaheliste ettevõtjate korralduste voogude kohta võib pidada informatiivseks, kuna see võimaldab seda teavet valdavatel kauplejatel ette näha vahetuskursi muutust asjaomase valuutapaari puhul, kõrvaldades nii valuuta hetketehingute turule omase teatava ebakindluse ja suurendades läbipaistvust sellel turul üksnes teabe adressaatide kasuks.

104 Lisaks kinnitab kliendiliiki puudutava märke (kõnealusel juhul „corp“) kasulikkust vaidlustatud otsuses viidatud muu teabevahetus (vt eelkõige otsuse põhjendused 278–280), millest nähtub, et kõnealuses jututoas osalevad kauplejad pidasid seda teavet väärtuslikuks.

105 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et teavet, mida kauplejad jagasid 13. aprilli 2012. aasta vestluse käigus, ei saa pidada „turuteabeks“ ainuüksi seetõttu, et see ei käi tulevikku puudutavate korralduste kohta.

106 Järelikult leidis komisjon õigesti, et 13. aprilli 2012. aasta vestlus puudutas tundlikku äriteavet, mis võis aidata kaasa kõnealuses jututoas toimunud teabevahetuse konkurentsivastasusele.

– *9. mai 2012. aasta vestlus*

107 Mis puudutab 9. mai 2012. aasta vestlust, millele on viidatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 276 koostoimes põhjendustega 252–257 ja 337–341, siis leidis komisjon, et selles vestluses küsis Barclaysi kaupleja Credit Suisse’i kauplejalt tema kauplemisstrateegia (sulgemise) kohta, millele Credit Suisse’i kaupleja vastas jaatavalt, esitades täiendavaid üksikasju kaubeldavate tasemete kohta. Komisjoni sõnul ei olnud Barclaysi kauplejal tavapärastes turutingimustes mingit põhjust ega võimalust omada teavet selle kohta, et Credit Suisse’i kaupleja oli hiljuti „oma pakkumused sulgenud“ („cleared his bids“). Ent selle tundliku äriteabe vahetamine andis Barclaysi kauplejale konkurentsieelise, kuna see võis mõjutada tema hilisemat hinnakäitumist, võimaldades tal kohandada oma pakkumusi („bids“) vähem konkurentsivõimelisele tasemele, teades, et Credit Suisse’i kauplejal oli võimalik kõik oma pakkumused täita.

108 Hagejad väidavad, et 9. mai 2012. aasta vestlus puudutab üldisi kaalutlusi, arvestades asjaolu, et viited korraldustele ei sisalda koguseid, hindu ega teavet asjaomaste klientide kohta ning on seega anonüümitud. See vestlus ei käsitle ka tulevikku puudutavaid korraldusi ega kauplejate positsioone.

109 Lisaks väitsid hagejad vastuseks Üldkohtu menetlust korraldava meetme raames esitatud küsimusele, et kõnealuse vestluse eesmärk oleks võinud olla uurida võimalust teha selles vestluses osalevate kauplejate vahel tehing, kinnitades siiski, et nad ei saa seda tõlgendust lõplikult kinnitada. Nad kordasid teise võimalusena oma seisukohta, et kõnealuse vestluse eesmärk oli jagada „turuteavet“, et hõlbustada neil kauplejatel turu mõistmist. Igal juhul on vahetatud teave – eeldusel, et see on äriliselt tundlik – üldine, anonüümne, varasem ja mittespetsiifiline ega võimalda viia konkurentsivastase tegevuseni.

110 Komisjon leiab, et kõnealuse vestluse käigus jagatud teave kujutab endast tundlikku äriteavet, mis väljub „turuteabe“ raamistikust, kuna see teave puudutab sisuliselt kauplemise konkreetseid ja ajakohaseid tasemeid.

111 Vastuseks Üldkohtu menetlust korraldava meetme raames esitatud küsimusele kordas komisjon oma seisukohta, et kõnealune vestlus puudutas mitteavaliku ja konkreetse teabe vahetamist, mis võimaldas selle adressaadil kohandada oma klientidele pakutavat hinda, üritades seda isegi tõsta, teades, et on vähetõenäoline, et pärast kauplemisstrateegia lõpuleviimist jätkab tema konkurent kõnealuse valuutapaariga kauplemist. Ta lisas, et Credit Suisse’i kaupleja märkusel vahetuskursi taseme languse kohta ei oleks olnud mõtet, kui Barclaysi kaupleja ei oleks teadnud, millise valuutapaariga seoses Credit Suisse’i kaupleja pakkumused täideti.

112 Sellega seoses tuleb märkida, et kõnealuse vestluse käigus edastas Credit Suisse'i kaupleja küll teavet oma kauplemistegevuse kohta, täpsustades kauplemistasemed, mis on juba oma laadilt äriliselt tundlikud („yeh all filled"; „feels like its dropped 200 pips its only 40"). Siiski ei võimalda eespool viidatud väljavõte vestlusest vastupidi komisjoni väidetule järeldada, et selle tundliku äriteabe vahetamine oleks andnud Barclaysi kauplejale konkurentsieelise, kuna see võis mõjutada tema hilisemat hinnakäitumist, võimaldades tal oma pakkumusi kohandada.

113 Esiteks on komisjoni kinnitus, et vahetuskursi tasemeid puudutaval märkusel „ei oleks mõtet, kui mõlemad [kauplejad] oleksid arutanud oma pakkumuste täitmist üldiselt, viitamata konkreetsele valuutapaarile", selle vestluse sisu arvestades spekulatiivne. Nimelt ei võimalda miski vestluses ega üheski muus vaidlustatud otsuses viidatud vestluses järeldada, et kauplejad arutasid pakkumuste täitmist tasemetel, mida mainis Credit Suisse'i kaupleja konkreetse valuutapaari puhul.

114 Teiseks ei võimalda kõnealuse vestluse teave kinnitada komisjoni väidet, et kaupleja, kes sai Credit Suisse'i kaupleja jagatud teavet, oleks võinud teada, et on vähetõenäoline, et tema konkurent jätkab kõnealuse valuutapaariga kauplemist. Seetõttu on ka see väide spekulatiivne.

115 Sellised spekulatsioonid ei vasta aga tõendamisnõuetele, mida komisjon peab täitma, et tõendada õiguslikult piisavalt rikkumise koosseisu kuuluvate asjaolude asetleidmist (vt 22. novembri 2012. aasta kohtuotsus E.ON Energie *vs.* komisjon, C-89/11 P, EU:C:2012:738, punkt 71 ja seal viidatud kohtupraktika).

116 Täpsema teabe puudumisel ei saa seega järeldada, et see vestlus vähendas ebakindlust turul või kõrvaldas selle, andes teabe adressaatidele konkurentsieelise.

117 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et komisjon ei ole õiguslikult piisavalt tõendanud, et 9. mai 2012. aasta vestlus aitas kaasa Credit Suisse'ile etteheidetava tegevuse konkurentsivastasusele. Seega väidavad hagejad õigesti, et komisjon ei saanud seda Credit Suisse'i suhtes kasutada.

– *5. juuni 2012. aasta vestlus*

118 Mis puudutab 5. juuni 2012. aasta vestlust, mida on käsitletud vaidlustatud otsuse põhjenduses 281 koostoimes põhjendustega 252–257 ja 337–341, siis leidis komisjon, et see puudutas tundlikku äriteavet, kuna UBSi kaupleja vahetas teavet hiljuti täidetud korralduse kohta, edastades konkreetseid üksikasju valuutapaari, vahetuskursi ja kliendiliigi kohta, mida Credit Suisse'i kauplejal ei oleks ilma selle vestluseta olnud põhjust ega võimalust teada saada. Sellisest teabest teadmine asetas aga Credit Suisse'i kaupleja olukorda, kus tal on konkurentsieelis, kui sama liiki klient oleks soovinud temaga teha tehingu sama valuutapaari kohta, teades, et see klient oli nõustunud kauplema varem UBSi kaupleja pakutud vahetuskursiga. Seega aitas selle vestluse käigus toimunud teabevahetus kaasa kõnealuse teabevahetuse konkurentsivastasusele.

119 Hagejad väidavad sisuliselt, et selle vestluse käigus vahetatud teave puudutas „turuteavet", arvestades asjaolu, et viited klientide korraldustele olid anonüümitud, ei sisaldanud koguseid ega teavet klientide kohta, vaid üksnes ligikaudseid vahetuskursi tasemeid. Nad lisavad, et ei ole selge, et viide „rooskies" puudutab konkreetset klienti.

120 Komisjon vaidleb vastu kõnealusele vestlusele hagejate antud tõlgendusele.

121 Sellega seoses tuleb tõdeda, et kõnealuse vestluse väljavõte kinnitab, et kell 8.38.40 küsis üks UBSi kaupleja Credit Suisse'i kauplejalt, kas ta on saanud müügikorraldusi („are you seeing much eurusd selling Ratty"), täpsustades kell 8.44.28, et ühte liiki klient ostis naelsterlingeid Ameerika Ühendriikide dollarite vastu konkreetse vahetuskursiga („rooskies buying cable at 2530"). Vastuseks märkis Credit Suisse'i kaupleja kell 9.06.14, et ta ei ole neid saanud („sry mate no"), täpsustades kell 9.06.24, et ta oli täheldanud selle valuutapaari vahetuskursi langust („nothing just seen it melt 100 pips"). Kell 9.06.44 tänas UBSi kaupleja teda selle teabe eest („tks bro").

122 Mis puudutab kõnealuse vestluse sisu tõlgendamist, siis tuleb tõdeda, et nagu nähtub eespool punktist 121, puudutas vahetatud teave täpset, ajakohast ja konfidentsiaalset teavet, mis oli teada ainult tehingu pooltele, st kauplejale ja tema kliendile, kuna see puudutas korralduste liiki, nende kogust, asjaomast valuutapaari, asjaomase valuutapaari vahetuskursi taset ja tehingus osalenud kliendi liiki.

123 Ükski hagejate argumentidest ei lükka eespool esitatud järeldust ümber.

124 Esiteks, mis puudutab viidet „rooskies", mille puhul ei ole kindel, et see puudutab konkreetset klienti, siis tuleb asuda seisukohale, et seda viidet, mis on ära toodud kõnealuses vestluses, tuleb mõista kui konkreetset liiki klienti, arvestades ühelt poolt seda, et UBSi kaupleja tänas selle teabe eest, ja teiselt poolt asjaolu, et see ei tekitanud teistel kauplejatel täiendavaid küsimusi. Lisaks kinnitab seda järeldust vaidlustatud otsuses viidatud teabevahetuse üldine kontekst, millest tuleneb, et viidet seda liiki klientidele („rooskies" või „roosky") (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 263 ja 272) on teised kauplejad alati väärtuslikuks pidanud, andes nii alust eeldada, et nende arvates oli see viide kergesti tuvastatav kui konkreetse kliendi liik, st informeeritud või mitte, mis võimaldab valdkonnaspetsialistist kauplejatel ette näha võimalikku turuliikumist ja saada kindlustunnet oma strateegiliste otsuste tegemisel.

125 Teiseks, mis puudutab vahetuskursi tasemeid, mis hagejate sõnul olid kõnealuses vestluses ligikaudsed, siis tuleb tõdeda, et nimetatud vestluse ja täpsemalt selle osa tõlgendus, mis puudutab GBP/USD valuutapaari ja mis on esitatud eespool punktis 121, on ilmselgelt vastuolus hagejate pakutud tõlgendusega, kuna viidatud arv on väga täpne.

126 Neil asjaoludel ei saa kõnealuse vestluse käigus vahetatud teavet pidada üldiseks või „turuteabeks" ainuüksi seetõttu, et see ei käsitlenud tulevikku puudutavaid korraldusi. Järelikult leidis komisjon õigesti, et 5. juuni 2012. aasta vestlus puudutas tundlikku äriteavet, mis võis aidata kaasa kõnealuses jututoas toimunud teabevahetuse konkurentsivastasusele.

– *25. aprilli 2012. aasta vestlus*

127 Mis puudutab 25. aprilli 2012. aasta vestlust, millele on viidatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 195 koostoimes põhjendustega 176–182 ja 337–341, siis leidis komisjon, et selle vestluse käigus ei esitanud Credit Suisse'i kaupleja mingit teavet. Siiski oli ta kõnealuses jututoas kohal ajal, mil toimus vestlus tundliku äriteabe üle, või tal oli juurdepääs sellele vestlusele hilisema ühenduse käigus. Ent tundlik äriteave tingimuslike korralduste kohta, mida kõnealuses jututoas sel päeval vahetati, võis suurendada Credit Suisse'i kaupleja usaldust turuhinna võimaliku muutumise suhtes GBP/AUD valuutapaari puhul, võimaldades tal seega teha oma äristrateegia kohta teadlikumaid otsuseid ja kasutades seega ära seda siseteavet ja seega konkurentsivastast teavet.

128 Hagejad väidavad, et kõnealune vestlus puudutab „turuteavet“, kuna see ei sisalda teavet tulevikku puudutavate korralduste või kauplejate positsioonide kohta. Enamik jagatud teabest sisaldab spekulatsioone tulevaste liikumiste kohta. Nad lisavad, et esiteks ei puuduta viide „hypo“ klienti, vaid elektroonilistel platvormidel kohatud vastaspoolt, kes kaupleb turul mitme vastaspoolega, ja teiseks võib viide „russia selling eur“ olla seotud Venemaa Föderatsiooni keskpanga avalikult teada oleva tegevusega.

129 Samuti väidavad hagejad sisuliselt oma hagiavalduses ja seejärel repliigis, et komisjon ei ole esitanud piisavaid põhjendusi, miks see vestlus ja muud allpool punktides 137–162 analüüsitud vestlused võimaldavad tõendada tema väiteid nende äriliselt tundliku laadi ja konkurentsivastase laadi kohta, ning et nende ülesanne ei ole samuti kindlaks teha, millisele vestluse väljavõtte osale komisjon tugineb, kuna puudub täpne ajatempel.

130 Komisjon vaidleb vastu kõnealusele vestlusele hagejate antud tõlgendusele.

131 Kuna hagejate väidet, mis on kokku võetud eespool punktis 129, võib mõista nii, et sellega heidetakse komisjonile ette vaidlustatud otsuse ebapiisavat põhjendamist, siis tuleb tõdeda, et selle otsuse põhjendusest 195, mis on küll esitatud kokkuvõtlikult, ilmneb selgelt ja ühemõtteliselt komisjoni arutluskäik selle kohta, et 25. aprilli 2012. aasta vestlus, mille väljavõte on ära toodud vaidlustatud otsuse põhjenduses 191, on äriliselt tundlik ja konkurentsivastane. Nimelt nähtub otsuse põhjendusest 195, et seda vestlust kasutati Credit Suisse’i vastu põhjusel, et see võimaldas tema kauplejal suurendada usaldust turuhinna võimaliku muutumise suhtes GBP/AUD ja GBP/NZD valuutapaaride puhul, võimaldades tal seega teha teadlikumaid otsuseid oma kauplemisstrateegia kohta.

132 Lisaks tuleb märkida, et kui lugeda 25. aprilli 2012. aasta vestluse ühe teise väljavõtte transkriptsiooni, mille hagejad esitasid Üldkohtule, siis see kinnitab, et kauplejad vahetasid teavet oma pooleliolevate „ootel ostukorralduste“ kohta, täpsustades asjaomased valuutapaarid ja selle, milliste tasemete juures neid hakatakse täitma, nagu nähtub UBSi kaupleja küsimusest (kell 8.42.19: „what’s the trigger point for all these gbp/aud and gbp/nzd longs to puke“) ning HSBC ja RBSi kauplejate vastustest (vastavalt kell 8.42.36: „looking at 1.6040 as a bit of a lvi“ ja kell 8.42.56: „1.5500 gpaud …“).

133 Vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei saa kõnealuses vestluses vahetatud teavet pidada „turuteabe“ alla kuuluvaks, kuna see teave ületab ilmselgelt tähelepanekuid üldise turuolukorra kohta.

134 Nimelt ilmneb kõnealusest vestlusest selgelt väga täpse, ajakohase ja konfidentsiaalse teabe vahetamine, kuna jagatud teave puudutab klientide korralduste liike, nende suunda, käivituslävesid ja asjaomaseid valuutapaare, mis olid teada ainult tehingu pooltele, st kauplejale ja tema kliendile. Seega kajastab see vestlus reaalajas kommentaare kauplejate tegevuse kohta, mille tulemusel vahetati tundlikku äriteavet, mis suurendas kauplejatevahelist läbipaistvust ja vähendas ebakindlust turul üksnes nende kasuks.

135 Seda järeldust ei lükka ümber hagejate pelk kinnitus, et teatav kõnealuse vestluse käigus edastatud teave puudutab spekulatsioone tulevaste liikumiste arengu kohta. Lisaks selle, et argument on üldine, ei muuda asjaolu, et teatavat jagatud teavet ei peeta äriliselt tundlikuks, seda vestlust tervikuna üldiseks. Lisaks tuleb märkida, et asjaolu, et ei ole teada, millele täpselt osutavad viited

„hypo“ või „russia selling eur“, ei muuda seda teabevahetust samuti üldiseks, kuna piisab sellest, kui selline viide võimaldab täpsustada, kas konkreetne klient on informeeritud või mitte (vt eespool punkt 94), millele hagejad vastu ei vaidle.

136 Järelikult leidis komisjon õigesti, et 25. aprilli 2012. aasta vestlus puudutas tundlikku äriteavet, mis võis aidata kaasa kõnealuses jututoas toimunud teabevahetuse konkurentsivastasusele.

– *10. veebruari 2012. aasta vestlus*

137 Mis puudutab 10. veebruari 2012. aasta vestlust, millele on viidatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 228 koostoimes põhjendustega 214–221 ja 337–341, siis leidis komisjon, et selle käigus ei esitanud Credit Suisse'i kaupleja mingit teavet. Siiski oli ta kõnealuses jututoas kohal ajal, mil see vestlus toimus, või tal oli võimalik sellele vestlusele hiljem juurde pääseda. Tema sõnul võis kõnealuses jututoas sel päeval vahetatud tundlik äriteave täida-kohe-korralduste kohta suurendada Credit Suisse'i kaupleja kindlustunnet turuhinna võimaliku arengu suhtes, võimaldades tal seega teha oma äristrateegia kohta teadlikumaid otsuseid.

138 Hagejad väidavad, et kõnealune teabevahetus puudutab „turuteavet“, kuna see ei sisalda teavet tulevikku puudutavate korralduste või kauplejate positsioonide kohta. Nende sõnul spekuleerisid kauplejad selle teabevahetuse käigus konkreetse vastaspoole („JP“) tulevase kauplemisega, ilma et neil oleks olnud mingit kindlust. Nad lisavad, et muu hulgas viide „corp“ tähistab korporatsiooni anonüümitud üldnimetust, ilma et sellest saaks siiski järeldada, et see viitab konkreetsele kliendile.

139 Komisjon vaidleb vastu kõnealuse teabevahetuse sisule hagejate pakutud tõlgendusele.

140 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendus 228 ei sisalda kõnealuse vestluse transkriptsiooni. Selles põhjenduses täpsustas komisjon, et see puudutab teabevahetust vastaspoole kohta, kelle eesmärk oli saada konkreetne tehing ja sõlmida müügikorraldus („exchange of information regarding JPMorgan (JP) getting a specific trade and still trying to sell“). Seda vestlust kasutati Credit Suisse'i vastu põhjusel, et see võimaldas tema kauplejal suurendada oma kindlustunnet turuhinna võimaliku arengu suhtes, võimaldades tal seega teha teadlikumaid otsuseid oma kauplemisstrateegia kohta.

141 Pärast seda täpsustust tuleb tõdeda, et hagejate esitatud 10. veebruari 2012. aasta teabevahetuse väljavõtte lugemine kinnitab, et kell 10.12.14 märkis üks UBSi kaupleja, et konkreetne vastaspool sai tehingu („JP had the trade“). Kell 10.12.46 tänas HSBC kaupleja teda teabe eest ja küsis lisateavet selle kohta, kas tasub müüa GBP/USD valuutapaari („thx“, „cable worth a sell?“), millele ajavahemikus 10.13.35–10.14.08 vastas UBSi kaupleja jaatavalt, teatades lisaks, et sellel konkreetsel vastaspoolel on täida-kohe-korraldus EUR/GBP valuutapaarile, ja selle vahetuskursi taseme („yep“, „eurgbp held here at 57–60 pops draghi“, „but i thik that plmub in JP is still rying to sell X“).“). Lõpuks andis Barclaysi kaupleja kell 10.15.32 teistele kõnealuses jututoas esindatud kauplejatele teada, et ta müüs äsja 100 miljonit eurot suurettevõtjale („sold ton eur for a corp“).

142 Seega ilmneb 10. veebruaril 2012 toimunud vestlusest täpse, ajakohase ja konfidentsiaalse teabe vahetamine, kuna see avalikustas kõnealuses jututoas osalenud konkurentidele klientide korraldused, mis olid sõlmitud või mille teised osalejad olid äsja sõlminud, täpsustades asjaomased valuutapaarid, nende vahetuskursi tasemed ja konkreetse tasu nende korralduste eest. See vestlus kajastab seega reaalajas kommentaare kauplejate tegevuse ja positsioonide kohta, mille tulemusel vahetati tundlikku äriteavet.

143 Lisaks, nagu nähtub selgelt eespool viidatud vestluse väljavõttest, vahetasid kauplejad oma seisukohti võimaluse kohta müüa naelsterlingeid Ameerika Ühendriikide dollarite vastu. Selline teabevahetus, mis on lahutamatult seotud kauplemisstrateegia kindlaksmääramisega, on oma olemuselt aga vastuolus sõltumatusega, mida ettevõtja peab eespool punktis 45 viidatud kohtupraktika kohaselt turul üles näitama, kui ta määrab kindlaks poliitika, mida ta kavatseb turul järgida.

144 Sellega seoses ei saa nõustuda hagejate kinnitusega, et viide väidetavalt anonüümitud ja üldisele nimetusele „corp“ ei ole kliendispetsiifiline. Nimelt, sõltumata sellest, kuidas selles viites nimetatakse konkreetset klienti, piisab, kui meenutada, nagu on märgitud eespool punktis 94, et kliendi liik, st informeeritud või mitte, nagu käesoleval juhul suurettevõtja, on piisav, et võimaldada valdkonnaspetsialistidel ette näha turu võimalikku liikumist ja saada kindlustunnet oma strateegiliste otsuste tegemisel.

145 Järelikult leidis komisjon õigesti, et 10. veebruari 2012. aasta vestlus puudutas tundlikku äriteavet, mis võis aidata kaasa kõnealuses jututoas toimunud teabevahetuse konkurentsivastasusele.

– *25. aprilli, 19. juuni ning 3. ja 4. juuli 2012. aasta vestlused*

146 Mis puudutab 25. aprilli, 19. juuni ning 3. ja 4. juuli 2012. aasta teabevahetust, millele on viidatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 285 koostoimes põhjendustega 337–341, siis leidis komisjon, et Credit Suisse'i kaupleja, kes selle teabevahetuse käigus teavet ei edastanud, viibis kõnealuses jututoas ja tal oli seega võimalik sellega tutvuda. Ta leidis sisuliselt, et tundliku äriteabe vahetamise kumuleerumine suurendas kaupleja kindlustunnet arutatavate valuutapaaride turuhinna võimaliku suuna suhtes, võimaldades tal seega teha teadlikumaid otsuseid oma kauplemisstrateegia kohta. Täpsemalt jagasid kauplejad teavet kauplemise kohta valuutadega, eelkõige EUR/JPY ja USD/JPY (25. aprilli 2012. aasta teabevahetus), GBP/USD (19. juuni 2012. aasta teabevahetus), EUR, USD/JPY ja GBP/USD (3. juuli 2012. aasta teabevahetus), EUR ja GBP/USD (4. juuli 2012. aasta teabevahetus).

147 Hagejad väidavad, et eespool viidatud teabevahetus puudutab üldist turuteavet. See on anonüümitud ega käsitle tulevikku puudutavaid korraldusi, kauplejate positsioone ja kliente. Mis puudutab 19. juuni ning 3. ja 4. juuli 2012. aasta teabevahetust, siis see ei puudutanud vahetatud koguseid ega nende hindu. Nad lisavad, et selles teabevahetuses kasutatud mõisted nagu „lev“ (25. aprilli ja 19. juuni 2012. aasta teabevahetus) või „models“ (4. juuli 2012. aasta teabevahetus) on samuti anonüümitud ja üldised. Nad leiavad, et ei ole selge, kas viited „m/e“, „rm“, „rusky“, „Russia“, „roosides“ (19. juuni 2012. aasta teabevahetus), „rusky“ (3. juuli 2012. aasta teabevahetus), „models“, „range guy“ ja „desert“ (4. juuli 2012. aasta teabevahetus) osutavad konkreetsetele klientidele. Lõpuks viitab väljend „51.3 is the nod“ (4. juuli 2012. aasta teabevahetus) pigem majandusandmetele kui turuhinnale.

148 Komisjon vaidleb vastu kõnealusele teabevahetusele hagejate antud tõlgendusele.

149 Esiteks, mis puudutab 25. aprilli 2012. aasta vestlust, siis tuleb tõdeda, et hagejate esitatud väljavõttest nähtub, et kauplejad vahetasid täpset ja ajakohast teavet oma hiljutise kauplemistegevuse ja eelkõige vahetatud koguste ja nende vahetuskursi tasemete kohta (RBSi kaupleja kell 9.56.44: „i lost a coupel of ton around 40 earlier“ ja Barclaysi kaupleja kell 10.05.44: „lost ton“), klientide ja asjaomaste valuutapaaride kohta (UBSi kaupleja kell 10.03.25: „lev buys usdjpy – gt track record“ ja HSBC kaupleja kell 10.04.54: „anyone get paid there in euro“). Lisaks arutasid mõned kauplejad turul rakendatavaid strateegiaid, soovitades muu hulgas mitte teha ühe

valuuta ostutehinguid teise vastu (RBSi kaupleja kell 9.57.11: „but def not right time to be long yet“, Barclaysi kaupleja kell 9.57.24–26: „nope“ ja „agree“) või osta teatavat valuutat (Barclaysi kaupleja kell 10.13.50: „get eur now“).

150 Vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, on selline teave aga äriliselt tundlik, kuna suurendab turu läbipaistvust üksnes nende kauplejate kasuks, kes osalesid kõnealuses jututoas, ja annab neile kindlustunnet oma strateegiliste otsuste tegemisel. Seega on selle teabe vahetamine juba oma olemuselt vastuolus sõltumatuse nõudega, mida ettevõtja peab eespool punktis 45 viidatud kohtupraktika kohaselt turul üles näitama, kui ta määrab kindlaks poliitika, mida ta kavatseb turul järgida.

151 Sellega seoses ei saa nõustuda hagejate argumendiga, et viide „lev“ ei võimalda kindlaks teha konkreetset klienti. Nimelt, isegi kui see oleks nii, näitab see tema liiki – kas informeeritud või mitte –, st seda, kas tegemist on alternatiivse investeerimisfondiga (finantsvõimendust kasutav fond), mis võimaldab seda teavet omavatel kauplejatel ette näha vahetuskursi muutust asjaomase valuutapaari puhul (vt eespool punkt 94). Lisaks kinnitab kliendiliiki puudutava märke, käesoleval juhul märke „lev“ kasulikkust vaidlustatud otsuse põhjendustes 264 ja 268 viidatud muu teabevahetus, millest nähtub, et kõnealuses jututoas osalevad kauplejad pidasid seda viidet väärtuslikuks.

152 Seega tuleb nõustuda komisjoni järeldusega kauplejate vahel 25. aprillil 2012 vahetatud teabe konkurentsivastasuse kohta.

153 Teiseks, mis puudutab 19. juuni 2012. aasta vestlust, siis tuleb märkida, et nagu nähtub hagejate esitatud väljavõttest, vahetasid kauplejad teavet oma kauplemistegevuse kohta, sealhulgas teavet klientide liikide ja konkreetsete valuutapaaride vahetuskursi tasemete kohta (UBSi kaupleja kell 6.42.12: „m/e sniffing in eurusd“, kell 6.42.20: „passes here on teh 15th price“, üks teine UBSi kaupleja kell 7.14.24: „got cable fromrm high 80s, lively last time he dealt“, HSBC kaupleja kell 7.15.02: „Russia gave me a fex clips off highs too“ ja Barclaysi kaupleja kell 8.09.53: „lev guys selling eur“).

154 Seega on vaidlusaluse vestluse käigus edastatud teave seotud ajakohaste ja tulevikku puudutavate tehingutega ning näitab täpselt, milliseid valuutapaare ja kliendiliike need tehingud puudutavad. Selline teave, mis on põhimõtteliselt teada ainult kauplejale ja tema kliendile, on äriliselt tundlik.

155 Vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei sea asjaolu, et kõnealusest vestlusest tulenevad viited klientidele ei võimalda kindlaks teha konkreetseid kliente, kahtluse alla seda, et see vestlus on äriliselt tundlik. Nimelt on kliendiliik piisavalt asjakohane, et teha kindlaks, kas viimasega sõlmitud tehing on turu liikumise kohta informatiivne, andes seega seda teavet omavatele kauplejatele eelise võrreldes nende konkurentidega, kes kõnealuses jututoas ei osalenud. Lisaks kinnitab kõnealuse kliendiliigi teatavaks tegemise asjakohasust Credit Suisse'i kaupleja tänu pärast selle teabe saamist (kell 6.42.25: „ta“).

156 Seega tuleb asuda seisukohale, et 19. juuni 2012. aasta vestluse käigus edastatud teavet ei saa selle äriliselt tundlikku laadi, täpsust ja ajakohasust arvestades pidada pelgalt üldiseks turuteabeks.

157 Kolmandaks nähtub 3. juuli 2012. aasta vestluse väljavõttest, et kauplejad edastasid teavet kliendikorralduste voogude kohta seoses asjaomaste valuutapaaride ja teatava kliendiliigiga („rusky sells euros“, „seeing few usdjpy sellers“, „rusky sold cable“). On tõsi, et vahetatud teave ei anna teavet vahetatud koguste või konkreetsete valuutakursi tasemete kohta. Siiski ei saa ainuüksi

see asjaolu muuta ülejäänud vahetatud teavet üldiseks. Korralduste, käesoleval juhul müügi- ja ostukorralduste, asjaomase valuutapaari ja kliendiliiga seotud teabe avalikustamist tuleb pidada äriliselt tundlikuks. Lisaks ei esita hagejad ühtegi selgitust, mis võiks kõnealuses jututoas sellise konfidentsiaalse teabe jagamise kasulikkuse ümber lükata, peale selle, mida komisjon vaidlustatud otsuses arvesse võttis ja mis on seotud eelisega, mida teabe adressaatideks olevad kauplejad võisid saada oma kauplemisstrateegia kohta.

158 Neil asjaoludel tuleb nõustuda komisjoni järeldusega, et kauplejate vahel 3. juulil 2012 toimunud vestlus oli konkurentsivastane.

159 Neljandaks nähtub 4. juuli 2012. aasta teabevahetuse väljavõttest, et kell 8.46.30 edastas Barclaysi kaupleja teistele kõnealuses jututoas osalejatele teabe selle kohta, et üks kliendiliik ostab eurosid („range guy buys eur“) ja et UBSi kaupleja omakorda andis kell 8.46.44 teavet GBP/USD ostu kohta teist liiki kliendi („desert buys cable“) poolt. Credit Suisse'i kaupleja tänas neid selle teabe eest järgnevatel minutitel („ta“). Kell 10.12.00 küsis Barclaysi kaupleja teistelt kõnealuses jututoas osalenud kauplejatelt, kas nad olid teadlikud eurode müügist („anyone seeing this eur selling“). Kell 10.25.39 märkis sama kaupleja, et ta oli teadlik teatavast kliendiliigist, kes müüs veel eurosid. Kell 13.08.19–21 edastas UBSi kaupleja teabe ühe kliendiliigi kohta, kes müüs naelsterlingeid Ameerika Ühendriikide dollarite vastu („models in selling on the toy here“, „betty“), millele Barclaysi kaupleja vastas, märkides, et ta kinnitab, et ta on sama täheldanud („same“).

160 Sellega seoses tuleb tõdeda, et jagatud teave ei puuduta küll koguseid ega ka nende tehingute suhtes kohaldatavaid vahetuskursi tasemeid. Ent vastupidi hagejate väidetule ei saa seda konfidentsiaalset teavet siiski pidada üldiseks ja anonüümitud teabeks. Nimelt annab see kõnealuses jututoas osalevatele kauplejatele teavet konkreetsete valuutadega kauplemise tegevuse kohta, mille on nende kauplejatega algatanud teatud kliendiliigid, kes on samuti spetsiifilised selle poolest, et nad on kas informeeritud või mitte, ning mis on üldjuhul teada üksnes kauplejatele, kes nendes tehingutes osalevad.

161 Lisaks annab Barclaysi kaupleja esitatud küsimus tunnistust sellest, et selle teabe jagamine kõnealuses jututoas osalevate kauplejate vahel oli kasulik, et anda nendele eelis võrreldes teiste turuosalistega, kellel ei olnud sellele teabele juurdepääsu. Neil asjaoludel, nagu leidis komisjon, võis selle teabe kauplejatele kättesaadavaks tegemine seega võimaldada neil kui valdkonnaspetsialistidel suurendada oma kindlustunnet arutatavate valuutapaaride turuhinna võimaliku suuna suhtes, võimaldades neil seega teha teadlikumaid otsuseid oma kauplemisstrateegiate kohta.

162 Järelikult leidis komisjon õigesti, et 25. aprilli, 19. juuni ning 3. ja 4. juuli 2012. aasta vestlused puudutasid tundlikku äriteavet, mis võis aidata kaasa kõnealuses jututoas toimunud teabevahetuse konkurentsivastasusele.

– *Järeldused vestluste kohta, mida hagejad on konkreetselt vaidlustanud*

163 Kõigest eeltoodust tuleneb, et hagejate argumendid selle kohta, et teabevahetus ei olnud konkurentsivastane ja rikkumise ajast pärinevaid tõendid on konkurentsivastasuse tõendamiseks ebapiisavad, osas, milles need argumendid olid esitatud eespool punktis 73 nimetatud esimesse kategooriasse kuuluvate konkreetsete vestluste kohta, tuleb tagasi lükata, välja arvatud 9. mai 2012. aasta teabevahetusega seotud argumendid, kuna vastupidi sellele, mida leidis komisjon vaidlustatud otsuses, ei saa see teabevahetus kinnitada Credit Suisse'ile etteheidetava

teabevahetuse konkurentsivastasust. Mis puudutab viimati nimetatud teabevahetust, siis tuleb järgnevalt kindlaks teha, kas see komisjoni viga võib mõjutada Credit Suisse'ile etteheidetava rikkumise järelduste ja selle tõttu määratud trahvi põhjendatust.

iii) Nende vestluste konkurentsivastasus, mida ei ole konkreetselt vaidlustatud

164 Hagejad vaidlevad üldiselt vastu nende vestluste konkurentsivastasusele, mille nad liigitasid eespool punktis 73 mainitud teise ja kolmandasse kategooriasse. Esiteks väidavad nad, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 126–129, 142, 147, 183, 185–195, 208, 210, 225–228, 234–238, 245–250, 258–275, 277–280, 282–285, 291–295 ja 473 analüüsitud vestlused ei võimaldanud esitada teavet vahetuskursside oodatava arengu kohta, arvestades suhteliselt väikesi koguseid. Teiseks oleks vaidlustatud otsuse põhjendustes 113–121, 184, 195, 204–207, 211–213 ja 228 analüüsitud vestlustel saanud olla vaid üks konkurentsivastane eesmärk, nimelt „jõuda ette" teabe avalikustanud kauplejast.

165 Kõigepealt, mis puudutab vaidlustatud otsuse põhjendustes 126–129, 142, 147 ja 291–295 esitatud vestlusi, mis kuuluvad eespool punktis 73 mainitud teise kategooriasse, ning vaidlustatud otsuse põhjendustes 113–121 esitatud vestlusi, mis kuuluvad eespool punktis 73 mainitud kolmandasse kategooriasse, siis need vestlused ei kuulu konkurentsivastase tegevuse hulka, mille komisjon tuvastas selle otsuse põhjendustes 337–341.

166 Nimelt leidis komisjon esiteks sisuliselt, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 126–129 esitatud vestlused näitasid, et kõnealuses jututoas osalevad kauplejad said aru ja eeldasid, et teavet, mida nad vahetavad, kasutatakse nende ühistes huvides, mitte aga nende vastavate huvide vastu. Teiseks, mis puudutab vaidlustatud otsuse põhjenduses 142 esitatud vestlust, siis märkis komisjon põhjenduses 144, et see näitab, et kauplejad vabandasid, kui nad ei tegutsenud ootuspäraselt. Kolmandaks näitas vaidlustatud otsuse põhjenduses 147 esitatud vestlus komisjoni sõnul, et kauplejad vahetasid kõnealuses jututoas teavet, et suunata oma konkurente. Neljandaks annavad vaidlustatud otsuse põhjendustes 291–295 esitatud vestlused tunnistust aeg-ajalt koordineerimisest, mitte konkurentsivastasest tegevusest, mille komisjon Credit Suisse'i suhtes tuvastas. Viiendaks on komisjon seisukohal, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 113–121 esitatud vestlused näitasid sisuliselt, et kõnealuse jututoa liikmed kuulusid suletud usaldusringi.

167 Edasi, mis puudutab vaidlustatud otsuse punktis 73 mainitud teise kategooriasse kuuluvaid vestlusi, mida on analüüsitud vaidlustatud otsuse põhjendustes 183, 185–195, 208, 210, 225–228, 234–238, 245–250, 258–275, 277–280, 283–285 ja 473 ning mille sisu hagejad ei ole vaidlustanud, siis nähtub nendest, et kõnealuses jututoas osalevad kauplejad vahetasid ulatuslikult ja korduvalt teavet ajakohaste tehingute kohta, sealhulgas hiljuti tehtud tehingute kohta, või tulevikku puudutavate tehingute kohta, nagu konkreetsed valuutapaarid, mahud, suunad, kauplemistingimused ja kliendiliigid, mida need tehingud puudutasid. Mõnel juhul küsisid nad teistelt kauplejatelt arvamusi selle kohta, kuidas kaubelda, ning konkreetse valuuta või valuutapaari kohta, märkisid, et ühe teise osaleva kaupleja teatud tehing tõi kaasa konkreetse valuuta väärtuse muutumise, mis käivitas nende *stop*-korraldused, jagasid oma seisukohti selle kohta, kuidas kaubelda, ning teatasid, millisel tasemel tehing tehti.

168 Lisaks vahetasid kauplejad teavet „lühikeste" või „pikkade" avatud riskipositsioonide kohta, konkreetsete valuutade kohta, mida need positsioonid puudutavad, ja teatud juhtudel oma kavatsuste või isegi strateegiate kohta, nimelt et nad eelistavad mitte müüa „pikas" positsioonis

konkreetset valuutat ja hoida seda oma portfellis, et nad ei sulgenud oma „lühikesi“ positsioone, sest nad eeldasid, et konkreetse valuuta väärtus langeb veelgi, ja et nad ei osta konkreetset valuutat teise vastu, kuni vahetuskurss langeb teatud tasemele.

169 Mis puudutab eespool punktis 73 mainitud kolmandasse kategooriasse kuuluvaid vestlusi, mis on esitatud vaidlustatud otsuse põhjendustes 184, 195, 204–207, 211–213 ja 228 ning mille sisule hagejad vastu ei vaidle, siis nendest nähtub, et kauplejad vahetasid ulatuslikult ja korduvalt ajakohast või tulevikku puudutavat tundlikku äriteavet, mis puudutas erinevat liiki korraldusi, mille nad said oma klientidelt seoses konkreetsete valuutapaaride ja vahetuskursside, mahtude ja asjaomase kliendiliigiga.

170 Nende vestluste sisu, mis toimusid kõnealuses jututoas osalevate kauplejate vahel, sealhulgas eespool punktides 167 ja 169 viidatud vestlused, näitab aga, et nad avalikustasid spontaanselt või taotluse alusel tundlikku äriteavet, mida teised kauplejad võisid kasutada kauplemistegevuseks või kauplemisstrateegia määratlemiseks, nähes ette vahetuskursside muutumist. Seega suurendas sellise teabe vahetamine läbipaistvust ainult vaidlusaluses rikkumises osalenute vahel.

171 Sellest tuleneb, et vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei ole teabevahetusel ja eelkõige eespool punktis 73 mainitud kolmandasse kategooriasse kuuluval teabevahetusel üks hüpoteetiline konkurentsivastane eesmärk jõuda ette kauplejast, kes jagas teavet, suunates turgu muutuma viimase huvi vastu, vaid see vähendab turul valitsenud ebakindlust osalevate kauplejate kasuks, kahjustades nii nende kliente kui ka teisi konkurente.

172 Lisaks ei saa nõustuda hagejatega, kui nad kinnitavad, et teatud teabevahetuse raames arutatud tehingute väidetavalt väike maht ei saanud anda teavet vahetuskursside oodatava arengu kohta. See hagejate argument on vastuolus vaidlustatud otsuses tehtud järeldusega, mida nad ei ole pealegi vaidlustanud ja mille kohaselt puudutas Credit Suisse’i puhul arvesse võetud teabevahetus tehinguid, mille maht oli suur.

173 Igal juhul, kui vaidlustatud otsuses analüüsitud teabevahetuse konkurentsivastasuse hindamisel oleks ainsa asjakohase kriteeriumina kasutatud arutatud tehingute mahtu, oleks selle tagajärjel jäetud analüüsimata teabevahetus üldiselt ja ELTL artikli 101 lõike 1 rikkumise kohaldamisalast oleks põhjendamatult välja jäetud suur osa teabevahetusest, mida põhjusel, et see on oma laadilt sisuliselt konfidentsiaalne ja strateegiline, ei tohiks juhtuda.

174 Järelikult võetakse nende vestluste konkurentsivastasust, mille tõlgendamine on lõplik ja tõendatud, arvesse selleks, et analüüsida hagejate teist ja kolmandat väidet, mis on seotud „eesmärgilt piirangu“ ning ühe ja vältava rikkumise olemasoluga ja mida analüüsitakse tagapool.

175 Tuleb järeldada, et vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, teatasid osalevad kauplejad oma otsese, põhjaliku ja korduva suhtlemisega kõnealuses jututoas toimunud sagedase teabevahetuse kaudu, mis puudutas tundlikku, ajakohast või tulevikku puudutavat äriteavet, nagu eespool punktides 81–106, 118–162 ja 167–169 analüüsitud teave, oma ühisest kavatsusest teha valuuta hetketehingute turul koostööd, asendades nii teadlikult konkurentsiriskid omavahelise praktilise koostööga, mis võis mõjutada nende käitumist turul ja teha teatavaks, kuidas nende konkurendid, kes osalesid kõnealuses jututoas, kavatsesid käituda. Eespool punktides 45–47 viidatud kohtupraktikat arvestades leidis komisjon seega õigesti, et selle teabevahetuse võib kvalifitseerida konkurentsivastasteks kokkulepeteks ja/või kooskõlastatud tegevuseks ELTL artikli 101 tähenduses.

176 Lisaks tuleb märkida, et komisjoni järeldus, mille kohaselt võib teabevahetuse kvalifitseerida konkurentsivastasteks kokkulepeteks ja/või kooskõlastatud tegevuseks ELTL artikli 101 tähenduses, on põhjendatud isegi siis, kui jätta arvesse võtmata 9. mai 2012. aasta vestlus, mida on analüüsitud vaidlustatud otsuse põhjenduses 276 ja mida on käsitletud eespool punktides 107–117. Komisjoni hindamisviga seoses selle vestluse käigus vahetatud teabe laadiga ei mõjuta seega vaidlustatud otsust.

177 Ükski hagejate argument ei lükka ümber eespool punktis 175 esitatud järeldust.

178 Sellega seoses tuleb tagasi lükata hagejate argument, mille kohaselt välistab see, et Credit Suisse'i kõnealuses jututoas teabe vahetamises osalemise perioodil ei toimunud koordineerimist, selle teabevahetuse kvalifitseerimise kokkulepeteks ja/või kooskõlastatud tegevuseks eespool punktides 45–47 meenutatud kohtupraktika tähenduses.

179 Seoses argumendiga, et kauplejad ei tegutsenud „suletud ringis", tuginevad hagejad „komisjoni toimikus olevatele tõenditele". Siiski viitavad hagejad selle argumendi põhjendamiseks esiteks oma hagiavalduse olematule osale ja teiseks piirduvad nad üldise viitega nendele komisjoni toimikus olevatele tõenditele. Isegi kui eeldada, et need tõendid on Üldkohtule esitatud toimikus, ei saa selline üldine viide heastada hagejate argumente toetavate tõendite puudumist, kuna Üldkohtu ülesanne ei ole otsida kõigist toimiku materjalidest tõendeid, mis neid argumente kinnitavad (vt selle kohta 27. septembri 2006. aasta kohtuotsus Roquette Frères *vs.* komisjon, T-322/01, EU:T:2006:267, punkt 209).

180 Lisaks, kuna hagejad piirduvad repliigi staadiumis märkusega, et näited teabest, mida jagati väljaspool kõnealust jututuba, on toodud lisas A.8, siis tuleb meenutada, et nende üldine viide sellele lisale ei võimalda eespool punktis 67 viidatud kohtupraktika tähenduses täpselt näidata, millised selle lisa osad nende argumente toetavad või täiendavad. Seega ei saa seda hagejate argumendi põhjendamiseks arvesse võtta.

181 Kõigest eeltoodust tuleneb, et komisjon leidis õigesti, et teabevahetus, mida ta analüüsis vaidlustatud otsuses, võimaldas järeldada, et esinesid konkurentsivastased kokkulepped ja/või esines kooskõlastatud tegevus ELTL artikli 101 tähenduses.

182 Seega tuleb esimese väite teise osa esimene ja teine etteheide tagasi lükata.

2) Kolmas etteheide, et komisjon rikkus õigusnormi, kui ta järeldas, et Credit Suisse'i esitatud kõnealuse teabevahetuse õiguspärane selgitus ei olnud asjakohane

183 Kolmandas etteheites väidavad hagejad sisuliselt, et nad andsid iga vaidlustatud otsuses viidatud vestluse kohta õiguspäraseid selgitusi. Nad viitavad sellega seoses hagiavalduse punktidele kõnealuste vestluste liigitamise kohta, mida on kirjeldatud eespool punktis 73, ning väidavad, et kõnealuses jututoas vahetatud teave oli „turuteave". Nad märgivad veel, et suurt osa Credit Suisse'i kaupleja korraldusi puudutavast teabest ei jagatud kõnealuses jututoas, mis seab kahtluse alla nende tõendite tõendusliku väärtuse, millele komisjon tugineb. Komisjon ei uurinud nõuetekohaselt hagejate esitatud õiguspäraseid selgitusi. Selle vea tõttu leidis komisjon vaidlustatud otsuse punktis 141 ekslikult, et kaupleja oleks pidanud sellest jututoast distantseeruma.

184 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

185 Esiteks ei saa nõustuda hagejate argumendiga, et komisjon ei analüüsinud õiguspäraseid selgitusi, mida nad iga teabevahetuse kohta esitasid, ja leidis seetõttu ekslikult, et Credit Suisse'i kaupleja oleks pidanud distantseeruma. Nimelt tuleb märkida, et vaidlustatud otsuses analüüsis komisjon eelkõige põhjendustes 455–480, kas kõnealuste vestluste käigus vahetatud teave oli „turuteave", st teave, mida võis õiguspäraselt edastada, nagu väidavad hagejad, ning leidis, et see ei olnud nii.

186 Lisaks tuleb meenutada, et hagejate argumente nende asjasse puutuvate vestluste liigitamise kohta ja selle kohta, et teatud kõnealuste vestluste käigus vahetatud teave oli üksnes „turuteave", analüüsiti eespool punktides 75–182 esimese ja teise etteheite raames ning need lükati tagasi.

187 Teiseks, mis puudutab hagejate argumenti, et suurt osa Credit Suisse'i kaupleja korraldusi puudutavast teabest ei jagatud kõnealuses jututoas, siis tuleb sarnaselt komisjoniga märkida, et kuna selles jututoas vahetati korrapäraselt tundlikku äriteavet, ei oma tähtsust asjaolu, et enamikku selle kaupleja korraldusi puudutavast teabest seal ei jagatud.

188 Kõigest eeltoodust tuleneb, et esimese väite teise osa kolmas etteheide tuleb tagasi lükata.

189 Lisaks, kuivõrd hagejad viitavad käesoleva väite pealkirjas ebapiisavale põhjendamisele seoses veebipõhise teabevahetuse kvalifitseerimisega konkurentsivastasteks kokkulepeteks ja/või kooskõlastatud tegevuseks, ja isegi kui eeldada, et selline tõendamata viide võiks kujutada endast kodukorra artikli 76 punkti d tähenduses vastuvõetavat argumenti, siis tuleb tõdeda, et komisjon ei ole ELTL artikli 296 teisest lõigust tulenevat põhjendamiskohustust rikkunud. Nimelt nähtub käesoleva väite analüüsist, et vaidlustatud otsuses esitatud selgitused võimaldasid hagejatel mõista komisjoni arutluskäiku selle kvalifikatsiooni kohta ja Üldkohtul teostada selle üle kontrolli, ning see vastab nimetatud sätte nõuetele (vt selle kohta 23. novembri 2023. aasta kohtuotsus Ryanair *vs.* komisjon, C-210/21 P, EU:C:2023:908, punkt 105 ja seal viidatud kohtupraktika).

190 Järelikult tuleb esimene väide tervikuna tagasi lükata.

2. Teine väide, et veebipõhise teabevahetuse kvalifitseerimisel „eesmärgilt piiranguks" on rikutud ELTL artiklit 101 ja seda on ebapiisavalt põhjendatud

191 Teises väites vaidlevad hagejad vastu teabevahetuse kvalifitseerimisele „eesmärgilt piiranguks". Väide jaguneb kaheks osaks. Esimese väiteosa kohaselt ei ole komisjon täitnud ELTL artiklist 101 tulenevat kohustust tõendada, et veebipõhine teabevahetus piiras konkurentsi eesmärgi tõttu. Teise väiteosa kohaselt rikkus komisjon õigusnormi, kui ta järeldas, et tegevuse õiguspärane selgitus ja konkurentsi soodustav mõju ei olnud ELTL artikli 101 lõike 1 kohaselt asjakohased.

a) Sissejuhatavad märkused

192 Tuleb asuda seisukohale, et konkurentsivastane eesmärk on teabevahetusel, mis võib kõrvaldada huvitatud isikute ebakindluse küsimuses, millal, mis ulatuses ja mil viisil asjaomased ettevõtjad oma turukäitumist kohandavad (vt 19. märtsi 2015. aasta kohtuotsus Dole Food ja Dole Fresh Fruit Europe *vs.* komisjon, C-286/13 P, EU:C:2015:184, punkt 122 ja seal viidatud kohtupraktika).

193 Kohtupraktikast tuleneb seega, et sellise tundliku äriteabe andmine nagu teave hindade, pakkumise ja nõudluse kohta, sealhulgas tulevaste hindade või tulevase pakkumise ja nõudluse kohta, võimaldab vähendada ebakindlust konkurentide käitumise suhtes turul, viia

konkurentsitingimusteni, mis ei vasta tavapärastele turutingimustele, ning järelikult kujutada endast kooskõlastatud tegevust, mille eesmärk on piirata konkurentsi ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses (29. septembri 2021. aasta kohtuotsus Nippon Chemi-Con Corporation *vs.* komisjon, T-363/18, EU:T:2021:638, punkt 195 (ei avaldata)).

194 Tuleb meenutada, et selleks, et kooskõlastatud tegevus kuuluks ELTL artikli 101 lõikes 1 sätestatud põhimõttelise keelu kohaldamisalasse, peab selle „eesmärgiks või tagajärjeks“ olema takistada, piirata või kahjustada tuntavalt konkurentsi siseturu piires (30. jaanuari 2020. aasta kohtuotsus Generics (UK) jt, C-307/18, EU:C:2020:52, punkt 62).

195 Sellest tuleneb, et see säte, nagu Euroopa Kohus on seda tõlgendanud, teeb selget vahet mõistetel „eesmärgilt konkurentsipiirang“ ja „tagajärjelt konkurentsipiirang“, millest kummagi suhtes kehtib erinev tõendamiskord (30. jaanuari 2020. aasta kohtuotsus Generics (UK) jt, C-307/18, EU:C:2020:52, punkt 63).

196 Seega, mis puudutab tegevust, mida võib pidada „eesmärgilt piiranguks“, siis ei ole vaja uurida ega ammugi tõendada selle tagajärgi konkurentsile, selleks et kvalifitseerida see „konkurentsipiiranguks“ ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses, kuna kogemus näitab, et selline tegevus toob kaasa tootmise vähenemise ja hinnatõusu, mis päädib ressursside ebaõige jaotusega eelkõige tarbijate kahjuks. Nende piirangute puhul on üksnes nõutav, et tõendatakse, et need tõepoolest kuuluvad kvalifikatsiooni „eesmärgilt piirang“ alla, kuid selleks ei piisa siiski pelkadest tõendamata väidetest (30. jaanuari 2020. aasta kohtuotsus Generics (UK) jt, C-307/18, EU:C:2020:52, punktid 64 ja 65).

197 Seevastu juhul, kui kokkuleppe, ettevõtjate ühenduse otsuse või kooskõlastatud tegevuse konkurentsivastane eesmärk ei ole tõendatud, tuleb analüüsida selle tagajärgi, et tõendada, et konkurentsi on tegelikult tuntavalt takistatud, piiratud või kahjustatud (30. jaanuari 2020. aasta kohtuotsus Generics (UK) jt, C-307/18, EU:C:2020:52, punkt 66).

198 Samuti nähtub Euroopa Kohtu praktikast, et mõistet „eesmärgilt piirang“ tuleb tõlgendada kitsalt ja seda võib kohaldada ainult teatud ettevõtjatevahelise kooskõlastatud tegevuse suhtes, millest iseenesest ja selle sisu, sellega taotletavaid eesmärke ning selle majanduslikku ja õiguslikku konteksti arvestades ilmneb, et see kahjustab konkurentsi piisaval määral, selleks et saaks asuda seisukohale, et selle tagajärgede kontrollimine ei ole vajalik, kuna ettevõtjatevahelise koostöö teatud vorme võib juba nende laadi tõttu pidada tavapärase konkurentsi nõuetekohast toimimist kahjustavaks. Selle konteksti hindamisel tuleb arvesse võtta nende kaupade või teenuste laadi, mida piirang puudutab, ning asjaomase turu või asjaomaste turgude toimimise ja struktuuri tegelikke tingimusi (30. jaanuari 2020. aasta kohtuotsus Generics (UK) jt, C-307/18, EU:C:2020:52, punktid 67 ja 68).

b) Teise väite esimene osa, et eesmärgilt piirangu olemasolu ei ole tõendatud

199 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 394–454 analüüsis komisjon, kas Credit Suisse'ile etteheidetav tegevus kahjustab konkurentsi piisaval määral, et seda saaks pidada „eesmärgilt“ konkurentsipiiranguks. Ta meenutas vaidlustatud otsuse põhjenduses 394, et selleks tuleb kohtupraktika kohaselt arvesse võtta eelkõige selle sisu, eesmärke ning majanduslikku ja õiguslikku konteksti, kuhu see kuulub.

200 Kõigepealt, mis puudutab selle tegevuse sisu, siis märkis komisjon vaidlustatud otsuses, et osalevad kauplejad osalesid korduvalt ja ulatuslikult teabevahetuses, mille kaudu nad vahetasid ajakohast või tulevikku puudutavat tundlikku teavet oma turukäitumise konfidentsiaalsete aspektide kohta, nagu teave klientide pooleliolevate tellimuste, avatud riskipositsioonide, kursivahede ja käimasolevate või kavandatavate kauplemistegevuste kohta (vaidlustatud otsuse põhjendus 394). Lisaks leidis ta, et vahetatud teabe voog võimaldas osalevatel ettevõtjatel saada täieliku ülevaate sellest, mida nende konkurendid turul tegelikult kaubeldes tegid või mida nad ei teinud, ning aitas vähendada osalevate ettevõtjate vahelist ebakindlust seoses turul kavandatud tegevuse ajakava, ulatuse ja üksikasjadega ning asjaomaste vahetuskursside võimaliku suundumusega. Komisjon järeldas sellest, et see teabevahetus läks kaugemale üldkasutatavast teabest ja et see ei olnud põhjendatud kauplejate kui vastaspoolte eesmärgiga omavahel kaubelda (vaidlustatud otsuse põhjendused 396 ja 397).

201 Edasi leidis komisjon, et arvestades kõnealuses jututoas vahetatud teabe laadi, sagedust ja jaotustaset, oli teabevahetuse eesmärk vähendada valuuta hetketehingute turul osalevate ettevõtjate tavapärast turu ebakindlust, et vähendada riske ja suurendada kindlustunnet hindade kindlaksmääramise otsuste tegemisel. Nii andis komisjoni sõnul tundliku äriteabe pidev vahetamine osalevatele ettevõtjatele võimaluse hoida kõrvale saavutuspõhisest konkurentsist seoses konkurentsi põhiparameetritega (hinnad ja riskijuhtimine). Lisaks tõi see pidev teabevahetus kõnealuses jututoas kaasa ebavõrdse informeerituse osalevate ettevõtjate ja nende konkurentide vahel, kes ei osalenud, esimeste kasuks (vaidlustatud otsuse põhjendused 398–401).

202 Lõpuks, mis puudutab majanduslikku ja õiguslikku konteksti, siis märkis komisjon vaidlustatud otsuses, et valuuta hetketehingute turg on dünaamiline ja likviidne. Ta leidis, et selle konteksti tõttu aitas väga sagedane ja üksikasjalik äriliselt tundliku teabe vahetamine, mis toimus siis, kui osalevad ettevõtjad turul tegutsesid, otseselt suurendada läbipaistvust ja vähendada konkurentsiolukorrale omast ebakindlust (vaidlustatud otsuse põhjendused 402 ja 403).

203 Komisjon järeldas sellest, et kõnealuse teabevahetuse kõikehõlmav hindamine, arvestades objektiivselt taotletavaid eesmärke ning majanduslikku ja õiguslikku konteksti, milles see tegevus aset leidis, tõi ilmsiks konkurentsile piisavalt kahjuliku mõju, et asuda seisukohale, et tundliku, ajakohase või tulevikku puudutava äriteabe vahetamist võib pidada eesmärgilt konkurentsipiiranguks ELTL artikli 101 tähenduses osas, mis puudutab G10 vääringuid hõlmavaid valuuta hetketehinguid (vaidlustatud otsuse põhjendused 404 ja 405).

204 Teise väite esimeses osas heidavad hagejad komisjonile sisuliselt ette seda, et ta leidis ekslikult, et kõnealune teabevahetus kahjustas konkurentsi piisavalt, et seda saaks sellisena kvalifitseerida. Selle väiteosa põhjendamiseks esitavad nad sisuliselt neli etteheidet. Esimeses etteheites väidavad nad, et komisjoni väited, et kõnealuse teabevahetuse eesmärk oli konkurentsi piiramine, põhinevad ebatäpsetel faktilistel eeldustel, mida ta ei kontrollinud. Teises etteheites väidavad nad, et need argumendid ei ole asjaomase turu konteksti arvestades usutavad. Kolmandas etteheites väidavad nad, et komisjon tegi hindamisvea, kui ta tugines ilma kriitikata õiguslikule kvalifikatsioonile, mis anti sellele tegevusele leebema kohtlemise saamiseks esitatud tõendites ja kokkuleppemenetluse ettepanekutes. Neljandas etteheites väidavad nad, et komisjon ei saa tugineda oma kogemusele teabevahetuse alal muudes turukontekstides või muudes finantsasjades, et vähendada temal lasuvat tõendamiskoormist, st tõendada, et teabevahetus kõnealuses jututoas piiras konkurentsi eesmärgi tõttu.

205 Teist etteheidet tuleb analüüsida esimesena.

1) Teine etteheide, et komisjon tegi asjaomase turu konteksti hindamisel vigu

206 Hagejad väidavad sisuliselt, et komisjon hindas valesti valuuta hetketehingute turu faktilist ja õiguslikku konteksti või lausa jättis selle arvesse võtmata, kui ta hindas Credit Suisse'ile etteheidetava tegevuse eset. Nad väidavad, et komisjon ei hinnanud õigesti või ei võtnud arvesse selle turu elemente, mis on seotud i) turu läbipaistvusega, ii) selle struktuuriga ja iii) turul tegutsevate kauplejate rolliga.

207 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

i) Valuuta hetketehingute turu läbipaistvus

208 Hagejate esimene kriitika puudutab asjaomase turu läbipaistvust. Nende sõnul iseloomustas väidetava rikkumise perioodil valuuta hetketehingute turgu piiratud läbipaistvus. Hagejad ei vaidle vastu sellele, et elektroonilised platvormid suurendasid märkimisväärselt turu läbipaistvust. Nad leiavad siiski, et valuutavahetusturg on suhteliselt läbipaistmatu. Nimelt leiavad hagejad, et tehingud toimuvad mitmel platvormil ja valuuta hetketehingute turul tehingute reaalajas deklareerimiseks puudub tsentraliseeritud süsteem.

209 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu. Ta väidab, viidates eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendustele 12–16, et arvestades ekraanipõhiste elektrooniliste kauplemissüsteemide arengut, mis tegid hinnad (sealhulgas parimad kättesaadavad ostu- ja müügihinnad) reaalajas ning vastavad kaubeldavad mahud elektroonilistel platvormidel kättesaadavaks peaaegu kõigile turuosalistele ja mida ajakohastatakse pidevalt, tuleb valuuta hetketehingute turgu pidada väidetavate asjaolude toimumise ajal läbipaistvaks.

210 Nagu märkis komisjon kostja vastuses, nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 7, 14, 53 ja 402, et analüüsides kõnealuses jututoas aset leidnud teabevahetuse majanduslikku konteksti, leidis komisjon, et valuuta hetketehingute turg oli suur turg, mis oli läbipaistev, dünaamiline ja väga likviidne. Neid valuuta hetketehingute turule omaseid tegureid arvestades järeldas komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 404 ja 405, et teabevahetus kujutas endast eesmärgilt konkurentsipiiranguid.

211 Sellega seoses tuleb märkida, et toimiku materjalide kohaselt on asjaomase turu läbipaistvus määratletud kui sellel turul osalejate võime saada teavet kauplemisprotsessi kohta, näiteks hind, korralduse maht, tehingute maht, risk ja kaupleja nimi. See puudutab teavet, mis on kättesaadav nii kauplemiseelses etapis kui ka kauplemisjärgses etapis ning sõltub peamiselt osalejate tahtest ja börsi võimest näidata ostu- ja müügikorraldusi avalikult.

212 Seega tuleb toimiku materjalide kohaselt valuuta hetketehingute turul vahet teha *interdealer* -tasandil (vt eespool punkt 24), mida iseloomustab selle hübriidstruktuur, kahel kaubanduskanalil, nimelt otsene (kahepoolne) kanal ja maaklerite kanal, kusjuures läbipaistvus erineb sõltuvalt kasutatavast kaubanduslikust kanalist. Täpsemalt, otseses (kahepoolses) kaubanduskanalis, nagu käesoleval juhul, ei ole kauplemist anonüümitud ning tehingu pooled hoiavad nii hinda kui ka tehingute mahtu salajas.

213 Tõsi küll, elektrooniliste ekraanipõhiste kauplemissüsteemide areng suurendas asjaolude asetleidmise ajal oluliselt läbipaistvust asjaomasel turul. Vastupidi sellele, mida väidab komisjon, ei saa vaidlustatud otsuse põhjenduses 14 esitatud järeldus selle läbipaistvuse kohta siiski õiguslikult piisavalt põhineda üksnes asjaolul, et hinnad ja mahud on elektroonilistel platvormidel kättesaadavad.

214 Nimelt möönis komisjon ise Üldkohtule esitatud menetlusdokumentides ja kohtuistungil, et kõigile turuosalistele ei olnud kättesaadavad muud tingimused kui need, mis on seotud hinnaga reaalajas ja vastavate kauplemismahtudega. Eelkõige märkis ta, et kuna puudub juurdepääs teiste kauplejate valduses olevale teabele, jääb turule teatav ebakindlus seoses tegevuse, positsioonide, huvide ja kavatsustega lõpptarbijate ja konkureerivate kauplejate kauplemise käigus.

215 Ent teave, millele komisjon oma menetlusdokumentides ja kohtuistungil viitab, et järeldada, et turul valitseb teatav ebakindlus, on just see teave, mis juhul, kui see ei ole kauplejatele kättesaadav, võimaldab kindlaks teha, kas valuuta hetketehingute turg oli läbipaistev või mitte eespool punktides 211 ja 212 meenutatud kriteeriumide tähenduses.

216 Üldisemalt, kuna pooled on ühel meelel selles, et valuuta hetketehingute turg on põhimõtteliselt asümmeetriline ja teave on sellel turul tähtis, ei saa komisjon põhjendatult väita, et valuuta hetketehingute turgu tuli asjaolude asetleidmise ajal pidada läbipaistvaks. Nimelt on teave läbipaistval turul vahetult (ja tasuta) kättesaadav kõigile turuosalistele, mis, nagu komisjon möönab, ei ole valuuta hetketehingute turul nii, arvestades mitut liiki teabe olemasolu.

217 Seega tuleb asuda seisukohale, et komisjon tegi hindamisvea, kui ta leidis vaidlustatud otsuse põhjenduses 14, et valuuta hetketehingute turg oli asjaolude toimumise ajal läbipaistev. Seega tuleb analüüsida, kas see hinnang võib mõjutada, nagu väidavad hagejad, kõnealuse teabevahetuse kvalifitseerimist „eesmärgilt piiranguks“, kuna selle turu läbipaistvus on üks teguritest, mida komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 404 ja 405 selle kvalifikatsiooni andmiseks arvesse võttis (vt eespool punkt 210).

ii) Asjaomase turu struktuur

218 Hagejate teine kriitika puudutab seda, et komisjon ei hinnanud õigesti asjaomase turu struktuuri, mida iseloomustab selle koondatus. Nad leiavad sisuliselt, et nii killustunud turul, kus kõnealustel kauplejatel olid väga väikesed turuosad, oli kaheldav, kas need kauplejad võisid luua teabe märkimisväärse ebavõrdsuse teiste turuosaliste kahjuks. Need väga väikesed turuosad tekitavad seega kahtlusi kõnealuse teabevahetuse väidetava konkurentsivastase eesmärgi suhtes. Nad heidavad lõpuks komisjonile ette, et viimane ei selgitanud, miks turuosad ei olnud käesolevas asjas asjakohased.

219 Komisjon vaidleb hagejate kriitikale vastu.

220 Kuigi on tõsi, et turu struktuur, mida iseloomustab koondatuse tase, on asjakohane tegur selle hindamisel, kas teabevahetus piirab „eesmärgilt“ konkurentsi (vt selle kohta 4. juuni 2009. aasta kohtuotsus T-Mobile Netherlands jt, C-8/08, EU:C:2009:343, punkt 34), on ainus turu struktuuri puudutav üldpõhimõte see, et pakkumine ei tohi olla killustatud (2. oktoobri 2003. aasta kohtuotsus Thyssen Stahl *vs.* komisjon, C-194/99 P, EU:C:2003:527, punkt 86).

221 Ent kuigi Euroopa Kohus võttis esialgu arvesse asjaolu, et turg, kus toimus tundliku äriteabe vahetamine, oli oligopoolne või killustunud, nähtub eelkõige 19. märtsi 2015. aasta kohtuotsusest Dole Food ja Dole Fresh Fruit Europe *vs.* komisjon (C-286/13 P, EU:C:2015:184), et liidu kohus tunnistas sellise teabevahetuse konkurentsivastast eesmärki isegi siis, kui turg ei olnud oligopoolselt koondunud (vt 14. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Dole Food ja Dole Germany *vs.* komisjon, T-588/08, EU:T:2013:130, punkt 341 ja seal viidatud kohtupraktika).

222 Samas tuleb tõdeda, et arvestades asjaolu, et konkurentsiõigus on suunatud ettevõtjate tegevusele (7. jaanuari 2004. aasta kohtuotsus Aalborg Portland jt *vs.* komisjon, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, punkt 59), ei saa hagejatega siiski nõustuda, kui nad tuginevad – nagu nad kohtuistungil kinnitasid – valuuta hetketehingute turu killustatusele nende kauplejate turuosade alusel, kes töötasid vaidlusaluses rikkumises osalenud pankades. Nagu nähtub toimiku materjalidest, ei ole nad igal juhul tõendanud nende pankade turuosasid *trading vocal*'i tegevuses, millega kõnealuse teabevahetuse analüüs piirdub (vt eespool punkt 16).

223 Veel tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 28 jj ning 402, võtmata siiski seisukohta asjaomase turu koondatuse taseme kohta, arvestades vaidlusaluses rikkumises osalejate turuosasid, võttis komisjon arvesse selle turu struktuuri ja eripärasid, mida iseloomustas veebipõhises teabevahetuses osalenud turutegijate roll. Turutegijate roll sellel turul, mida hagejad ei ole vaidlustanud, hõlmab aga olulisi finantskohustusi, mida suur hulk osalisi ei oleks suutelised kandma, mis välistab seega viimaste kaitstud hüpoteesi, et valuuta hetketehingute turg oli killustunud.

224 Pealegi on Üldkohus juba leidnud ja Euroopa Kohus on selles küsimuses kinnitanud, et teabevahetus on konkurentsi seisukohast veelgi tundlikum, kui see toimub turutegijatena tegutsevate kauplejate vahel, arvestades nende tähtsust turul ja täpsemalt asjaolu, et nad osalevad turul üldiselt ja pidevalt ning sõlmivad seega suurema hulga tehinguid kui teised turuosalised (24. septembri 2019. aasta kohtuotsus HSBC Holdings jt *vs.* komisjon, T-105/17, EU:T:2019:675, punkt 145, mis jäeti selles küsimuses muutmata 12. jaanuari 2023. aasta kohtuotsusega HSBC Holdings jt *vs.* komisjon, C-883/19 P, EU:C:2023:11, punkt 195). Seega on turul konkurentsi austamise seisukohast seda olulisem, et nad määravad oma strateegiad ja täpsemalt hinnad kindlaks iseseisvalt.

225 Järelikult tuleb tagasi lükata hagejate kriitika, et komisjon ei võtnud arvesse turu struktuuri, mida iseloomustas killustatud koondatus.

iii) Kauplejate kaksikroll

226 Hagejate kolmas kriitika puudutab seda, et komisjon ei võtnud asjaomase majandusliku ja õigusliku konteksti hindamisel arvesse valuuta hetketehingute turu tunnust, et kauplejad tegutsesid igal ajal nii konkurendi kui ka vastaspoolena. Hagejad leiavad, et kuigi on tõsi, et teabevahetusest tuleneva ebakindluse vähenemine võib tõepoolest olla absoluutne kriteerium „eesmärgilt" rikkumise puhul turgudel, kus mis tahes tundliku äriteabe avalikustamine konkurentide vahel loob tingimused, mis ei vasta tavapärastele turutingimustele, ei saa see olla absoluutne kriteerium, kui tavapärased turutingimused nõuavad regulaarset tundliku äriteabe vahetamist osaliste vahel, kes tegutsevad nii vertikaalselt kui ka horisontaalselt.

227 Komisjon vaidleb hagejate kriitikale vastu.

228 Sellega seoses on tõsi, et valuuta hetketehingute turul tegutsevad kauplejad üldiselt nii vastaspoolena, sõlmides omavahel tehinguid, kui ka konkurentidena potentsiaalsete klientide pärast. Vastuseks Üldkohtu menetlust korraldavale meetmele märkisid hagejad sisuliselt, et kuigi neid kahte rolli on raske formaalselt eristada, on hetk, mil kaks kauplejat konkureerivad, selgelt siis, kui nad soovivad sõlmida tehingu sama kliendiga samal ajal.

229 Kuid lisaks asjaolule, et kauplejate kaksikroll, millele hagejad viitavad, ei ole seotud ühe ja sama tehinguga, vaid kahe eraldiseisva tehinguga, on hagejate kriitika, mida on meenutatud eespool punktis 226, põhimõtteliselt vastuolus teabevahetuse õiguspärasuse hindamise ulatuse piiritlemisega, nagu see nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 158 ja 467, mis välistab kauplejate tavapärases äritegevuses toimunud teabevahetuse, kui nad hindasid omavahelise kauplemise võimalusi.

230 Seega tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata hagejate kriitika selle kohta, et komisjon ei võtnud arvesse valuuta hetketehingute turu tunnust, mis puudutab kauplejate kaksikrolli.

231 Kõigest eeltoodust tuleneb, et teine etteheide on põhjendatud osas, milles see tugineb veale, mille komisjon tegi, kui ta leidis vaidlustatud otsuse põhjenduses 14, et valuuta hetketehingute turg oli faktiliste asjaolude toimumise ajal läbipaistev, ning ülejäänud osas tuleb see tagasi lükata. Esimese etteheite raames tuleb analüüsida, kas see hinnang võib mõjutada, nagu väidavad hagejad, kõnealuse teabevahetuse kvalifitseerimist „eesmärgilt piiranguks“.

2) Esimene etteheide, et komisjoni järeldus, mille kohaselt kõnealuse teabevahetuse eesmärk oli konkurentsi piiramine, põhineb ebaõigetel faktilistel eeldustel, mida ei ole kontrollitud

232 Hagejad väidavad, et komisjon ei täitnud oma kohustust tõendada, et vahetatud teabe liigi ja asjaomase turu tunnuste põhjal oli võimalik järeldada, et jututoas toimunud teabevahetuse eesmärk oli konkurentsivastane. Nad leiavad, et komisjon ei ole tõendanud, et teabevahetus võimaldas kauplejatel suurendada kindlustunnet igapäevaste hindade kindlaksmääramise ja professionaalse riskijuhtimise otsuste tegemisel. Nad väidavad, et komisjon ei ole ka tõendanud oma eeldust, et osalevate kauplejate tegevuse eesmärk oli luua teabe ebavõrdsus ülejäänud turu suhtes. Valuuta hetketehingute turul julgustatakse kauplejaid aga jagama teavet, et suunata oma kauplemistegevust, ja edastama seda oma klientidele. Igal juhul ei jagatud kõnealuses jututoas suurt osa teabest Credit Suisse'i kaupleja korralduste kohta.

233 Hagejad väidavad samuti, et vaidlustatud otsuses viidatud vestlused, mille kohaselt võimaldas vahetatud teave kõnealuses jututoas osalevatel kauplejatel enne lühikese positsiooni katmist oodata, on vastuolus asjaoluga, et turutegijad pidid vaidlustatud otsuse sõnastuse kohaselt olema „valmis kauplema valuutat vajavate isikutega igal ajal“. Nad leiavad, et enamik või isegi kõik vaidlustatud otsuses viidatud kursivahesid puudutavad vestlused ei puuduta mingit teavet kursivahesid käsitlevate kokkulepete võimaliku sõlmimise kohta ning need toimusid abstraktselt või lausa pärast seda, kui kursivahed olid juba teatavaks tehtud.

234 Hagejate argumentidele vastamiseks tuleb analüüsida, kas vaidlustatud otsuses käsitletud erinevat liiki teabevahetus oli piisavalt kahjulik, et õigustada selle kvalifitseerimist „eesmärgilt piiranguks“.

i) Ostu-müügi kursivahet (bid-ask spreads) käsitleva teabe vahetamine

235 Mis puudutab ostu-müügi kursivahet (*bid-ask spreads*) käsitlevat teabevahetust, mida on tõlgendatud vaidlustatud otsuse põhjendustes 245–251, siis põhjendas komisjon selle otsuse põhjendustes 394–404 teabevahetuse „eesmärgilt piiranguks“ kvalifitseerimist sellega, et see aitas kaasa kõnealusele turule omase hindade ebakindluse kõrvaldamisele, suurendades nii läbipaistvust suuremate kursivahede osas, mida need kauplejad võisid pakkuda. Seega võis selline teabevahetus mõjutada hindu, mida need kauplejad klientidele pakkusid, vähendades valuutavahetusega seotud riski nende endi kasuks.

236 Sellega seoses tuleb märkida, et ilma et hagejad sellele vastu vaidleksid, kujutavad kursivahed endast klientide makstava lõpphinna komponenti, kuivõrd neid kohaldatakse ostu- ja müügikursi mediaanväärtusele mõne valuutapaari konkreetse tehingu puhul ning sellest sõltub tasu, mida kaupleja saab osutatud teenuse kohese täitmise eest ja riski eest, mida kaupleja kannab hiljem seetõttu, et tema portfellis on teatav valuuta (vt eespool punkt 20 ning vaidlustatud otsuse põhjendused 48 ja 239). Ent valuuta hetketehingute turul on pankade suutlikkus hinnata oma hindade kindlaksmääramisega seotud riske üks peamisi konkurentsiparameetreid, millele hagejad samuti vastu ei vaidle.

237 Seega tuleb sellise teabe vahetamist, mis käesoleval juhul puudutab hinnakomponenti ning mis ei ole avalik ja täpne, pidada selliseks, mis võimaldab vähendada kõnealusele turule omast tavapärast ebakindlust seoses hindade kindlaksmääramisega sellel turul, luua teabe ebavõrdsus üksnes kõnealuses jututoas osalevate kauplejate kasuks ja seega konkurentsi piisaval määral kahjustada. Selline järeldus on aga piisav, et tunnistada, et see teabevahetus tõi kaasa eesmärgilt konkurentsipiirangu ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses (12. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus HSBC Holdings jt *vs.* komisjon, C-883/19 P, EU:C:2023:11, punkt 204).

238 Ükski hagejate argumentidest ei võimalda eeltoodud järeldust ümber lükata.

239 Kõigepealt tuleb tagasi lükata hagejate argumendid, mille kohaselt sisuliselt ei kujuta teabevahetus kursivahede kohta endast „eesmärgilt piirangut“, kuna puudub teave, et nende vahede kohta võidi sõlmida kokkulepped. On tõsi, et kursivahesid käsitleva teabe vahetamisest kõnealuses jututoas ei nähtu, et kauplejad leppisid kokku, et konkreetse valuutapaari suhtes kohaldatakse kooskõlastatult teatud tasemevahesid. See ei takista siiski seda, et edastades oma konkurentidele konfidentsiaalset ja strateegilist teavet konkreetse valuutapaari või nende poolt äsja kohaldatud kursivahede asjakohase taseme kohta, tegid kõnealuses jututoas osalevad kauplejad teatavaks, kuidas nad võivad turul käituda, vähendades nii ebakindlust teabevahetuses osalejate hulgas eespool punktis 47 viidatud kohtupraktika tähenduses.

240 Edasi, mis puudutab hagejate argumenti, et võttes arvesse asjaolu, et klientidele pakutava lõpphinna määravad kindlaks panga müügibüroo töötajad, ei oleks ratsionaalsete kauplejate seisukohast olnud loogiline tegutseda nii, et noteerida võimalikult suur kursivahe, siis tuleb tõdeda, et asjaolud, mis puudutavad kauplejate tahet konkurentsi piirata või nende majanduslikku huvi seda teha, on tegevuse „eesmärgilt piiranguks“ kvalifitseerimisel tavaliselt piiratud tähtsusega (vt selle kohta analoogia alusel 7. jaanuari 2004. aasta kohtuotsus Aalborg Portland jt *vs.* komisjon, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, punkt 335).

241 Eeltoodust nähtub, et komisjon leidis õigesti, et kursivahesid puudutav teabevahetus kõnealuses jututoas aitas kaasa kõnealuse tegevuse kvalifitseerimisele tervikuna „eesmärgilt piiranguks“.

ii) Kliendikorraldusi puudutava teabe vahetamine

242 Mis puudutab teabevahetust klientide korralduste kohta, nimelt „tingimuslikud“ korraldused (vaidlustatud otsuse põhjendused 183–195), „fikseeringu alusel“ täidetavad korraldused (vaidlustatud otsuse põhjendused 206–213) ja täida-kohe-korraldused (vaidlustatud otsuse põhjendused 223–228), siis põhjendas komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 394–404 koostoimes vaidlustatud otsuse põhjendustega 171–173 selle teabevahetuse kvalifitseerimist „eesmärgilt piiranguks“ sellega, et arvestades selle laadi, sagedust ja jaotustaset, kõrvaldas see ebakindluse seoses valuuta hetketehingute turuga ja suurendas läbipaistvust kõnealuses jututoas osalevate kauplejate kauplemisstrateegiate osas, kuna teabe jagamine turu suundumuse või turu vastupanu tasemete kohta võib võimaldada kauplejal end paremini positsioneerida kasumi saamiseks või kahjumi vältimiseks. Seega teavitas see teabevahetus kauplejaid eelkõige hinnasuundumustest, vähendades ebakindlust nende kehtestamisest tulenevate riskide osas (näiteks vähendades oodatavat kahjumit), samas kui hind on üks valuuta hetketehingute turu konkurentsiparameetritest, mille osalevad pangad oleksid pidanud autonoomselt kindlaks määrama.

243 Sellega seoses tuleb meenutada, et nagu nähtub toimiku materjalidest, on klientide korraldusi puudutav teave mitteavalik teave, mis on teada ainult tehingu pooltele, st kauplejale ja kliendile, ning kujutab endast olulist teavet, mis võimaldab tehingu sõlminud kauplejal kujundada oma arvamus vahetuskursi muutuste kohta või määrata kindlaks oma äristrateegia. Sellise teabe vahetamine võib aga vähendada kõnealusele turule omast ebakindlust, võimaldades turutegijatel mitte määrata sõltumatult kindlaks esiteks oma strateegiat seoses konkreetsete valuutapaaridega, mille kohta neil on konfidentsiaalset ja üksikasjalikku teavet, ning teiseks oma käitumist turul, võimaldades neil seega saada kasu või vältida kahjumit, mis võib tuleneda turu suundumustest.

244 Järelikult tuleb eespool punktis 237 viidatud kohtupraktika tähenduses eespool viidatud teabevahetust pidada konkurentsi piisavalt kahjustavaks, et selle saaks kvalifitseerida „eesmärgilt piiranguks“.

245 Seda järeldust ei sea kahtluse alla hagejate väide, mille kohaselt on vaidlustatud otsuse põhjenduses 193 sisalduva teabevahetuse põhjal tehtud järeldus, et vahetatud teave oleks võimaldanud osalevatel kauplejatel oodata enne, kui nad lühikese positsiooni oma portfellis katavad (et maksimeerida oma kasumi saamise võimalusi), vastuolus selle otsuse põhjenduses 21 esitatud järeldusega, nimelt et turutegijad pidid „olema valmis kauplema valuutat vajavate isikutega igal ajal“. Kuna kauplejate eesmärk on teenida kasumit ja piirata oma kahjumit, oleks ebaloogiline, et kauplejad tegutseksid oma ärihuvide vastaselt üksnes seetõttu, et nad peavad põhimõtteliselt olema valmis kauplema igal ajal. Sellest ei saa seega järeldada, et kauplejad võtsid positsioone üksnes klientide sissetulevate korralduste alusel, et välistada klientide korraldusi puudutava teabevahetuse kvalifitseerimine „eesmärgilt piiranguks“.

246 Eeltoodust nähtub, et komisjon leidis õigesti, et eespool punktis 242 mainitud klientide korraldusi puudutav teabevahetus aitas kvalifitseerida kõnealust tegevust tervikuna „eesmärgilt piiranguks“.

iii) Avatud riskipositsioone käsitleva teabe vahetamine

247 Mis puudutab avatud riskipositsioone puudutava teabe vahetamist, millele komisjoni antud tõlgendus on esitatud vaidlustatud otsuse põhjendustes 234–238, siis põhjendas komisjon otsuse põhjendustes 394–404 selle kvalifitseerimist „eesmärgilt piiranguks“ põhjendusega, et selle teabe jagamine võimaldas kauplejatel saada suuremat kindlust vastavate ärialaste kavatsuste suhtes

seoses nende potentsiaalse riskimaandamistegevusega (*hedging conduct*) ja kõrvaldas seega ebakindluse konkreetsete vahetuskursside võimaliku muutumise suhtes, andes seega osalevatele kauplejatele eelise võrreldes teiste turuosalistega ja aidates neid oma professionaalsel riskijuhtimisel.

248 Kuna hagejad ei ole esitanud konkreetseid argumente avatud riskipositsioone puudutava teabevahetuse „eesmärgilt piiranguks“ kvalifitseerimise vastu, siis piisab, kui sellega seoses sarnaselt vaidlustatud otsusega tõdeda, et selle teabe vahetamist, milles on täpsustatud konkreetne valuuta ja strateegia, mis seisneb selles, et hoidutakse positsiooni sulgemisest või ootamast enne selle sulgemist, tuleb pidada võimeliseks kõrvaldama valuuta hetketehingute toimimisele omase ebakindluse.

249 Sellest järeldub, et selline teabevahetus, mis on põhimõtteliselt vastuolus ELTL artikli 101 lõikele 1 omase sõltumatuse nõudega, kahjustab konkurentsi piisaval määral, et kvalifitseerida see „eesmärgilt piiranguks“ eespool punktis 237 viidatud kohtupraktika tähenduses.

250 Eeltoodust nähtub, et komisjon leidis õigesti, et avatud riskipositsioone puudutava teabe vahetamine aitas kaasa kõnealuse tegevuse kvalifitseerimisele tervikuna „eesmärgilt piiranguks“.

iv) Ajakohast või tulevikku puudutavat kauplemistegevust käsitleva teabe vahetamine

251 Mis puudutab ajakohast või tulevikku puudutavat kauplemistegevust käsitleva teabe vahetamist, mille komisjoni antud tõlgendus on esitatud vaidlustatud otsuse põhjendustes 258–285, siis põhjendas komisjon otsuse põhjendustes 394–404 selle „eesmärgilt piiranguks“ kvalifitseerimist asjaoluga, et see kõrvaldas valuuta hetketehingute turule omase teatava ebakindluse ja suurendas selle turu läbipaistvust, andes jututoas osalejatele ülevaate nende konkurentide praegusest käitumisest, tekitades teabe ebavõrdsuse kõnealuses jututoas osalevate kauplejate ja teiste turuosaliste vahel. Nii said esimesed kindlustunnet riskide hindamisega seoses, kui nad töötasid välja oma kauplemisstrateegiaid ja eelkõige hinnastrateegiaid.

252 Sellega seoses tuleb tõdeda, et teabe jagamine kauplejate tehtud tehingute üksikasjade kohta ja nõuannete või arvamuste jagamine kauplemise viisi kohta, nagu on kõne all käesolevas asjas, võimaldavad kõnealuses jututoas osalevatel kauplejatel esiteks omandada konkreetseid teadmisi, et paremini ette näha turu liikumist, ja teiseks kohandada vastavalt oma kauplemisstrateegiaid.

253 Selline teabevahetus on aga ilmselgelt vastuolus sõltumatuse nõudega, mis peab tõhusas konkurentsisüsteemis iseloomustama turutegijate käitumist asjaomasel turul. Nimelt kõrvaldab see teabevahetus nende hulgas ebakindluse seoses konkurentsi põhiparameetritega sellel turul, milleks on hind ja professionaalne riskijuhtimine. Seega võis see teabevahetus suurendada valuuta hetketehingute turu läbipaistvust kõnealuses jututoas osalenud kauplejate kasuks, kahjustades teisi turuosalisi. Järelikult on see konkurentsi piisavalt kahjustav, et kvalifitseerida see „eesmärgilt piiranguks“ eespool punktis 237 viidatud kohtupraktika tähenduses.

254 Eeltoodust tuleneb, et vaidlustatud otsuses analüüsitud teabevahetus, mis käsitleb kursivahesid, klientide korraldusi, avatud riskipositsioone ja ajakohast või tulevikku puudutavat kauplemistegevust, on konkurentsile piisavalt kahjulik. Seega kvalifitseeris komisjon selle õigesti „eesmärgilt piiranguks“.

255 Vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei oma asjaolu, et Credit Suisse'i kaupleja ei jaganud suurt osa teabest oma pakkumuste kohta, tähtsust sellele pangale etteheidetava tegevuse kahjulikkuse seisukohast. Sellega seoses piisab, kui tõdeda, et selle hindamine, kas tegevus kahjustab konkurentsi piisaval määral, ei põhine ühelgi konkurentidega vahetatud teabe seaduslikul kvantitatiivsel künnisel.

256 Neil asjaoludel, vaatamata komisjoni hindamisveale valuuta hetketehingute turu läbipaistvuse osas, tuleb tagasi lükata hagejate argumendid, millega soovitakse ümber lükata kõnealuse teabevahetuse kvalifitseerimist „eesmärgilt piiranguks".

257 Eespool toodust järeldub, et esimene etteheide tuleb tagasi lükata.

3) Kolmas etteheide, et komisjon on teinud vigu, tuginedes leebema kohtlemise saamiseks esitatud tõendites ja kokkuleppemenetluse ettepanekutes esitatud teabevahetuse õiguslikule kvalifikatsioonile

258 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 394–404 koostoimes põhjendustega 170–285 tugines komisjon „eesmärgilt" konkurentsipiirangu olemasolu järelduse põhjendamiseks tema käsutuses olevatele rikkumise ajast pärit tõenditele, mille olid talle kättesaadavaks teinud teised vaidlusaluses rikkumises osalenud pangad, st arvukatele transkriptsioonidele teabe vahetamise kohta kõnealuses jututoas, ning teatud juhtudel tugines ta nende ulatuse osas avaldustele, mille need pangad olid teinud muu hulgas leebema kohtlemise taotluste raames.

259 Hagejad heidavad komisjonile ette, et ta tugines „ilma kriitikata" leebema kohtlemise taotlustele ja kokkuleppemenetluse ettepanekutele. Mis puudutab neid avaldusi, siis väidavad nad, et neil on väike tõenduslik väärtus, need on esialgsed ega ole põhjendatud, täpsustades, et kõik kokkuleppe sõlminud pooled väljendasid kahtlust selle kohta, kuidas komisjon mõistab asjaomast turgu ja vaidlusaluse tegevuse eesmärki. Hagejad järeldavad, et komisjon tugines leebema kohtlemise taotlustele, kui need toetasid tema tõlgendust faktilistele asjaoludele.

260 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

261 Kõigepealt tuleb märkida, et kuigi käesoleva argumentatsiooni raames viitavad hagejad leebema kohtlemise taotlustest ja kokkuleppemenetluse ettepanekutest tulenevatele lõikudele, nagu nad kohtuistungil kinnitasid, ei esita nad ühtegi konkreetset vastuväidet asjaolule, et komisjon tugines kokkuleppemenetluse ettepanekutele.

262 Samas, kuna pooled vaidlevad leebema kohtlemise taotluste tõendusliku väärtuse üle ja selle üle, et komisjon võttis neid arvesse tõenditena, mis kinnitavad Credit Suisse'ile etteheidetava rikkumise olemasolu, siis tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei keela ükski liidu õigusnorm ega üldpõhimõte komisjonil tugineda ettevõtja vastu teiste süüdistatavate ettevõtjate avaldustele. Vastasel korral oleks komisjonil lasuv ELTL artiklite 101 ja 102 rikkumise tõendamise kohustus talumatu ja kokkusobimatu EL toimimise lepinguga talle antud ülesandega teostada järelevalvet selle üle, et asjaomaseid sätteid kohaldataks nõuetekohaselt (vt 8. septembri 2016. aasta kohtuotsus Goldfish jt *vs.* komisjon, T-54/14, EU:T:2016:455, punkt 96 ja seal viidatud kohtupraktika).

263 Eelkõige tuleb tõdeda, et kui isik tunnistab üles, et ta on rikkumise toime pannud, ja möönab seega niisuguste faktiliste asjaolude esinemist, mis ületavad neid faktilisi asjaolusid, mille esinemist võidi otseselt järeldada asjasse puutuvatest dokumentidest, siis tähendab see vastupidisele viitavate

eriliste asjaolude puudumisel *a priori*, et see isik on otsustanud rääkida tõtt. Seega tuleb avaldaja enda huvidega vastuolus olevaid avaldusi üldjuhul pidada eriti usaldusväärseteks tõenditeks, välja arvatud juhul, kui neid ei toeta muud tõendid (vt selle kohta 8. septembri 2016. aasta kohtuotsus Goldfish jt *vs.* komisjon, T-54/14, EU:T:2016:455, punktid 98–100 ja seal viidatud kohtupraktika).

264 Lisaks, kui komisjon tugineb konkurentsiõiguse rikkumise tuvastamisel dokumentaalsetele tõenditele, on asjasse puutuvad ettevõtjad kohustatud mitte pelgalt esitama komisjoni seisukohale usutavat alternatiivi, vaid näitama, et vaidlustatud otsuses esile toodud tõendid on rikkumise toimepanemise tõendamiseks ebapiisavad (vt 16. juuni 2015. aasta kohtuotsus FSL jt *vs.* komisjon, T-655/11, EU:T:2015:383, punkt 181 ja seal viidatud kohtupraktika).

265 Sellega seoses tuleb märkida, et oma argumentides ei vaidle hagejad esiteks vastu leebema kohtlemise taotluste raames tehtud avalduste autentsusele ja teiseks ei tõenda nad, et esinesid erilised asjaolud, mis näitavad, et leebema kohtlemise taotlejad ei olnud otsustanud rääkida tõtt eespool punktis 263 viidatud kohtupraktika tähenduses.

266 Mis puudutab täpsemalt leebema kohtlemise taotluste lõike, mida komisjon ei võtnud arvesse, kuigi need olid vastuolus tema tõlgendusega faktilistele asjaoludele, siis viitavad hagejad dokumentidele, mille on esitanud kaks teist vaidlusaluses rikkumises osalenud panka. Nende tsitaatidest nähtub, et nende pankade eesmärk oli sisuliselt kas hoiatada komisjoni väidetavate tagajärgede eest valuuta hetketehingute turu toimimisele, kui kõnealuses jututoas toimunud teabevahetus kvalifitseeritakse „eesmärgilt piiranguks“, või väita, et see teabevahetus on „õiguspärane“ või lausa „konkurentsi soodustav“.

267 Tuleb aga tõdeda, et eespool viidatud väidetega, millele hagejad tuginevad, soovitakse sisuliselt „õigustada“ kõnealust teabevahetust sellega, et see on väidetavalt „õiguspärane“ või lausa „konkurentsi soodustav“, esitamata siiski tõendeid, mis lubaksid kahelda selle olemuslikus võimes mõjutada konkurentsi asjaomasel turul, mida komisjon väidetavalt arvesse ei võtnud.

268 Hoopis vastupidi, eespool punktis 261 mainitud leebema kohtlemise taotluste lõikudest ja teistest vaidlustatud otsuses viidatud lõikudest, mille sisulist õigsust hagejad ei ole vaidlustanud, nähtub, et leebema kohtlemise taotlejad möönsid, et teabevahetus kõnealuses jututoas võis suurendada läbipaistvust asjaomasel turul ja seega anda selles jututoas osalejatele teiste turuosaliste kahjuks eelise.

269 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et leebema kohtlemise taotlused, mis – nagu nähtub vaidlustatud otsusest – kinnitasid rikkumise ajast pärit tõendeid, mille teised pangad olid komisjonile kättesaadavaks teinud, on eriti usaldusväärsed tõendid eespool punktis 263 viidatud kohtupraktika tähenduses, mida komisjon võis õiguspäraselt arvesse võtta faktilise kontekstina, mis võimaldas tal analüüsida vaidlusaluse teabevahetuse eset.

270 Lisaks, nagu nähtub vaidlustatud otsusest, kasutas komisjon kõnealuseid leebema kohtlemise taotlusi selleks, et kinnitada oma hinnanguid, mis põhinesid tema valduses olevatel dokumentaalsetel tõenditel. Seega ei saa hagejatega nõustuda, kui nad kinnitavad, et komisjon ei hinnanud ise fakte.

271 Seda järeldust ei sea kahtluse alla ükski hagejate esitatud argument.

272 Esiteks näitavad hagejate argumentide põhjendamatust just nende menetlusdokumentides esitatud vastuolulised väited. Nimelt kinnitavad hagejad kõigepealt, et leebema kohtlemise taotluste raames tehtud avaldustel on suur tõenduslik väärtus, ja seejärel, et leebema kohtlemise saamiseks esitatud tõenditel on väike tõenduslik väärtus. Kui neile kohtuistungil nende vastuoluliste kinnituste kohta küsimusi esitati, märkisid nad, et see lähenemisviisi erinevus tuleneb asjaolust, et esimene kinnitus puudutab põhimõtet, et leebema kohtlemise taotluste raames tehtud avaldustel on suur tõenduslik väärtus, samas kui teine puudutab käesolevas asjas asjasse puutuvate avalduste väikest tõenduslikku väärtust. Hagejate argumentide sellisele tõlgendusele räägib siiski vastu see, kui lugeda nende poolt Üldkohtule esitatud menetlusdokumente, milles mõlemal juhul viidatakse kohtupraktikale, mis rõhutab nende dokumentide suurt tõenduslikku väärtust.

273 Nimelt, mis puudutab leebema kohtlemise taotluste väidetavalt väikest tõenduslikku väärtust, mis tuleneb 13. juuli 2011. aasta kohtuotsusest Kone jt *vs.* komisjon (T-151/07, EU:T:2011:365), siis tuleb märkida, et see hagejate argument põhineb nimetatud kohtuotsuse vääral tõlgendusel. Nimelt, vastupidi sellele, mida nad väidavad, võttis Üldkohus selles kohtuotsuses seisukoha leebema kohtlemise taotluste „olulise lisaväärtuse“ kohta võrreldes tõenditega, mis olid komisjoni valduses juba koostööteatise alusel trahvi vähendamiseks, mitte aga leebema kohtlemise taotluste väikese tõendusliku väärtuse kohta üldiselt.

274 Teiseks ja viimaseks, kuigi hagejad kinnitavad, et asjaolu, et komisjon tugines leebemat kohtlemist taotlevate pankade avaldustele, on murettekitav selle hindamise keerukuse tõttu, mis on vajalik selleks, et teha kindlaks valuuta hetketehingute turul lubatud teabevahetuse ulatus, tuleb tõdeda, et nad ei esita selles osas ühtegi konkreetset õiguslikku vastuväidet.

275 Seetõttu tuleb kolmas etteheide tagasi lükata.

4) Neljas etteheide, et komisjon ei saanud oma tõendamiskoormise vähendamiseks tugineda oma kogemusele teabevahetuse valdkonnas muudes turukontekstides või muudes finantsasjades

276 Esiteks heidavad hagejad komisjonile ette, et ta vähendas tõendamiskoormist selle tõendamisel, et kõnealune teabevahetus piiras „eesmärgilt“ konkurentsi, tuginedes oma väidetavale kogemusele teabe vahetamise valdkonnas muudes turukontekstides või muudes finantsasjades.

277 Teiseks väidavad hagejad, et komisjon kandis neile üle tõendamiskoormise, et tõendada, et väidetav ebaseaduslik teabevahetus oli vajalik, selle asemel et uurida, kas valuuta hetketehingute turul oli see teabevahetus tõepoolest õigusvastane ja kuulus kõige tõsisemate konkurentsipiirangute hulka.

278 Kolmandaks kinnitavad hagejad, et „eesmärgilt piiranguks“ saab tegevuse kvalifitseerida vaid siis, kui omandatud kogemus ja majandusteooria näitavad selgelt, et see kuulub oma laadilt kõige kahjulikumate konkurentsivastaste tegevuste hulka. Üldine majanduspõhimõte, mille kohaselt võib eeldada, et mitteavaliku ja üksikasjaliku teabe vahetamine kahjustab olemuslikult ja märkimisväärselt konkurentsi enamikul turgudel, ei ole aga kohaldatav valuuta hetketehingute turul.

279 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

280 Esiteks, mis puudutab hagejate väidet tõendamiskoormise väidetava vähendamise kohta, kuna komisjon tugines oma väidetavale kogemusele teabevahetuse valdkonnas muudes kontekstides, et kvalifitseerida kõnealune teabevahetus „eesmärgilt piiranguks“, siis piisab, kui meenutada, et nagu nähtub eespool punktides 235–254 esitatud kaalutlustest, leidis komisjon õigesti, et see teabevahetus võis tekitada osalevate kauplejate vahel teabe ebavõrdsuse teiste turul tegutsevate kauplejate kahjuks ja et see oli seega piisavalt konkurentsi kahjustav, ilma et see järeldus põhineks komisjoni kogemustel teiste turgude kohta.

281 Teiseks ei saa hagejad neil asjaoludel komisjonile ette heita ka tõendamiskoormise väidetavat ülekandmist, et tõendada, et teabevahetus oli vajalik, ega kinnitada, et komisjon tugines oma järelduses teabevahetuse eesmärgile, viidates selle „üksikasjalikumale või informatiivsele“ laadile. Nimelt nähtub vaidlustatud otsusest selgelt, et komisjon kvalifitseeris teabevahetuse „eesmärgilt piiranguks“, kuna see oli äriliselt tundlik, mis vähendas ebakindlust turul või isegi kõrvaldas selle, mõjutades seega kauplejate sõltumatust otsuste tegemisel asjaomasel turul, ning et see kahjustas seega konkurentsi piisaval määral.

282 Kolmandaks tuleb tõdeda, et ühelt poolt ei viita majanduskirjandus, millele hagejad oma argumentide põhjendamiseks viitavad ja mis on kokku võetud eespool punktis 278, nende argumentide kinnitamiseks kuidagi valuuta hetketehingute turu hüpoteesile.

283 Teiselt poolt on Euroopa Kohus hiljuti otsustanud, et asjaolu, et komisjon ei ole minevikus leidnud, et vaidlusaluse lepinguga sarnane kokkulepe on juba oma eesmärgi tõttu konkurentsi piirav, ei takista tal seda tulevikus teha (25. märtsi 2021. aasta kohtuotsus Lundbeck *vs.* komisjon, C-591/16 P, EU:C:2021:243, punkt 130).

284 Seega ei saa hagejad tulemuslikult tugineda majandusliku konsensuse puudumisele, et vaidlustada kõnealuse teabevahetuse kvalifitseerimist „eesmärgilt piiranguks“. Seega tuleb nende sellekohased argumendid tagasi lükata.

285 Sellest järeldub, et neljas etteheide tuleb tagasi lükata.

5) Järeldus teise väite esimese osa kohta

286 Teise väite esimese osa raames esitatud etteheidete analüüsist nähtub, et vaatamata komisjoni veale valuuta hetketehingute turu läbipaistvuse osas (vt eespool punkt 217), tuleb tagasi lükata hagejate argumendid, millega soovitakse ümber lükata kõnealuse teabevahetuse kvalifitseerimine „eesmärgilt piiranguks“, ning seega teise väite esimene osa, välja arvatud juhul, kui tagapool argumentide analüüsist teabevahetuse konkurentsi soodustava mõju kohta nähtub teisiti.

c) Teise väite teine osa, et komisjon tegi vigu, kui ta analüüsis, kas kõnealune teabevahetus on õiguspärane või konkurentsi soodustav

287 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 464–479 märkis komisjon kõigepealt, et tegevuse võimalikku konkurentsi soodustavat mõju võib ELTL artikli 101 lõike 3 hindamisel arvesse võtta, kuid Credit Suisse ei tuginenud käesolevas asjas selle artikli kohaldatavusele. Mis puudutab kõnealuse teabevahetuse kvalifitseerimist seonduvateks piiranguteks, siis ei ole Credit Suisse igal juhul tõendanud seda, et valuuta hetketehingute turg ei saanud ilma nende piiranguteta toimida, ega

selle teabevahetuse mis tahes konkurentsi soodustavat mõju. Seejärel analüüsis komisjon ammendavalt Credit Suisse'i väiteid, mis puudutasid kõnealuse teabevahetuse konkurentsi soodustavat mõju.

288 Sellega seoses meenutas komisjon, et asjaolu, et tegevusel on õiguspärane eesmärk, ei välista, et seda tegevust võiks pidada tegevuseks, mille on konkurentsi piirav eesmärk. Nimelt, kui teabevahetus võiks muuta kursivahed väiksemaks ja parandada hindu, siis esineks põhimõtteline erinevus teabevahetuse vahel sellises jututoas nagu käesolevas asjas kauplejate piiratud ring ja teabe vahel, mis on kättesaadav kõigile turuosalistele. Teabevahetuse konkurentsi soodustav mõju, millele hagejad viitavad, ei ole aga kohaldatav teabevahetusele suletud ringis, kuna kõnealune teabevahetus tekitas teabe ebavõrdsuse, andes konkurentsieelise üksnes kõnealuses jututoas osalejatele. Neil asjaoludel võivad kauplejad otsustada mitte hindu alandada, vaid suurendada oma kasumit, kuna boonused, mida nad saavad, on seotud nende teenitud kasumiga.

289 Esiteks vaidlevad hagejad sellele hinnangule vastu, väites, et komisjon kohaldas väära õiguslikku raamistikku, kuna ta analüüsis nende argumente teabevahetuse õiguspärasuse ja konkurentsi soodustava mõju kohta üksnes ammendavuse huvides. Nii toimides leidis ta, et selle teabevahetuse konkurentsi soodustav laad ei ole kõnealuse teabevahetuse õiguslikul analüüsimisel oluline. Nad leiavad, et kui kooskõlastatud tegevusel on õiguspärane või konkurentsi soodustav eesmärk, ei saa seda kvalifitseerida eesmärgilt rikkumiseks.

290 Teiseks heidavad nad komisjonile ette, et viimane hindas vääralt nende argumente ja tõendeid, kuna teabevahetus kõnealuses jututoas oli õiguspärane ja konkurentsi soodustav.

291 Nimelt, esiteks vahetati teavet teavitamise eesmärgil, et edastada see klientidele ja võimaldada kauplejatel kiiresti hinnata varudega seotud riski ja vähendada seeläbi klientidele pakutavaid kursivahesid.

292 Teiseks rikkus komisjon tõendamiskoormist reguleerivaid norme, kuna juhul, kui käitumisel on ebatüüpilisi asjaolusid, on hagejal kergem komisjoni väiteid ümber lükata, esitades tõendi muu võimaliku selgituse kohta. Üldisemalt väidavad hagejad, et kõnealust tegevust ei õigustata konkurentsi soodustava mõju või „õiguspärase" laadiga, vaid selle ainus eesmärk on õiguspärane ja konkurentsi soodustav.

293 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

294 Kõigepealt tuleb märkida, et Üldkohtu istungil küsiti pooltelt, millised järeldused tuleb teha 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsusest European Superleague Company (C-333/21, EU:C:2023:1011) seoses hagejate väidetud konkurentsi soodustava mõju arvessevõtmisega käesolevas asjas. Sellega seoses väitsid pooled sisuliselt, et konkurentsi soodustavat mõju tuleb arvesse võtta teabevahetuse kvalifitseerimisel ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses. Täpsemalt leidsid hagejad, et see kohtuotsus kinnitab nende seisukohta, et kõnealuse teabevahetuse konkurentsi soodustavat mõju tuleb arvesse võtta selle majandusliku ja õigusliku konteksti elementidena, milles see teabevahetus toimus. Komisjon leidis, et see kohtuotsus kinnitab vaidlustatud otsuses tehtud analüüsi.

295 Veel tuleb sissejuhatuseks märkida, et kui hagejatelt küsiti kohtuistungil seoses Üldkohtule esitatud menetlusdokumentides esitatud teatavate argumentidega väidetava „õiguspärase“ mõju kohta, kinnitasid nad, et seda mõju tuleb mõista nii, et see kuulub samasse majanduslikku ja õiguslikku konteksti ning on iseenesest asjakohane, et seada kahtluse alla teabevahetuse kvalifitseerimine „eesmärgilt piiranguks“.

296 Pärast seda täpsustust tuleb meenutada, et selleks, et konkreetsel juhul kindlaks teha, kas kokkulepe, ettevõtjate ühenduse otsus või kooskõlastatud tegevus kahjustab konkurentsi juba oma olemuselt piisaval määral, et seda saaks pidada konkurentsi takistamiseks, piiramiseks või kahjustamiseks, on vaja analüüsida esiteks asjaomase kokkuleppe, otsuse või tegevuse sisu, teiseks selle majanduslikku ja õiguslikku konteksti ning kolmandaks eesmärke, mida nendega soovitakse saavutada (vt 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 165 ja seal viidatud kohtupraktika).

297 Sellega seoses tuleb kõigepealt veel märkida, et mis puudutab asjasse puutuva tegevuse majanduslikku ja õiguslikku konteksti, siis tuleb arvesse võtta asjaomaste kaupade või teenuste laadi ning asjaomase sektori või asjaomaste sektorite või turgude toimimise ja struktuuri tegelikke tingimusi. Seevastu ei ole mingil juhul vaja analüüsida ega ammugi tõendada tegevuse tagajärgi konkurentsile, olgu need tegelikud või potentsiaalsed või negatiivsed või positiivsed (vt 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 166 ja seal viidatud kohtupraktika).

298 Mis puudutab seejärel asjasse puutuva tegevusega taotletavaid eesmärke, siis tuleb kindlaks teha objektiivsed eesmärgid, mida selle tegevusega soovitakse konkurentsi suhtes saavutada. Seevastu asjaolu, et asjasse puutuvad ettevõtjad tegutsesid ilma subjektiivse kavatsuseta konkurentsi takistada, piirata või moonutada, ja asjaolu, et nad taotlesid teatud õiguspäraseid eesmärke, ei ole ELTL artikli 101 lõike 1 kohaldamisel määrava tähtsusega (vt 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 167 ja seal viidatud kohtupraktika).

299 Lõpuks peavad kõiki eespool punktides 296–298 viidatud asjaolusid arvesse võttes igal juhul ilmnema täpsed põhjused, miks asjasse puutuv tegevus on konkurentsile piisaval määral kahjulik, mille tõttu on põhjendatud järeldus, et tegevuse eesmärk on konkurentsi takistada, piirata või moonutada (vt 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 168 ja seal viidatud kohtupraktika).

300 Tuleb märkida, et esimese väite ja teise väite esimese osa analüüsist nähtub, et komisjon analüüsis kõnealuse teabevahetuse sisu, selle majanduslikku ja õiguslikku konteksti ning eesmärke, mida sellega sooviti saavutada, ning et ta selgitas, miks kõigi nende asjaolude arvessevõtmine viis ta järelduseni, et teabevahetusel oli konkurentsivastane eesmärk vastavalt eespool punktides 296–299 meenutatud kohtupraktikale.

301 Lisaks tuleb märkida, et nagu nähtub eespool punktides 297 ja 298 viidatud kohtupraktikast, ei tule vastupidi sellele, mida väidavad pooled, esiteks võtta arvesse konkurentsi soodustavat mõju kui sellist, et hinnata, kas kõnealune teabevahetus tuleb kvalifitseerida „eesmärgilt“ konkurentsipiiranguks ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses, sealhulgas ka siis, kui võidakse hinnata seda, kas niisuguseks kvalifitseerimiseks on olemas nõutav kahjulikkuse tase. Teiseks ei ole väidetavate õiguspäraste eesmärkide arvessevõtmine selles hinnangus määrava tähtsusega.

302 Seega ei saa hagejad komisjonile õiguspäraselt ette heita õigusnormi rikkumist, mis tuleneb „õigusliku raamistiku väärast kohaldamisest“.

303 Igal juhul tuleb tõdeda, et komisjon analüüsis vaidlustatud otsuse põhjendustes 465–479 Credit Suisse’i argumente teabevahetuse õiguspärasuse või konkurentsi soodustamise kohta. Tuleb analüüsida, kas hagejate argumendid võivad selle hinnangu põhjendatuse kahtluse alla seada.

304 Esimesena, mis puudutab majandusteooriat, millele hagejad oma menetlusdokumentides viitavad ja milles on märgitud üksnes, et ettevõtja tõhususe suurendamisel „võib“ olla sisuliselt soodne järelmõju, siis tuleb asuda seisukohale, et seost sellest majandusteooriast tuleneva järelduse ja kõnealuse teabevahetuse vahel ei saa pidada õiguslikult piisavalt tõendatuks. Lisaks on hagejate väide ebamõistlik turutegijate äriloogika ja majandusliku otstarbekuse seisukohast, kuna kui turutegijatena tegutsevate konkurentide piiratud ringil on võrreldes teiste turuosalistega täiendavat teavet, viib nende kasumi maksimeerimise loogika, arvestades seda teavet, pigem nende klientidele hinnapakkumiste ühtlustamiseni, mitte väiksemate kursivahede pakkumiseni.

305 Vastupidi hagejate väidetule ei nähtu ühestki toimiku tõendist, et kõnealused kauplejad kavatsesid vahetatud teavet arvestades pakkuda oma klientidele väiksemaid hinnavahesid. Sellega seoses viitavad hagejad ühelt poolt 24. juuni 2011. aasta teabevahetusele, mis on esitatud lisas A.12. Arvestades kuupäeva, mis on varasem Credit Suisse’i osalemisest kõnealuses rikkumises, tuleb see asjakohatuse tõttu tagasi lükata.

306 Teiselt poolt, mis puudutab ühte teist lisas A.12 toodud näidet, siis tuleb tõdeda, et see pärineb 19. juunist 2012, mis on asjaomasesse ajavahemikku jääv kuupäev. Esiteks tõendab see, et teabevahetus toimus kella 10.40.33 ja 10.41.38 vahel, mille käigus Credit Suisse’i kaupleja küsis RBSi kauplejalt, kes osales kõnealuses jututoas, kursivahe taseme kohta, mida kohaldati 50 miljoni suuruse summa suhtes EUR/GBP valuutapaari puhul („whats spread 50 x these days“). Vastuseks küsimusele viitas RBSi kaupleja kohaldatavale kursivahele („3“). Credit Suisse’i kaupleja tänas teda selle teabe eest („yeh thats what I thought“; „ta mate“).

307 Teiseks ilmneb lisas A.12 esitatud muust teabevahetusest, mis toimus 19. juunil 2012 kella 7.30.20 ja 7.30.47 vahel ühes teises jututoas, et kaks isikut vahetasid teavet EUR/GBP valuutapaari kursivahe kohta („50 eurgbp“; „sure“, „42 46“, „off“, „ref“). Sellega seoses leiavad hagejad, et Credit Suisse’i kaupleja ja RBSi kaupleja vaheline teabevahetus, millele on viidatud eespool punktis 306, viis tõenäoliselt selleni, et Credit Suisse’i kaupleja pakkus ühele Credit Suisse’i kliendile väiksemaid kursivahesid. Siiski, nagu nähtub toimiku materjalidest, toimus Credit Suisse’i kaupleja ja RBSi kaupleja vaheline teabevahetus pärast teabevahetust teises jututoas. Lisaks ei võimalda ükski toimiku dokument kinnitada hagejate väidet, et see teabevahetus oli seotud Credit Suisse’i kaupleja ja RBSi teabevahetusega.

308 Ent isegi kui eeldada, et need kaks lisas A.12 toodud teabevahetuse näidet puudutavad kursivahede võimalikku vähendamist, mida asjaomased kauplejad kavandasid, ei saa sellest õiguslikult piisavalt järeldada, et kursivahesid puudutavast teabevahetusest kauplejate vahel said kliendid süstemaatiliselt kasu, mis võimaldas tõendada asjasse puutuvale tegevusele omast asjakohast ja piisavalt suurt õiguspärast mõju.

309 Vastupidi, hagejad möönavad hagiavalduses ise, et teabevahetus jututubades (väljaspool võimalike tehingute konteksti) võimaldab kauplejatel juhtida tehingute riski ja määrata lühikese aja jooksul kindlaks täpsemad hinnad ning seega vähendada riski, mis on seotud nende rolliga turutegijatena.

310 Kuigi teabevahetus võib tõepoolest tekitada tõhususe kasvu ja muuta pangad tõhusamaks, võimaldades neil eelkõige võrrelda oma vastavat tegevust ja parandada oma turupositsiooni, on iseenesestmõistetav, et sellised algatused ei õigusta konkurentsivastase tegevuse kasutamist, näiteks konkurentsiõiguse seisukohast konfidentsiaalse ja strateegilise teabe vahetamine, nagu käesoleval juhul kursivahesid puudutav teabevahetus, kliendikorraldused, riskipositsioonid ja praegune või kavandatav kauplemistegevus ning konkureerivate kauplejate positsioonid, mis kujutavad endast asjakohast teavet hindade kindlaksmääramiseks ja professionaalseks riskijuhtimiseks, mis on parameetrid, mille alusel tekib konkurents valuuta hetketehingute turul.

311 Üldisemalt, isegi kui eeldada, et kõnealune teabevahetus võis tuua kasu klientidele seoses neile pakutud hindadega, ei sea selline eelis üksi kahtluse alla selle teabevahetuse piisavat kahjulikkust konkurentsile. Nimelt tuleb meenutada, et sarnaselt muude aluslepingus sätestatud konkurentsinormidega on ELTL artikli 101 eesmärk kaitsta peale konkurentide või tarbijate otseste huvide ka turustruktuuri ning sellest tulenevalt konkurentsi kui sellist (19. märtsi 2015. aasta kohtuotsus Dole Food ja Dole Fresh Fruit Europe *vs.* komisjon, C-286/13 P, EU:C:2015:184, punkt 125). Ent hagejad ei põhjenda kuidagi oma väidet, et teabevahetus tõi kasu turule üldisemalt.

312 Vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei saa neil lasuvat tõendamiskoormist, mis võimaldab mõistlikult kahelda, kas kõnealune teabevahetus on piisavalt kahjulik, vähendada ei teabevahetuse väidetavate „ebatüüpiliste“ asjaolude ega nende tõendite tõendusliku väärtuse seisukohast, millele komisjon vaidlustatud otsuses tugines, kuna hagejad ei ole nende tõendite väärtust ja piisavust pealegi kahtluse alla seadnud.

313 Teisena tuleb tõdeda, et eespool punktides 290–292 esitatud argumentide põhjendamiseks viitavad hagejad hagiavalduse lisades A.5 ja A.11 esitatud eksperdiarvamustele (edaspidi vastavalt „eksperdiarvamus nr 1“ ja „eksperdiarvamus nr 2“).

314 Selles osas on oluline silmas pidada, et kohtupraktika kohaselt hinnatakse eelkõige selliste aruannete tõenduslikku väärtust, mille on poole palvel tema väidete toetuseks esitanud kolmas isik, kes väidab end olevat ekspert, mitmest aspektist. Ühest küljest peab nende autor hoolitsema selle eest, et ta kinnitab oma kvalifikatsiooni ja kogemust, ning selgitama, kuidas on need käsitletavas küsimuses arvamuse avaldamisel asjakohased. Teisest küljest tuleb selle arvamuse sisus märkida põhjused, miks väärib see arvamus arvesse võtmist, olgu siis tegemist kasutatava meetodi usaldusväärsuse või käsitletavale küsimusele antud vastuse asjakohasusega käesolevas kohtuasjas (14. septembri 2022. aasta kohtuotsus Google ja Alphabet *vs.* komisjon (Google Android), T-604/18, edasi kaevatud, EU:T:2022:541, punkt 96).

315 Ent allpool esitatud põhjustel ei vasta eksperdiarvamuste sisu eespool punktis 314 nimetatud teisele nõudele ja seega ei saa see hagejate argumente kinnitada.

316 Esiteks, eelkõige tuginevad eksperdiarvamuses nr 1 sisalduvad järeldused, mille kohaselt kauplejatevahelisest teabevahetusest saavad otseselt kasu kliendid, teadusartiklitele, mis ei kinnita nende tõelevastavust. Nimelt ei puuduta artiklilõigud, mille hagejad esitasid komisjoni haldusmenetluses vastuseks tema selgituste küsimisele ja ka Üldkohtus, kuidagi stsenaariumi, kus vahetatakse tundlikku äriteavet, nagu käesolevas asjas, ega vahetamise väidetavalt soodsat mõju, mis puudutab väiksemaid kursivahesid ja veelgi vähem klientidele pakutavate hindade alandamist. Sama järeldus tuleb teha seoses publikatsiooniga, millele hagejad viitavad eksperdiarvamuse nr 1 toetuseks ja milles on küll tuvastatud seos väiksemate kursivahede ja

kaupleja võimaluse vahel sulgeda oma positsioon väikeste kuludega, kuid ei järeldu kuidagi, et esineb seos tundliku äriteabe vahetamise ja klientidele pakutavate madalamate hindade vahel, mis on loogiliselt ainsad, millest kliendid võivad kasu saada.

317 Teiseks ei puuduta eksperdiarvamuses nr 1 ja nr 2 esitatud analüüs käesoleval juhul juhtumit, milleks on teabevahetus kauplejate suletud ringis, vaid keskendub pigem üldistele väidetele kauplejatevahelise teabevahetuse kohta valuuta hetketehingute turul, või ei puuduta konfidentsiaalset ja strateegilist teavet, mida käesoleval juhul vahetati, vaid viitab üldisele teabele („turu värvus“, „kursivahed“, „klientide korraldusi puudutavad anonüümitud ja koondatud kujul positsioonid“). Täpsemalt viidatakse arvamustes kõnealuses jututoas teavet vahetavatele kauplejatele eelkõige selleks, et välistada konkurentsivastane eeldus nende väikese turuosa tõttu, mitte selleks, et kinnitada kauplejate piiratud ringis tundliku äriteabe vahetamise õiguspärast mõju, laadi või eesmärki.

318 Vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei tugine eksperdiarvamus nr 2, mis on suhteliselt ebamäärane ja põhjendamatu, majandusmudelile, mis võimaldaks tõendada, et kõnealuses jututoas toimunud tegevus oli õiguspärane, kui teabevahetus toimus suletud rühmas. Nii on see *a fortiori* eksperdiarvamuse nr 1 puhul, mis ei tugine ühelegi teisele „teadustöö aparaadile“, mis võiks kinnitada väiteid kliente või üldisemalt turgu puudutava teabevahetuse väidetava õiguspärasuse kohta.

319 Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et hagejad ei ole tõendanud, et kõnealuses jututoas toimunud teabevahetus oli õiguspärane või konkurentsi soodustav, mis võis seada kahtluse alla selle piisava kahjulikkuse konkurentsile ja seega selle kvalifitseerimise „eesmärgilt piiranguks“. Järelikult ei teinud komisjon hindamisviga, kui ta lükkas tagasi argumendid, mis talle haldusmenetluses selle kohta esitati.

320 Eeltoodust tuleneb, et teise väite teine osa tuleb tagasi lükata.

321 Lisaks, kuivõrd hagejad viitavad käesoleva väite pealkirjas ebapiisavale põhjendamisele veebipõhise teabevahetuse kvalifitseerimisel „eesmärgilt piiranguks“, ja isegi kui eeldada, et selline tõendamata viide võiks kujutada endast kodukorra artikli 76 punkti d tähenduses vastuvõetavat argumenti, siis tuleb tõdeda, et komisjon ei ole rikkunud ELTL artikli 296 teisest lõigust tulenevat põhjendamiskohustust. Nimelt nähtub käesoleva väite analüüsist, et vaidlustatud otsuses esitatud selgitused võimaldasid hagejatel mõista komisjoni arutluskäiku selle kvalifikatsiooni kohta ja Üldkohtul teostada selle üle kontrolli, vastates nimetatud sätte nõuetele (vt selle kohta 23. novembri 2023. aasta kohtuotsus Ryanair *vs.* komisjon, C-210/21 P, EU:C:2023:908, punkt 105 ja seal viidatud kohtupraktika).

322 Järelikult tuleb teine väide tervikuna tagasi lükata.

3. Kolmas väide, et vaidlustatud otsuses rikkumise üheks ja vältavaks rikkumiseks kvalifitseerimisel on rikutud ELTL artiklit 101 ja seda on ebapiisavalt põhjendatud

323 Kolmandas väites vaidlevad hagejad vastu sellele, et vaidlustatud otsuses kvalifitseeriti rikkumine üheks ja vältavaks rikkumiseks. Kolmas väide jaguneb kaheks osaks. Esimese väiteosa kohaselt ei ole piisavalt tõendeid ja põhjendusi selle kohta, et on olemas tervikplaan, millega taotletakse ühist eesmärki, millesse Credit Suisse kavatses panustada ja millest ta oli teadlik või mida ta oleks

pidanud ette nägema. Teise väiteosa kohaselt on rikutud õigusnormi seoses sellega, et aluskokkulepe kvalifitseeriti sellise ühe ja vältava rikkumise osaks, mille puhul on võimalikud eri osalusastmed.

324 Sellega seoses nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et ELTL artikli 101 lõike 1 rikkumine ei pea seisnema tingimata üksikus teos, vaid võib seisneda ka mitmes teos või koguni vältavas tegevuses, isegi kui nende tegude või vältava tegevuse üks või mitu osa võivad ka iseenesest ja iseseisvalt endast selle sätte rikkumist kujutada. Kui eri teod kuuluvad „tervikplaani“ nende identse eesmärgi tõttu, mis rikub konkurentsitingimusi siseturul, siis on komisjonil õigus omistada nende tegude eest vastutus sõltuvalt osalemisest rikkumises kui tervikus (vt 16. juuni 2022. aasta kohtuotsus Sony Corporation ja Sony Electronics *vs.* komisjon, C-697/19 P, EU:C:2022:478, punkt 62 ja seal viidatud kohtupraktika).

325 Ettevõtja, kes osales oma käitumisega ühes ja vältavas rikkumises, mis vastab konkurentsivastase eesmärgiga mõistetele „kokkulepe“ või „kooskõlastatud tegevus“ ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses ning mille eesmärk oli aidata kaasa rikkumise toimepanemisele tervikuna, võib olla ühtlasi vastutav selle rikkumise raames teiste ettevõtjate poolt toime pandud käitumise eest kogu selle aja jooksul, mil ta selles rikkumises osales. See on nii juhul, kui on tõendatud, et see ettevõtja nõustus oma käitumisega panustama kõigi osavõtjate ühistesse eesmärkidesse ja et ta oli teadlik teiste ettevõtjate samadel eesmärkidel kavandatud või ellu viidud ebaseaduslikust tegevusest, või et ta võis seda mõistlikult ette näha ja oli valmis seda riski võtma (vt selle kohta 24. juuni 2015. aasta kohtuotsus Fresh Del Monte Produce *vs.* komisjon ja komisjon *vs.* Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P ja C-294/13 P, EU:C:2015:416, punkt 157 ja seal viidatud kohtupraktika).

326 Seevastu, kui ettevõtja on osalenud otse ühes või mitmes konkurentsivastases tegevuses, mis moodustab ühe ja vältava rikkumise, kuid ei ole tõendatud, et ta nõustus oma käitumisega panustama kõigi teiste keelatud kokkuleppes osalejate ühistesse eesmärkidesse ja et ta oli teadlik kogu muust kavandatavast õigusvastasest tegevusest või nende osalejate poolt sellise tegevuse elluviimisest samadel eesmärkidel, või et ta võis seda mõistlikult ette näha ja oli valmis seda riski võtma, siis võib komisjon seda ettevõtjat vastutavaks pidada üksnes selle tegevuse eest, milles ta otse osales, ja üksnes niisuguse kavandatava tegevuse või teiste osalejate poolt sellise tegevuse elluviimise eest samadel eesmärkidel, mida ta järgis ja mille osas on tõendatud, et ta oli sellest teadlik või võis seda mõistlikult ette näha ja oli valmis seda riski võtma (vt 24. juuni 2015. aasta kohtuotsus Fresh Del Monte Produce *vs.* komisjon ja komisjon *vs.* Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P ja C-294/13 P, EU:C:2015:416, punkt 159 ja seal viidatud kohtupraktika).

327 See ei saa siiski viia nimetatud ettevõtja vabastamiseni vastutusest tegevuse eest, milles ta osales või mille eest võib teda pidada tegelikult vastutavaks. Nimelt, asjaolul, et ettevõtja ei osalenud keelatud kokkuleppe kõigis osades või et tal oli väike roll nendes osades, milles ta osales, ei ole tähtsust selle tuvastamisel, kas ta on rikkumise toime pannud, kuna neid asjaolusid tuleb arvesse võtta üksnes rikkumise raskuse hindamisel ja vajaduse korral trahvi suuruse kindlaksmääramisel (6. detsembri 2012. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, punkt 45).

328 Lisaks, kuivõrd üheks ja vältavaks rikkumiseks kvalifitseerimise tulemusel pannakse ettevõtjale süüks osalemine konkurentsiõiguse rikkumises, tuleb meeles pidada, et konkurentsiõiguse valdkonnas on juhul, kui vaidlus toimub rikkumise toimepanemise asetleidmise üle, komisjon kohustatud tõendama tuvastatud rikkumisi ja esitama just neid tõendeid, mis tõendavad õiguslikult piisavalt rikkumise koosseisu tunnuste esinemist (vt 22. novembri 2012. aasta

kohtuotsus E.ON Energie *vs.* komisjon, C-89/11 P, EU:C:2012:738, punkt 71 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 28. novembri 2019. aasta kohtuotsus ABB *vs.* komisjon, C-593/18 P, ei avaldata, EU:C:2019:1027, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).

329 Nagu eespool punktides 324–328 viidatud kohtupraktikast ilmneb, on ettevõtja ühes ja vältavas rikkumises osalemise tuvastamisel määravaks kolm elementi. Esimene puudutab ühe ja vältava rikkumise olemasolu ennast. Eri tegevused peavad nimelt kuuluma „tervikplaani“, millel on üks eesmärk. Teine ja kolmas asjaolu puudutavad ühe ja vältava rikkumise süükspanemist ettevõtjale. Selleks et rikkumine oleks talle süükspandav, peab see ettevõtja esiteks olema teadlik kavandatavast õigusvastasest tegevusest või teiste ettevõtjate poolt sellise tegevuse elluviimisest samadel eesmärkidel või olema mõistlikult võinud seda ette näha ja olnud valmis seda riski võtma ning teiseks peab tal olema olnud kavatsus panustada oma käitumisega kõigi osalejate ühistesse eesmärkidesse.

a) Esimese väite kolmas osa, et ei ole piisavalt tõendeid ja põhjendusi selle kohta, et on olemas tervikplaan, millega taotletakse ühist eesmärki, millesse Credit Suisse kavatses panustada ja millest ta oli teadlik või mida ta oleks pidanud ette nägema

330 Kolmanda väite esimeses osas väidavad hagejad, et komisjon ei ole tõendanud ega piisavalt põhjendanud tervikplaani olemasolu, millel on üks konkurentsivastane eesmärk, millesse Credit Suisse kavatses panustada ja millest ta oli teadlik või mida ta oleks pidanud ette nägema.

1) Ühist eesmärki taotleva „tervikplaani“ olemasolu

331 Esiteks käsitles komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 481–484 ja 488–491 üheks ja vältavaks rikkumiseks kvalifitseerimist, analüüsides ühist eesmärki taotleva tervikplaani olemasolu. Ta leidis sisuliselt, et i) põhjalik ja korduv teabevahetus, ii) aeg-ajalt koordineerimine ja iii) aluskokkulepe kujutasid endast rikkumist, millel oli ühine eesmärk vähendada valuuta hetketehingute turule omast tavapärast ebakindlust, et vähendada riski ja suurendada osalenud ettevõtjate kindlustunnet hindade kindlaksmääramise ja riskijuhtimise otsuste tegemisel, ning seda selleks, et mitte konkureerida iseseisvalt. Lisaks tõendasid „üldise plaani“ olemasolu objektiivsed asjaolud, nimelt kõnealuse jututoa *modus operandi* ning osalevate kauplejate ja osalevate pankade järjepidevus.

332 Hagejad heidavad komisjonile ette, et ta rajas üldise konkurentsivastase plaani olemasolu kõnealuse jututoa *modus operandi*'le, st et osalevad kauplejad suhtlesid korrapäraselt „privaatses jututoas“ ja et selles jututoas osalemine käis „ainult kutse alusel“. Nad väidavad, et mitme osalejaga jututoa kasutamine oli valuuta hetketehingute turul tavapärane ja hästi teada. Need jututoad on „privaatsed“ üksnes selles mõttes, et isikud saavad seal osaleda administraatori kutse alusel, kusjuures viimane võib olla ükskõik milline teine kaupleja, kellel on juurdepääs Bloombergi jututoale. Nad lisavad, et nende jututubade koosseis võis sageli muutuda, ning vaidlevad vastu vaidlustatud otsuse põhjenduses 497 esitatud komisjoni kinnitusele, et „asjaomaste isikute osalemine toimus suure järjekindlusega“, kuna ühestki komisjoni toimikus olevast dokumendist ei nähtu, et kauplejad moodustasid „suletud rühma“. Lisaks leiavad nad, et isegi kui kauplejad vahetasid teavet „peaaegu iga päev toimuva“ suhtluse mudeli kohaselt, vastab selline mudel tavapärasele turutegemise tegevusele, mis ei võimalda seega tõendada „tervikplaani“ olemasolu.

333 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

334 Olgu meenutatud, et kohtupraktika kohaselt on asjakohased mitu kriteeriumi, millest lähtudes hinnata, kas tegemist on ühe rikkumisega: kas asjasse puutuvate tegude eesmärk on sama, kas asjasse puutuvad kaubad ja teenused on samad, kas osa võtnud ettevõtjad on samad ja kas toimepanemise viis on sama (vt selle kohta 19. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Siemens jt *vs.* komisjon, C-239/11 P, C-489/11 P ja C-498/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:866, punkt 243; vt ka 17. mai 2013. aasta kohtuotsus Trelleborg Industrie ja Trelleborg *vs.* komisjon, T-147/09 ja T-148/09, EU:T:2013:259, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika). Muud kriteeriumid, mida selle hindamise käigus võib arvesse võtta, on ettevõtjate nimel tegutsenud füüsiliste isikute samasus ja asjasse puutuvate tegude geograafilise ulatuse samasus (17. mai 2013. aasta kohtuotsus Trelleborg Industrie ja Trelleborg *vs.* komisjon, T-147/09 ja T-148/09, EU:T:2013:259, punkt 60).

335 Sellega seoses nähtub vaidlustatud otsuses komisjoni tehtud järeldustest, mis põhinevad eelkõige vestlustel, mis leidsid aset enne Credit Suisse'i kõnealuses rikkumises osalemise perioodi ja selle ajal, et sel perioodil oli eesmärk, mida taotleti muude tegevustega, mis komisjoni sõnul moodustasid ühe ja vältava rikkumise, st eelkõige aeg-ajalt koordineerimine ja aluskokkulepe, sisuliselt vähendada valuuta hetketehingute tehingute turule omast tavapärast ebakindlust, suurendades seega kauplejate kindlustunnet oma hindade kindlaksmääramise ja riskijuhtimise otsuste tegemisel, millele hagejad vastu ei vaidle. Lisaks, nagu nähtub eespool punktidest 235–254, oli sama eesmärk tundliku äriteabe vahetamisel, milles Credit Suisse osales.

336 Lisaks toetavad eelkõige Credit Suisse'i osalemise perioodil toimunud vestlused vaidlustatud otsuses antud hinnanguid, mille kohaselt sisuliselt kinnitavad objektiivsed asjaolud, et osalejate konkurentsivastane tegevus oli seotud ja et see tegevus aitas kaasa tervikplaanile, millega taotleti komisjoni kirjeldatud konkurentsivastast eesmärki.

337 Sellega seoses tuleb esiteks tõdeda, et kõnealune tegevus järgis sama tegutsemisviisi (*modus operandi*), see tähendab vestlused tundliku äriteabe kohta, mis toimusid iga päev ja sageli kõnealuses jututoas. Liiati toimus see tegevus „privaatses" jututoas. Nimelt ei vaidle hagejad vastu, nagu nad kohtuistungil kinnitasid, et kõnealusele jututoale pääseti ligi üksnes isikliku kutse alusel (vt nt vaidlustatud otsuse põhjendused 107 ja 111).

338 Teiseks, kõnealune tegevus hõlmas stabiilset ettevõtjate rühma, nimelt Barclaysi, HSBCd, RBSi ja UBSi, ning toimus samade füüsiliste isikute vahel, kes tegutsesid nende ettevõtjate nimel paralleelsetel või kõrvutistel ajavahemikel. Seda rühma suurendati pärast seda, kui ühe panga kaupleja vahetas tööandjat ja asus tööle Credit Suisse'is, mille tulemusel osales Credit Suisse tundliku äriteabe vahetamises kõnealuses jututoas kogu asjasse puutuva ajavahemiku jooksul.

339 Ent hagejate ebamäärased ja põhjendamata argumendid, mille eesmärk on lihtsalt „õigustada" kõnealuses jututoas toimunud tegevust sellega, et mitme osalejaga jututubade kasutamine oli väidetavalt tavapärane ja hästi teada, või ka teabe vahetamise igapäevase mudeli väidetav tavapärasus ei muuda kuidagi järeldust, et asjaomases teabevahetuses osales tõepoolest privaatne ja stabiilne isikute ja ettevõtjate rühm.

340 Lisaks, isegi kui eeldada, et osalevad kauplejad on teiste jututubade liikmed, kuna jututube kasutatakse valuuta hetketehingute turul laialdaselt, või et nende jututubade koosseis muutub sageli, võimaldab kogu vaidlustatud otsuses analüüsitud teabevahetus siiski tuvastada, millised kauplejad osalesid kõnealuses jututoas kogu rikkumise kestuse vältel.

341 Kolmandaks, ühe konkurentsivastase eesmärgiga tervikplaani olemasolu kinnitavad ka muud toimiku materjalid. Nagu nähtub kõigist rikkumise ajast pärinevatest komisjoni kogutud tõenditest, puudutas kogu kõnealune tegevus samu tooteid, nimelt G10 valuutasid. Seda hinnangut illustreerivad mitu vestlust, mida komisjon analüüsis vaidlustatud otsuses ja mille kohaselt vahetasid samad kauplejad samal päeval teavet nende valuutade kohta (vt näiteks eespool punktides 92, 101 ja 132 viidatud vestlused).

342 Kuna aga eespool punktides 337–341 loetletud asjaolud on asjakohased hindamaks, kas tegevus kuulub tervikplaani ja kujutab endast ühte rikkumist eespool punktis 334 viidatud kohtupraktika kohaselt, siis järeldas komisjon õigesti, et tegemist on tervikplaaniga, millel on ühine eesmärk.

343 Lisaks, mis puudutab teabevahetuse väidetavaid õiguspäraseid ja konkurentsi soodustavaid põhjuseid, siis osas, milles see kordab eespool analüüsitud teise väite teises osas esitatud argumente, viidatakse eespool punktides 287–319 esitatud põhjenduskäigule, et need samadel põhjustel tagasi lükata.

344 Järelikult tuleb tagasi lükata hagejate argumendid, millega soovitakse ümber lükata komisjoni järeldus ühist eesmärki taotleva tervikplaani olemasolu kohta.

2) Teadmine ja kavatsus aidata kaasa taotletava ühise eesmärgi saavutamisele

345 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 500–505 analüüsis komisjon Credit Suisse'i kavatsust panustada ühisesse eesmärki ja tema teadmist teiste osalejate rikkumistest. Komisjon leidis sisuliselt ühelt poolt, et tema kaupleja kavatses selle eesmärgi saavutamisele kaasa aidata, kuna kõnealuses jututoas ta sai ja esitas tundlikku äriteavet, ning teiselt poolt, et ta oli teadlik teabevahetusest ja aluskokkuleppest ning oli teadlik või pidi igal juhul mõistlikult ette nägema, et teabevahetus võimaldas kauplejatel koordineerimisvõimalused kindlaks teha. Lisaks lükkas komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 507–538 ümber mitu Credit Suisse'i argumenti.

346 Lõpuks, mis puudutab Credit Suisse'i vastutust ühe ja vältava rikkumise eest, siis vaidlustatud otsuse põhjendustes 539–547 välistas komisjon selle vastutuse aluskokkuleppe puhul ja aeg-ajalt koordineerimise puhul, kuid pidas teda siiski vastutavaks selle rikkumise osaks oleva ajakohase või tulevikku puudutava ja äriliselt tundliku teabe ulatusliku ja korduva vahetamise eest.

347 Hagejad heidavad komisjonile ette, et ta järeldas, et nende kaupleja oli teadlik konkurentsivastasest eesmärgist või isegi üldisest konkurentsivastasest plaanist, tuginedes ühelt poolt vestlustest tehtavatele järeldustele, et see kaupleja teadis, kes on kõnealuse jututoa administraator ja liikmed (vaidlustatud otsuse põhjendus 527), teda kutsuti tema hüüdnime pidi, kui ta sellesse jututuppa ennast uuesti registreeris (vaidlustatud otsuse põhjendus 525), ta ei liitunud selle jututoaga ning teda ei kutsutud sinna juhuslikult (vaidlustatud otsuse põhjendus 155), ta on alates jututoaga uuesti liitumisest tegelenud sama tegevusega või ta pidi aru saama, et selle jututoa eesmärk ja reeglid jäid samaks (vaidlustatud otsuse põhjendus 521), ning teiselt poolt kokkuleppemenetluse ettepanekule, mille tegi üks teine pank, kes ei ole vaidlustatud otsuse adressaat ja kelle heaks Credit Suisse'i kaupleja varem töötas. Sellega seoses väidavad nad, et komisjon rikkus õigusnormi, kui ta tugines teise panga vestlusi ja kokkuleppemenetluse ettepanekut puudutavatele tõenditele, mis on varasemad perioodist, mil Credit Suisse rikkumises osales.

348 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

349 Esimesena tuleb ühelt poolt märkida, et enamik komisjoni järeldusi vaidlustatud otsuse põhjendustes, millele on viidatud eespool punktis 347, põhinevad 7. veebruari 2012. aasta vestlustel, mis seega toimusid asjaomasel ajavahemikul. Teiselt poolt tuleb märkida, et komisjon leidis vaidlustatud otsuse põhjenduses 519 õigesti, et Credit Suisse'i kaupleja varasem töökoht oli osa kontekstist ja et ta võis seda arvesse võtta, et tõendada, et Credit Suisse oli rikkumisest teadlik. Nimelt, nagu märkis komisjon kostja vastuses, tuleneb kohtupraktikast, et sündmused, mis leidsid aset väljaspool ettevõtjale etteheidetavat rikkumisperioodi, on asjaolud, mis kuuluvad kaudsete tõendite kogumisse, millele komisjon võib tugineda, et tõendada selle ettevõtja tegevuse konkurentsivastasust (vt selle kohta 2. veebruari 2012. aasta kohtuotsus Denki Kagaku Kogyo ja Denka Chemicals *vs.* komisjon, T-83/08, ei avaldata, EU:T:2012:48, punkt 188).

350 Teisena, tuleb meenutada, et ühe rikkumise olemasolu tuvastamine on eraldiseisev küsimusest, kas vastutus selle rikkumise eest tervikuna on omistatav ettevõtjale (vt selle kohta 26. septembri 2018. aasta kohtuotsus Infineon Technologies *vs.* komisjon, C-99/17 P, EU:C:2018:773, punkt 174). Lisaks tuleb ettevõtjale ühe ja vältava rikkumise tervikuna omistamist hinnata kahe asjaolu alusel, milleks on esiteks ettevõtja tahtlik panus kõigi osavõtjate ühistesse eesmärkidesse ja teiseks see, et ta oli teadlik kavandatavast õigusvastasest tegevusest või teiste ettevõtjate poolt sellise tegevuse elluviimisest samadel eesmärkidel, või asjaolu, et ta võis seda mõistlikult ette näha ja oli valmis sellega kaasnevat riski võtma (vt eespool punktid 324–329).

351 Võttes käesolevas asjas arvesse vaidlustatud otsuse põhjenduste 543, 545 ja 547 sõnaselget sõnastust koostoimes selle otsuse resolutsiooniga, tuleb asuda seisukohale, et nagu komisjon kohtuistungil Üldkohtu küsimusele vastates kinnitas, ei omista ta Credit Suisse'ile vastutust ühe ja vältava rikkumise eest tervikuna, vaid ta omistab talle vastutuse selle rikkumise eest osas, milles ta osales ühes selle osas, nimelt ajakohase või tulevikku puudutava ja äriliselt tundliku teabe ulatuslikus ja korduvas vahetamises.

352 Võttes aga arvesse, et Credit Suisse'i ei peetud vastutavaks kõnealuse rikkumise eest tervikuna, vaid selle eest, et ta osales ühes selle osas, ei ole käesolevas asjas vaja analüüsida, kas ta oli teadlik selle rikkumise teiste liikmete salajasest tegevusest ja nõustus oma tegevusega panustama kõigi osalejate ühistesse eesmärkidesse (vt selle kohta 26. septembri 2018. aasta kohtuotsus Infineon Technologies *vs.* komisjon, C-99/17 P, EU:C:2018:773, punkt 177).

353 Seega tuleneb sellest, et vaidlustatud otsuse osa, mis on pühendatud „kavatsusele aidata kaasa ühise eesmärgi saavutamisele ja sellest teadmisele", ei mõjuta kuidagi etteheidetava rikkumise Credit Suisse'ile omistatavust. Seega ei saa hagejad selle osa põhjenduste põhjendatust tulemuslikult vaidlustada, et seada kahtluse alla sellist omistatavust.

3) Teabevahetusest distantseerumine

354 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 529–533 leidis komisjon vastuseks Credit Suisse'i haldusmenetluses esitatud argumentidele, et selle panga kaupleja mitte ainult ei jätnud kõnealusest teabevahetusest distantseerumata, vaid jätkas selles osalemist pärast seda, kui Credit Suisse oli ta tööle võtnud.

355 Hagejad väidavad oma argumentides, et komisjon heitis Credit Suisse'i kauplejale ekslikult ette, et ta ei distantseerunud kõnealuses jututoas toimunud teabevahetusest, et vastutusest vabaneda. Nad leiavad, et kauplejad olid automaatselt ühendatud kõikide jututubadega, mille liikmed nad olid, kui nad Bloombergi süsteemi ühendusid, ilma et ainuüksi sellest ühendusest saaks tuletada teadmist vestlustest, milles kaupleja ei osalenud.

356 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

357 Mis puudutab küsimust, kas komisjon võib konkurentsivastase tegevuse tõendina arvesse võtta vestlusi, mis toimusid jututoas, millega ettevõtja oli ühendatud, kuid milles ta aktiivselt ei osalenud, siis tuleb meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale annab rikkumises osalemise passiivne viis, nagu ettevõtja kohalolek koosolekutel, mille käigus sõlmiti konkurentsivastaseid kokkuleppeid, ilma et ta oleks neile selgelt vastu vaielnud, tunnistust osavõtust, mille tõttu võib teda ELTL artikli 101 lõike 1 alusel vastutavaks pidada, kuna ebaseadusliku algatuse vaikiv heakskiitmine selle algatuse sisust avalikult taganemata või sellest haldusorganeid teavitamata toob kaasa rikkumise jätkamise julgustamise ja muudab selle avastamise keeruliseks (vt selle kohta 22. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus AC-Treuhand *vs.* komisjon, C-194/14 P, EU:C:2015:717, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).

358 On tõsi, et kõnealuse rikkumise laadi, mis seisnes erinevate osalejate vahelistes mitmepoolsetes kontaktides kõnealuses jututoas, ei saa pidada „koosolekul“ „osalemiseks“ eespool punktis 357 viidatud kohtupraktika tähenduses. Hagejad ei esita siiski põhjendusi, mis takistaksid selle kohtupraktika ülekandmist veebipõhistes jututubades peetud vestlustele. Nimelt ei oma tähtsust asjaolu, et tegevusega seotud pankade kauplejad ei viibi kohal füüsiliselt, vaid nad on üksnes kaugühenduses kõnealuse jututoaga, kus vaidlusalune teabevahetus toimus, kuna nagu nähtub eespool punktidest 77–173, on selle teabevahetuse sisu konkurentsivastane.

359 Lisaks, kuna tuleb mõista, et viitega 30. novembri 2011. aasta kohtuotsusele Quinn Barlo jt *vs.* komisjon (T-208/06, EU:T:2011:701, punkt 51) ja 10. oktoobri 2014. aasta kohtuotsusele Soliver *vs.* komisjon (T-68/09, EU:T:2014:867, punkt 105) soovivad hagejad vaidlustada avaliku distantseerumise nõuet käsitleva kohtupraktika kohaldamise, kuigi selle teabevahetuse konkurentsivastasus ei ole tõendatud, siis tuleb see põhjendamatuse tõttu tagasi lükata. Nimelt tõendas komisjon eespool punktides 77–173 esitatud põhjustel, et kõnealune teabevahetus on konkurentsivastane.

360 Seega oli komisjonil käesolevas asjas õigus asuda seisukohale, et Credit Suisse oli teadlik teabevahetusest, mis toimus kõnealuses jututoas, millega tema kaupleja oli ühendatud, isegi kui viimane ei osalenud teatud vaidlustatud otsuses analüüsitud teabevahetuses aktiivselt. Seega, kuna Credit Suisse ei distantseerunud avalikult asjaomasest tegevusest või kuna ta ei teatanud sellest haldusasutustele, võidi tema vastutus tuvastada.

361 Teisiti oleks see olnud vaid siis, kui hagejad oleksid suutnud kindlate ja täpse ajatempliga tõendite abil tõendada, et Credit Suisse ei olnud tegelikult teadlik etteheidetavast teabevahetusest või etteheidetavatest teabevahetustest või sai sellest teada alles pärast sellist ajavahemikku, et teabevahetuses sisalduv teave ei olnud enam tundlik.

362 Sellega seoses ei ole hagejad esitanud ühtegi sellekohast tõendit ning piirduvad väitega, et enam kui 100 teabevahetusest, mida analüüsiti vaidlustatud otsuses, vastab 36 juhtumitele, kus Credit Suisse'i kaupleja i) ei olnud ühendatud, ii) ei olnud aktiivne ja iii) ei töötanud Credit Suisse'is, viitamata siiski ühelegi konkreetsele teabevahetusele. Sellised tõendamata väited, mis on üldiselt ja määratlemata viisil suunatud otsuses analüüsitud 36 teabevahetuse vastu, ei võimalda seada kahtluse alla komisjoni järeldust, et see kaupleja osales kogu teabevahetuses, mida analüüsiti vaidlustatud otsuses asjasse puutuva ajavahemiku osas, ega seega komisjoni järeldust, mis puudutab Credit Suisse'i vastutust selle osalemise tõttu.

363 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et komisjoni järelduses ei ole tehtud viga, ja lükata tagasi hagejate poolt selle kohta esitatud argumendid.

364 Lisaks tuleb osas, milles hagejad viitavad käesoleva väite pealkirjas ning käesoleva väiteosa pealkirjas ja sõnastuses sisuliselt ebapiisavale põhjendamisele seoses vaidlustatud otsuses tuvastatud üheks ja vältavaks rikkumiseks kvalifitseerimisega, ning isegi kui eeldada, et selline tõendamata viide võiks kujutada endast vastuvõetavat argumenti kodukorra artikli 76 punkti d tähenduses, tõdeda, et komisjon ei ole rikkunud ELTL artikli 296 teisest lõigust tulenevat põhjendamiskohustust. Nimelt nähtub käesoleva väite analüüsist, et vaidlustatud otsuses esitatud selgitused võimaldasid hagejatel mõista komisjoni arutluskäiku selle kvalifikatsiooni kohta ja Üldkohtul teostada selle üle kontrolli, vastates nimetatud sätte nõuetele (vt selle kohta 23. novembri 2023. aasta kohtuotsus Ryanair *vs*. komisjon, C-210/21 P, EU:C:2023:908, punkt 105 ja seal viidatud kohtupraktika).

365 Seega tuleb kolmanda väite esimene osa tagasi lükata.

b) Kolmanda väite teine osa, et rikutud on õigusnormi aluskokkuleppe kvalifitseerimisel sellise ühe ja vältava rikkumise osaks, mille puhul on võimalikud eri osalusastmed

366 Kolmanda väite teises osas väidavad hagejad sisuliselt, et aluskokkulepe ei kujuta endast teabevahetusest erinevat liiki tegevust, milles Credit Suisse oleks võinud osaliselt osaleda, vaid kujutab endast väidetava rikkumise *modus operandi*'t. Nad järeldavad, et komisjon tegi vea või lausa rääkis endale vastu, kui ta leidis, et asjaolu, et ta ei osalenud aluskokkuleppes ja aeg-ajalt koordineerimises, ei muuda järeldust, et Credit Suisse osales teabevahetuses.

367 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

368 Kõigepealt tuleb märkida, et kolmanda väite teises osas kordavad hagejad piiratult ja viidates esimese väite raames esitatud argumentidele oma väidet, et sisuliselt ei olnud teabevahetused aluskokkuleppe suhtes sõltumatud. See väide tuleb aga tagasi lükata samadel põhjustel, mis on esitatud eespool punktides 48–59.

369 Samas tuleb meenutada, et komisjon tuvastas õigesti, et aluskokkulepe ja teabevahetus kujutasid endast sellise ühe ja vältava rikkumise eraldi osasid, mis viidi ellu sama *modus operandi* alusel, see tähendab igapäevased ja sagedased vestlused tundliku äriteabe teemal kõnealuses jututoas (vt eespool punktid 334–342). Lisaks nähtub vaidlustatud otsuses viidatud tõenditest, et Credit Suisse'i kaupleja osales kõnealuses jututoas toimunud teabevahetuses, mida hagejad oma menetlusdokumentides sõnaselgelt möönavad kas või ainult suure osa puhul sellest teabevahetusest.

370 Seega, arvestades vaidlustatud otsuses analüüsitud ajakohase või tulevikku puudutava ja äriliselt tundliku teabe ulatuslikku ja korduvat vahetamist, ei mõjuta viga, mille komisjon tegi 9. mai 2012. aasta vestluse kvalifitseerimisel, mida analüüsiti vaidlustatud otsuse põhjenduses 276 (vt eespool punktid 107–117), komisjoni järeldust, et Credit Suisse osales ühes ja vältavas rikkumises.

371 Lisaks tuleb märkida, et Üldkohtule esitatud menetlusdokumentides ei vaidle hagejad vastu ühe rikkumise vältavale laadile. Kohtuistungil märkisid nad siiski, et arvestades asjaolu, et teatav teabevahetus, millele komisjon vaidlustatud otsuses tugines, ei võimalda tõendada ühe ja vältava rikkumise olemasolu, peaks Üldkohus selle järelduse põhjal analüüsima ka seda, kas keelatud kokkulepe, mille osa see teabevahetus väidetavalt on, tervikuna oli vältav. Kuna aga seda ei

esitatud hagiavalduses, nagu komisjon sisuliselt märkis kohtuistungil, siis selline hagejate argument, mis ei tugine faktilistele või õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus ja mida ei saa mõista kolmanda väite põhjendamiseks esitatud argumentide täiendusena, on esitatud hilinenult ja on seega vastuvõetamatu vastavalt kodukorra artikli 84 lõikele 1, mis sisuliselt keelab menetluse käigus uute argumentide esitamise (vt selle kohta 16. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Fakro *vs.* komisjon, T-515/18, ei avaldata, EU:T:2020:620, punkt 92).

372 Seega tuleb nõustuda komisjoni järeldusega, et Credit Suisse osales ühes ja vältavas rikkumises niivõrd, kuivõrd see puudutab teabevahetust.

373 Eeltoodust tuleneb, et kolmanda väite teine osa ja seega see väide tervikuna tuleb tagasi lükata.

4. Viies väide, et rikutud on hea halduse põhimõtet

374 Viiendas väites heidavad hagejad komisjonile ette sisuliselt hea halduse põhimõtte rikkumist. Nad väidavad, et komisjon rikkus oma kohustust uurida toimikus sisalduvaid tõendeid erapooletult ja hoolikalt, kuna ta tugines neile tõenditele ja hübriidmenetluses osalenud kolmandate isikute avaldustele valikuliselt, mida ta ei saa põhjendada sellega, et ta menetles väidetavalt paljusid finantsasju.

375 Lisaks ei tohiks tõendite vaba hindamise põhimõtet mõista nii, et see tähendab, et tõendite tõlgendamine komisjoni poolt on määrav, mis on ilmselgelt vastuolus Credit Suisse'i kaitseõigustega. Põhimõttest, mille kohaselt süütuse presumptsiooni kohaselt tõlgendatakse kahtlust hageja kasuks, tuleneb, et ebausaldusväärsete tõendite korral on väike ka hageja kohustus esitada tõendeid, mis lükkavad komisjoni väited ümber.

376 Samuti ei täitnud komisjon ühelt poolt oma kohustust analüüsida kriitiliselt kokkuleppemenetluses esitatud teavet ning teiselt poolt ei viinud ta läbi „tema käsutuses olevate tõendite *de novo* kontrollimist vastavalt *tabula rasa* põhimõttele" tavamenetluses. Komisjon ei ole ka nõuetekohaselt kasutanud oma kaalutlusõigust, mis võimaldab tal kindlaks määrata täiendavate uurimismeetmete võtmise otstarbekuse.

377 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

378 Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 41 „Õigus heale haldusele" kohaselt on igaühel muu hulgas õigus sellele, et liidu institutsioonid käsitleksid tema küsimusi erapooletult. See erapooletuse nõue hõlmab esiteks subjektiivset erapooletust, mis tähendab, et asjasse puutuva institutsiooni ükski liige, kes küsimusega tegeleb, ei tohi väljendada oma erapoolikust või isiklikke eelarvamusi, ning teiseks objektiivset erapooletust, mis tähendab, et institutsioon peab pakkuma piisavaid tagatisi, et välistada selle suhtes põhjendatud kahtlusi (vt 11. juuli 2013. aasta kohtuotsus Ziegler *vs.* komisjon, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkt 155 ja seal viidatud kohtupraktika).

379 Liidu õiguse kohaselt on haldusmenetluses hea halduse põhimõttega seotud tagatiste hulgas pädeva institutsiooni kohustus hinnata hoolikalt ja erapooletult kõiki konkreetse juhtumi olulisi asjaolusid (vt 27. septembri 2012. aasta kohtuotsus Shell Petroleum jt *vs.* komisjon, T-343/06, EU:T:2012:478, punkt 170 ja seal viidatud kohtupraktika).

380 Kõigepealt tuleb märkida, et kuigi hagejad viitavad käesoleva väite raames kaitseõiguste rikkumisele, ei esita nad selle kohta ühtegi konkreetset argumenti. Nende argumendid näivad põhinevat pigem sellel, et aetakse segamini ühelt poolt komisjoni poolt objektiivse erapooletuse

nõude järgimine ja teiselt poolt võimalus end tõhusalt kaitsta ajal, mil komisjoni vastuväited adresseeriti Credit Suisse'ile. Hagejad ei vaidle vastu sellele, et Credit Suisse'il oli võimalus tõhusalt teostada oma kaitseõigusi vastavalt kõigile menetluslikele tagatistele, mis on seotud nende õiguste tegeliku kasutamisega tavapärases haldusmenetluses enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist nii kirjalikult kui ka suuliselt, ning seega vaidlustada faktilised asjaolud ja tõendid, millele komisjon tugineb.

381 Samas leiavad hagejad, et komisjon „jättis tähelepanuta" Credit Suisse'i haldusmenetluses esitatud „probleemid" ja selgitused, mistõttu ta väidetavalt rikkus oma erapooletuse nõuet, kui ta „tema käsutuses olevate tõendite *de novo* kontrollimist vastavalt *tabula rasa* põhimõttele". Ükski hagejate argument ei luba aga asuda seisukohale, et komisjon ei andnud käesoleval juhul kõiki tagatisi, välistamaks mis tahes põhjendatud kahtlusi tema erapooletuse suhtes asja läbivaatamisel osas, mis puudutas Credit Suisse'i, ning eelkõige hinnangu andmisel neile argumentidele ja tõenditele, mille viimane tavapärases haldusmenetluses oma kaitseõigusi teostades esitada sai. Asjaolu, et komisjon ei leidnud, et need „probleemid" ja selgitused, mille Credit Suisse haldusmenetluses esitas, on veenvad, kuulub nimelt komisjoni antud hinnangute põhjendatuse analüüsi alla, mitte aga tavapärases haldusmenetluses liidu õigusega antud tagatiste järgimise kontrollimise alla.

382 Seega ei saa hagejad komisjonile põhjendatult ette heita, et ta ei kasutanud oma kaalutlusõigust küsimuses, kas on otstarbekas võtta täiendavaid uurimismeetmeid, et kontrollida väiteid, mille Credit Suisse esitas haldusmenetluses. Lisaks sellele, et see väide on üldine, kuivõrd hagejad väidavad üksnes, et komisjoni täiendavate uurimisvolituste kasutamine oleks olnud „keerulisel turul asjakohane", põhineb see väide nimelt ekslikul eeldusel, et konkurentidel on lubatud asjaomasel turul vahetada tundlikku äriteavet oma tavapärase äritegevuse käigus.

383 Igal juhul, kuna komisjonil on kaalutlusõigus küsimuses, kas uurimismeetmete võtmine on otstarbekas (vt selle kohta 2. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Scania jt *vs.* komisjon, T-799/17, EU:T:2022:48, punkt 154), ei olnud ta kuidagi kohustatud kasutama oma uurimisvolitusi, et nõuda täiendavaid andmeid või konsulteerida eksperdiga, et kontrollida Credit Suisse'i väiteid.

384 Lisaks tuleb asuda seisukohale, et erapooletuse nõue juhtumi *de novo* kontrollimisel võrreldes kokkuleppemenetlusega – võttes arvesse poolt, kes otsustas kokkulepet mitte sõlmida – ei saa takistada faktiliste asjaolude tuvastamist või samasugust õiguslikku kvalifikatsiooni nagu kokkuleppeotsuses, kui komisjoni käsutuses olevad tõendid toetavad seda (vt *a contrario* 2. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Scania jt *vs.* komisjon, T-799/17, EU:T:2022:48, punkt 149).

385 Sellega seoses ei võimalda hagejate väited tõendite kohta, millele komisjon vaidlustatud otsuses tugines, tuvastada tema erapoolikust. Nimelt piirduvad hagejad väitega, et komisjon valis väidetavalt välja tõendid, mis vastavad juhtumi eelnevalt kindlaks määratud versioonile, esitamata selle kohta siiski mingit konkreetset teavet. Lisaks piirduvad nad väitega, et komisjon lükkas tagasi muud Credit Suisse'i esitatud tõendid, mis väidetavalt seavad kahtluse alla komisjoni järeldused vaidlustatud otsuses, korrates ühes lauses samu argumente, mis lükati tagasi nende esimese väite raames.

386 Pealegi, kuna hagejad kordavad esimese väite raames esitatud argumente selle kohta, et leebema kohtlemise saamiseks esitatud tõendid ja kokkuleppeni viinud dokumendid tekitavad kahtlusi aluskokkuleppe reeglite suhtes, mille komisjon tuvastas, siis tuleb meenutada, et Üldkohtul ei ole vaja neid eespool punktis 58 esitatud põhjustel analüüsida.

387 Lisaks, kuna komisjon tõendas käesolevale kohtuasjale omastele piisavatele tõenditele tuginedes rikkumise olemasolu ja Credit Suisse'i osalemist selles, siis asjaolu, et teatavad komisjoni väited teabevahetuse eesmärgi kohta võeti üle haldusmenetluses kolmanda isiku tehtud avalduse ühest lausest, ei näita hea halduse põhimõtte rikkumist. Lõpuks, mis puudutab hagejate väidet, et sisuliselt tähendab süütuse presumptsioon, et ebausaldusväärsete tõendite korral on hagejate kohustus esitada tõendeid, mis lükkavad komisjoni väited ümber, väikese ulatusega, siis tuleb see tagasi lükata, kuna hagejad ei ole tõendanud, et tõendid, millele komisjon tugines, ei olnud usaldusväärsed.

388 Eespool toodud põhjusi arvestades tuleb viies väide tervikuna tagasi lükata.

5. Järeldus vaidlustatud otsuse artikli 1 kohta

389 Esimese, teise, kolmanda ja viienda väite analüüsist, millega põhjendati nõuet tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 1, mille kohaselt leidis komisjon, et Credit Suisse on rikkunud ELTL artikli 101 lõiget 1, osaledes ühes ja vältavas rikkumises, tuleneb, et need väited ei ole põhjendatud ning seega tuleb see nõue jätta rahuldamata.

B. Vaidlustatud otsuse artikli 2 punkt a

1. Neljas väide, et on rikutud määruse nr 1/2003 artiklit 23, trahvide arvutamise suuniseid, proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtet ning põhjendamiskohustust

390 Neljandas väites heidavad hagejad komisjonile ette mitut viga, mis on tehtud Credit Suisse'ile määratud trahvi arvutamise eri etappides. See väide koosneb viiest osast. Esimene osa puudutab viga asendusväärtuse arvutamisel. Teine osa käsitleb viga, mis puudutab trahvi vähendamist kergendavate asjaolude tõttu. Kolmas osa puudutab viga, mis on seotud trahvi ülehindamisega rikkumise raskusastme teguri alusel. Neljas väide tugineb võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisele. Viimaseks, viienda osa kohaselt on vaidlustatud otsus ebapiisavalt põhjendatud osas, mis puudutab hagejatele määratud trahvi arvutamise proportsionaalsust võrreldes teistele rikkumises osalenud ettevõtjatele määratud trahviga.

391 Kõigepealt tuleb meenutada, et ELTL artiklite 101 ja 102 kohaldamise menetlusi käsitlevate komisjoni otsuste kohtuliku kontrolli süsteem seisneb institutsioonide õigusaktide seaduslikkuse kontrollis, mis on kehtestatud ELTL artiklis 263 (vt 26. septembri 2018. aasta kohtuotsus Infineon Technologies *vs.* komisjon, C-99/17 P, EU:C:2018:773, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

392 ELTL artiklis 263 ette nähtud seaduslikkuse kontrolli ulatus hõlmab ELTL artiklite 101 ja 102 kohaldamise menetlusi käsitlevate komisjoni otsuste kõiki elemente, mille põhjaliku kontrollimise tagab liidu kohus nii õiguslikust kui ka faktilisest aspektist, lähtudes hagejate esitatud väidetest ja võttes arvesse kõiki viimaste esitatud tõendeid (vt 26. septembri 2018. aasta kohtuotsus Infineon Technologies *vs.* komisjon, C-99/17 P, EU:C:2018:773, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).

393 Niisuguse kontrolli läbiviimisel ei saa kohus tugineda komisjoni kaalutlusruumile ei nende tõendite valiku osas, mida ta võtab arvesse trahvide arvutamise suunistes nimetatud kriteeriumide kohaldamisel, ega ka viidatud tõendite hindamise osas, et loobuda põhjalikust õiguslike ja faktiliste asjaolude kontrollimisest (8. detsembri 2011. aasta kohtuotsus Chalkor *vs.* komisjon, C-386/10 P, EU:C:2011:815, punkt 62).

394 Tuleb siiski meenutada, et liidu kohtud ei saa ELTL artiklis 263 ette nähtud seaduslikkuse kontrolli tehes asendada vaidlustatud akti vastuvõtja põhjendusi enda omadega (vt selle kohta 24. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus Frucona Košice *vs.* komisjon, C-73/11 P, EU:C:2013:32, punkt 89 ja seal viidatud kohtupraktika).

395 Esiteks märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 574–660, et Credit Suisse rikkus tahtlikult ELTL artiklit 101 ja et seetõttu kavatses ta talle määrata trahvide arvutamise suunistes sätestatud meetodi alusel trahvi.

396 Teiseks, seoses trahvide põhisumma arvutamise lähtepunktiks oleva müügiväärtuse kindlaksmääramisega tuvastas komisjon, et asjaomastest toodetest, nimelt G10 valuutad, ei teki müüki selle sõna tavatähenduses ning need ei olnud seega osalevate ettevõtjate raamatupidamisarvestuses otseselt jälgitavad. Seetõttu oli käesoleval juhul asjakohane arvutada asendusväärtus. See põhines ühest küljest tinglikel summadel, mis vastavad kõige enam kaubeldud valuutapaaridele, mis hõlmasid ühte Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) vääringutest (euro, Taani kroon, naelsterling, Norra kroon ja Rootsi kroon), tehinguid, mis tehti EMPs asuvate vastaspooltega nende kuude jooksul, mil ettevõtjad rikkumises osalesid, ja teisest küljest korrigeerimisteguril, mis koosneb kursivahest, mis kajastab turutegemisest saadud tulu väärtust ja oma arvel kauplemisest saadud tulu väärtust.

397 Kolmandaks arvutas komisjon Credit Suisse'i trahvi põhisumma, võttes vaidlusaluse rikkumise raskust arvestades aluseks 16% asendusväärtusest, mis korrutati Credit Suisse'i puhul kestuse koefitsiendiga 0,42 aastat, lisades hoiatava mõju eesmärgil sellele lõpuks 16% suuruse lisasumma.

398 Neljandaks kohandas komisjon Credit Suisse'i puhul arvutatud põhisummat. Selles osas ta raskendavaid asjaolusid arvesse ei võtnud. Seevastu kohaldas ta kergendavaid asjaolusid, arvates Credit Suisse'ile arvutatud põhisummast 2% maha ühelt poolt selle eest, et ta ei vastutanud aluskokkuleppe eest, ja teiselt poolt selle eest, et ta ei vastutanud aeg-ajalt koordineerimise eest, st kokku arvati maha 4%. Lõpuks ei suurendanud ta trahvi hoiatava mõju eesmärgil.

a) Neljanda väite esimene osa, et asendusväärtuse arvutamisel on tehtud viga

399 Hagejad vaidlevad vastu müügiväärtuse kindlaksmääramisele vaidlustatud otsuses, väites, et komisjoni kasutatud asendusväärtus ületas oluliselt ja meelevaldselt Credit Suisse'i müügiväärtust ja vaidlusaluse rikkumise majanduslikku tähtsust, kaldudes seega kõrvale trahvide arvutamise suunistes sisalduvast „müügiväärtuse" kontseptsioonist.

400 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

401 Trahvide arvutamise suuniste punktis 13 on ette nähtud, et „[t]rahvi põhisumma kindlaksmääramisel võetakse aluseks [ettevõtja müüdud] nende kaupade või teenuste väärtus, millega on rikkumine otseselt või kaudselt EMP asjaomasel territooriumil seotud".

402 Trahvide arvutamise suuniste sissejuhatava osa punktis 6 on täpsustatud, et „[r]ikkumisega seotud kaupade ja teenuste müügiväärtuse sidumisel rikkumise kestusega saadakse adekvaatne asendusväärtus, mis kajastab üheaegselt rikkumise majanduslikku tähtsust ja iga rikkumises osalenud ettevõtja osakaalu“.

403 Seega on trahvide arvutamise suuniste punkti 13 eesmärk võtta ettevõtjale määratava trahvi arvutamisel lähtepunktiks summa, mis kajastaks rikkumise majanduslikku tähtsust ja asjaomase ettevõtja osakaalu rikkumises. Järelikult, kuigi selles punktis viidatud mõiste „müügiväärtus“ ei saa hõlmata ettevõtja realiseeritud müüki, mis ei kuulu kartellikokkuleppe kohaldamisalasse, oleks selle sättega kavandatud eesmärk siiski kahjustatud, kui kõnealust mõistet tuleks käsitada nii, et see piirdub vaid sellest müügist saadud käibega, mille puhul on tõendatud, et asjaomane kartellikokkulepe tõesti seda mõjutas (11. juuli 2013. aasta kohtuotsus Team Relocations *vs.* komisjon, C-444/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:464, punkt 76).

404 Samuti tuleb meenutada, et trahvide arvutamise suuniste punktist 15 nähtub, et ettevõtja müügiväärtuse kindlaksmääramiseks kasutab komisjon ettevõtja täpsemaid olemasolevaid andmeid.

405 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 584–620 määras komisjon müügiväärtuse kindlaks asendusväärtuse abil, kuna G10 vääringuid hõlmavate valuuta hetketehingutest ei teki müüki selle sõna tavapärases tähenduses.

406 Sellega seoses pidas komisjon asjakohaseks võtta asendusväärtuseks Credit Suisse'i aastapõhised tinglikud summad, mis vastavad kõige enam kaubeldud valuutapaaridele, sealhulgas üks EMP valuutadest, nimelt euro, naelsterling, Norra kroon, Rootsi kroon või Taani kroon selle panga kõnealuses rikkumises osalemise kuude jooksul, ja millega kaubeldi EMPs asuvate vastaspooltega, kusjuures need summad korrutati seejärel ühtse korrigeerimisteguriga, mis koosneb kursivahest, mis kajastab ühelt poolt turutegemisest saadud tulu väärtust (edaspidi „turutegemisega seotud korrigeerimistegur“) ja teiselt poolt oma arvel kauplemisest saadud tulu väärtust (edaspidi „oma arvel kauplemisega seotud korrigeerimistegur“). Seetõttu võttis komisjon Credit Suisse'i müügiväärtusena aluseks 381 888 991 eurot.

1) Credit Suisse'i aastapõhised tinglikud summad

407 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 628, mis puudutab Credit Suisse'i argumenti, et asendusväärtuse arvutamiseks asjakohased tinglikud summad hõlmasid tehinguid, mille puhul Credit Suisse ostis likviidseid vahendeid, mitte aga neid tehinguid, kus Credit Suisse oli neid pakkunud, kinnitas komisjon, et see ei ole asjakohane. Sellega seoses märkis ta, et ei tohiks arvesse võtta seda, kuidas kauplejad otsustavad maandada ja juhtida oma portfelli avatud positsioonidega seotud riske, ning et likviidsuse otsimine, avatud positsioonide hoidmine, suurendamine või likvideerimine on kaupleja tegevuse põhiolemus ja need tegevused on integreeritud ostu- ja müügihindadesse, mida kauplejad oma klientidele pakuvad.

408 Hagejad leiavad, et meetod, mida komisjon kasutas vaidlustatud otsuses, hõlmab ekslikult tinglikke summasid, mis on seotud tehingutega, mille puhul Credit Suisse saab likviidseid vahendeid, kuna nende hõlmamine omistab talle teiste pankade tinglikud summad. Nimelt kujutavad need summad endast turutegemise teenuse osutamise kulusid ja seega ei saa neid arvesse võtta müügiväärtuse arvutamisel, mille eesmärk on tulu kindlaksmääramine. Komisjon hindas seega väidetava rikkumise majanduslikku tähtsust üle.

409 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

410 Kõigepealt tuleb märkida, et hagejad ei sea kahtluse alla tinglike summade aastapõhisuse põhimõtet ennast, vaid soovivad nende summade hulgast välja jätta Credit Suisse'i valuutaostutehingud.

411 Samas tuleb tõdeda, et asendusväärtuse arvutamise meetodi kohaldamisel üritas komisjon olukorras, kus osalevate ettevõtjate raamatupidamisarvestuses ei olnud otseselt jälgitavaid summasid, arvutada võrreldaval viisil müügiväärtuse, kuivõrd see määratakse kindlaks müüdud ühikute mahu korrutamisel nende müügihinnaga (vaidlustatud otsuse põhjendused 585 ja 586). Seega vastas see maht käesoleval juhul aastapõhistele tinglikele summadele.

412 On tõsi, et nende tinglike summade arvutamisel ei eristanud komisjon neid tinglikke summasid, mis vastavad tehingutele, mille Credit Suisse tegi likviidsete vahendite saamiseks või pakkumiseks. Sellist eristamata jätmist aastapõhise tingliku summa arvutamisel tuleb siiski pidada põhjendatuks valuuta hetketehingute turu eripäraga, mida hagejad ei ole vaidlustanud ja mille kohaselt sõltub tulu valuutapaari vahetustehingust tervikuna, see tähendab müügi- ja ostutehingust. Täpsemalt, nagu komisjon õigesti väidab, kuna valuuta hetketehingute turul tegutsev kaupleja püüab saada kasumit nii ostu- kui ka müügitehingutelt, on tehing, mille eesmärk on osta turult likviidseid vahendeid, lahutamatu osa tema tavapärasest tegevusest sellel turul ja eelkõige tema tulust.

413 Vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei saa Credit Suisse'i valuuta ostutehinguid tinglikest summadest asendusväärtuse kindlaksmääramisel välja jätta sisuliselt põhjusel, et need ei kujuta endast tulu selle sõna kitsas tähenduses, ega ka seetõttu, et nendega omistatakse sellele pangale teiste pankade tinglikud summad.

414 Sellega seoses ei saa hagejad tulemuslikult tugineda meetodile, mis on esitatud repliigi lisa C.5 märkustes. Oma repliigis piirduvad nad nimelt üldise viitega nimetatud lisale. Üldkohtu ülesanne ei ole otsida kõigist toimiku materjalidest neid, mis võiksid nende väidet kinnitada (vt selle kohta 27. septembri 2006. aasta kohtuotsus Roquette Frères *vs.* komisjon, T-322/01, EU:T:2006:267, punkt 209).

415 Lisaks ei vaidle hagejad vastu sellele, et tehingud, mille käigus teiste pankade hulgas Credit Suisse püüdis hankida likviidseid vahendeid, tehti keelatud kokkuleppest mõjutatud turul, kus likviidsete vahendite otsimine on liiati osa portfelli tasandil varudega seotud riskide juhtimisest. Selleks et vältida, et kunstlikult vähendataks selle panga toime pandud rikkumise majanduslikku tähtsust ja seega et komisjon määraks trahve, millel puudub tegelik seos kõnealuse keelatud kokkuleppe kohaldamisalaga, ei saa asendusväärtust – sarnaselt müügiväärtusega – arvutada üksnes tehingute põhjal, mille puhul on tõendatud, et keelatud kokkulepe neid tegelikult mõjutas, vaid seda võib teha – nagu käesolevas asjas – kõigi selle keelatud kokkuleppe kohaldamisalasse kuuluvate tehingute alusel, nagu nähtub eespool punktis 403 viidatud kohtupraktikast.

416 Seega võis komisjon asendusväärtuse arvutamisel põhjendatult aluseks võtta Credit Suisse'i tinglikud summad, mis on seotud nii valuuta ostu- kui ka müügitehingutega.

2) Vaidlustatud otsuses kasutatud ühtne korrigeerimistegur

417 Vaidlustatud otsuses kohaldas komisjon asendusväärtuse arvutamiseks sisuliselt meetodit, mis seisnes aastapõhiste tinglike summade korrutamises korrigeerimisteguriga. Mis puudutab seda korrigeerimistegurit, siis leidis komisjon, et see koosneb esiteks turutegemisega seotud korrigeerimistegurist ja teiseks oma arvel kauplemisega seotud korrigeerimistegurist.

i) Turutegemisega seotud korrigeerimistegur

418 Vaidlustatud otsuses leidis komisjon, et mis puudutab turutegemise tulu väärtust, siis tuleb korrigeerimisteguriks määrata 50% ostu- ja müügikursi vahest, et võtta arvesse asjaolu, et täielik kursivahe sõltub tehingu mõlemast osast ning et seega moodustab kaupleja konkreetsest tehingust saadud tulu poole sellest kursivahest. Kursivahe rekonstrueerimiseks otsustas komisjon kasutada andmeid, mis pärinesid kõnealuses jututoas toimunud teabevahetusest, mille käigus arutati baasvaluutas kuni 500 miljoni suuruseid tehinguid puudutavaid kursivahesid, st teabevahetuse valimist, mis hõlmas kursivahesid ajavahemikul 2011–2012. Nii tuvastas ta 6,2–8,9 punkti suuruse kursivahede vahemiku meetodi alusel, mis seisnes selles, et esiteks määrati kursivahede vahemiku alumine ots minimaalsete kursivahede keskmise ja mediaani madalaima väärtusena ning teiseks vahemiku ülemine ots maksimaalsete kursivahede keskmise ja mediaani kõrgeima väärtusena. Selle vahemiku alusel määrati kindlaks asjakohane kursivahe, mis hinnanguliselt oli 7 punkti, kuna see tase oli lähedane ostu- ja müügikursi vahe keskmele, mis tulenes tehingutest, mis hõlmasid G10 valuuta mis tahes kombinatsiooni, mis sisaldas vähemalt ühte EMP vääringut. Kuna kursivahet vähendati poole võrra, kehtestas ta korrigeerimisteguriks 3,5 punkti (põhjendused 597, 598, 604–609 ja 501. joonealune märkus).

419 Hagejad väidavad, et turutegemisega seotud korrigeerimistegur on ebasobiv ja kallutatud, kuna selles kasutatakse suuremaid kursivahesid, mis ületavad Credit Suisse'i asendusväärtuse ega kajasta rikkumise majanduslikku tähtsust. Nende sõnul on valim, mille komisjon vaidlustatud otsuses aluseks võttis, piiratud ja mitterepresentatiivne, seda enam, et see ei puuduta perioodi, mil Credit Suisse selles rikkumises osales. Nende sõnul ei saanud komisjon oma meetodi „sobivust" põhjendada sellega, et kokkuleppemenetluse pooled nõustusid trahvivahemikuga. Igal juhul, kui komisjon tugines eespool nimetatud valimile, oleks ta võinud vahesid kaaluda nii, et võtta arvesse tehingute jaotust, et heastada seda, et valim ei olnud representatiivne.

420 Kohtuistungil kinnitasid hagejad, et haldusmenetluses edastasid nad komisjonile „täpsemad olemasolevad andmed" võrreldes komisjoni poolt vaidlustatud otsuses kasutatud valimiga, nimelt Bloomberg BFIX-i andmed asjaomase ajavahemiku kohta. Vastuseks menetlust korraldavale meetmele esitasid hagejad need andmed Üldkohtule.

421 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu. Tema sõnul on vaidlustatud otsuses kasutatud teabevahetuse valim kõige sobivam ja tüüpilisem andmebaas, kuna see sarnaneb kõige rohkem Credit Suisse'i majandustegevusele, millega kõnealune rikkumine on seotud. Nimelt puudutab see valim kõiki vestlusi kõnealuses jututoas, kus teavet vahetati, ning konkreetseid finantstooteid, mida rikkumine puudutas, ning pärineb ettevõtjatelt, kes tegelikult selles rikkumises osalesid. Komisjon leiab, et võrdse kohtlemise tagamiseks ei olnud ta kohustatud välja töötama Credit Suisse'i jaoks kohandatud meetodit, vaid võttis arvesse tõendeid, mis pärinesid asjaolude asetleidmise ajast ja puudutasid teisi osalevaid ettevõtjaid. Lisaks leiab ta, et asjaolu, et arvesse võetakse ainult alusvaluutas kuni 500 miljoni suuruseid tehinguid, muudab osalevate ettevõtjate

kauplemistegevuse valimi tüüpiliseks. Igal juhul võtavad aastapõhised tinglikud summad juba arvesse Credit Suisse'i rikkumises osalemise individuaalset ajavahemikku ja tema osakaalu rikkumises. Ta palub hagejate argumendid tagasi lükata.

422 Kohtuistungil kordas komisjon oma seisukohta, et teabevahetuse valim, mida kasutati vaidlustatud otsuses turuosaga seotud korrigeerimisteguri arvutamisel, oli tüüpilisem kui Bloomberg BFIX-i andmed, kuna see oli kõnealusele rikkumisele ainuomane. Vastuseks menetlust korraldavale meetmele esitas komisjon selle valimi, mis tema arvates moodustas selle arvutuse jaoks „täpsemad olemasolevad andmed", mis võimaldas kindlaks teha rikkumise majandusliku tähtsuse parima võimaliku lähenduse.

423 Sellega seoses tuleb märkida, et pooled on ühel meelel selles, et käesolevas asjas on asjakohane võtta turutegemisega seotud korrigeerimisteguri arvutamisel arvesse pool kursivahest. Siiski on pooled sisuliselt eriarvamusel küsimuses, kas kursivahesid käsitlevate vestluste valim, mida vaidlustatud otsuses kasutati turutegemisega seotud korrigeerimisteguri arvutamiseks, kujutab endast „täpsemaid olemasolevaid andmeid" trahvide arvutamise suuniste punkti 15 tähenduses.

424 Ent esiteks tuleb meenutada, et nagu nähtub trahvide arvutamise suuniste punktist 15, „[e]ttevõtja […] müügiväärtuse kindlaksmääramisel kasutab komisjon täpsemaid olemasolevaid andmeid selle ettevõtja kohta". Seega peab ta enda määratletud meetodi rakendamisel eelkõige hoolitsema täpsemate olemasolevate andmete arvessevõtmise eest liidu kohtu kontrolli all, kes kontrollib põhjalikult nii õiguslikke kui ka faktilisi asjaolusid, nagu tuleneb eespool punktis 393 viidatud kohtupraktikast.

425 Teiseks tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et võttes vastu sellised käitumisreeglid nagu trahvide arvutamise suunised ja andes nende avaldamisel teada, et ta kavatseb neid edaspidi asjaomastele juhtumitele kohaldada, piirab komisjon oma kaalutlusõigust ega saa nendest reeglitest kõrvale kalduda, ilma et teda olenevalt olukorrast karistataks selliste õiguse üldpõhimõtete rikkumise eest nagu võrdne kohtlemine või õiguspärase ootuse kaitse (vt selle kohta 28. juuni 2005. aasta kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P – C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 211).

426 Käesolevas asjas nähtub vaidlustatud otsusest, et turutegemisega seotud korrigeerimisteguri arvutamiseks puudutas komisjoni kasutatud valim 16 teabevahetust. Samuti nähtub sellest, et valim puudutab kursivahesid, mis tulenevad 2011. aastal toimunud vestlustest (kaks vestlust 24. juunil, 11. juuli vestlus, kaks 10. augusti vestlust, 20. septembri vestlus, 5. oktoobri vestlus ja 21. oktoobri vestlus) ja 2012. aastal toimunud vestlustest (5. jaanuari vestlus, 11. jaanuari vestlus, 31. jaanuari vestlus, 17. veebruari vestlus, 1. märtsi vestlus, 5. aprilli vestlus, 18. aprilli vestlus ja 18. juuni vestlus), mille käigus kauplejad teatasid kursivahedest järgmiste valuutapaaride puhul: GBP/USD (kuus vestlust), EUR/CHF (üks vestlus), EUR/GBP (seitse vestlust), GBP/JPY (üks vestlus) ja EUR/JPY (üks vestlus).

427 Sellega seoses tuleb esimesena analüüsida hagejate kriitikat komisjoni kasutatud valimi kohta.

428 Esiteks, mis puudutab ajavahemikku, mida vaidlustatud otsuses kasutatud valimi kursivahed puudutasid, siis tuleb sarnaselt hagejatega tõdeda, et selle arvessevõtmist ei saa pidada sobivaks, kuna see ületab asjakohast ajavahemikku.

429 Nende kursivahede arvessevõtmine, mis tulenevad mitmest muu hulgas 2011. aastal enne Credit Suisse'i rikkumisperioodi toimunud vestlusest, ei oma aga mingit tähtsust, et määrata kindlaks asendusväärtus, mis tuleneb tehingutest erinevate valuutapaaridega, mille tinglikud summad puudutavad 2012. aastat.

430 Nimelt, arvestades valuuta hetketehingute turu volatiilsust ja likviidsust, muutuvad vahetuskursid, mille kursivahe on üks komponent ja mida need turu eripärad mõjutavad, kiiresti, nagu näitab ka vaidlustatud otsuses esitatud valim. Täpsemalt nähtub sellest valimist, et sama summa ja sama valuutapaariga seotud tehingu kursivahed erinesid sõltuvalt kuupäevast. Seega tuleb tõdeda, et kauplejate poolt 2011. aastal teatatud kursivahede kohaldamine ei saa objektiivselt võttes anda komisjonile täpset teavet selle tulu tegeliku väärtuse kohta, mida Credit Suisse sai 2012. aastal rikkumisperioodil.

431 Neil asjaoludel tuleb 2011. aasta erinevate kuupäevadega seotud kursivahede arvessevõtmist pidada sobimatuks ja ebapiisavaks, et kajastada Credit Suisse'i tegelikku majanduslikku olukorda rikkumisperioodil.

432 Teiseks on 16 teabevahetuse valim, mida kasutati turutegemisega seotud korrigeerimisteguri arvutamiseks, piiratud võrreldes tehingute arvuga, mis vastavad aastapõhistele tinglikele summadele, mida komisjon arvesse võttis, et ta saaks objektiivselt kajastada muu hulgas väidetava rikkumise majanduslikku tähtsust.

433 Sellega seoses, kuigi seda tehingute arvu ei ole vaidlustatud otsuses märgitud, arvestades, et komisjon tugines üksnes tehingutele, mille summa alusvaluutas oli kuni 500 miljonit (põhjendus 604), ja kuna tinglikud summad, mida ta arvesse võttis, moodustavad kokku 1 060 802 752 528 eurot (põhjendus 592), siis kui need tinglikud summad jagada nende tehingute maksimaalse mahuga, millele ta tugines (500 000 000), tuleb asuda seisukohale, et nendele tinglikele summadele vastavate tehingute arv on vähemalt 2121. Lisaks kinnitavad hagejad, et Credit Suisse tegi väidetavas rikkumises osalemise perioodil 22 000 tehingut, ilma et komisjon oleks sellele vastu vaielnud.

434 Kolmandaks tuleb meenutada, et asendusväärtuse saamiseks kasutas komisjon aastapõhiseid tinglikke summasid, mis vastasid kõige enam kaubeldud valuutapaaridele, mis hõlmasid ühte EMP vääringut, nimelt eurot, naelsterlingit, Norra krooni, Rootsi krooni või Taani krooni, nende kuude jooksul, mil pangad kõnealuses rikkumises osalesid (vaidlustatud otsuse põhjendus 589). Ent nagu nähtub vaidlustatud otsuses aluseks võetud kursivahesid käsitlevate vestluste valimit puudutavatest tõenditest, sisaldab valim 40 võimalikust kombinatsioonist vaevu viit valuutapaari.

435 Vaidlustatud otsuses aluseks võetud kursivahede valimiga hõlmatud valuutapaaride representatiivsuse puudumine võib aga oluliselt mõjutada hinnangut „täpsematele andmetele", mis olid olemas vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal Credit Suisse'i asendusväärtuse arvutamiseks. Nimelt, nagu nähtub nimetatud valimist, on erinevate käesolevas asjas kõne all olevate valuutapaaride likviidsuse ja kohaldatavate kursivahede erinevused (näiteks 200 miljoni EUR/GBP valuutapaari puhul oli minimaalne kursivahe vahemikus 10–12 ning maksimaalne kursivahe jäi vahemikku 12–14, samas kui GBP/USD valuutapaari sama mahu puhul oli minimaalne kursivahe 18 ja maksimaalne kursivahe 20).

436 Eeltoodut arvestades tuleb asuda seisukohale, et kõnealuse korrigeerimisteguri arvutamiseks komisjoni kasutatud valimi vähesed elemendid, millest enam kui pool ei puuduta asjaomast ajavahemikku (vt eespool punkt 426), ei ole igale valuutapaarile, mida komisjon pidas selle

arvutuse tegemisel asjakohaseks, omase üksikasjalikkuse tasemega. Seega ei saa asuda seisukohale, et valim sisaldab andmeid, mis on piisavad, et tagada, et kõik asjaomased valuutapaarid olid proportsionaalselt esindatud, arvestades turutegemisega seotud korrigeerimisteguri loogikat, st selle arvessevõtmist, et tehingutest saadud tulu arvatakse müügi- ja ostukursi vahe hulka, mida kohaldati EMP vääringut hõlmava valuutapaari vahetamisel.

437 Teisena on siiski oluline, et hagejad tõendaksid, et meetodi raames, mille komisjon õiguspäraselt kindlaks määras, oli tõepoolest paremaid andmeid kui need, mida kasutas see institutsioon, ja et need andmed on tegelikult kättesaadavad (vt selle kohta analoogia alusel 24. septembri 2019. aasta kohtuotsus HSBC Holdings jt *vs.* komisjon, T-105/17, EU:T:2019:675, punkt 324). Seega tuleb kindlaks teha, kas Bloomberg BFIX-i andmed, mille hagejad komisjonile turutegemisega seotud korrigeerimisteguri kindlaksmääramiseks välja pakkusid, olid komisjoni poolt vaidlustatud otsuses määratletud meetodi rakendamiseks „täpsemad olemasolevad andmed“.

438 Sellega seoses tuleb esiteks tõdeda, et nagu hagejad kohtuistungil rõhutasid, oleks Bloomberg BFIX-i andmete kasutamine võimaldanud komisjonil võtta arvesse tuhandeid andmeid asjakohase ajavahemiku kohta ja seega näiteid kursivahedest Credit Suisse'i rikkumisperioodi osas, mis on palju arvukamad ja järelikult tüüpilisemad, arvestades nende tehingute märkimisväärset mahtu, mida komisjon asendusväärtuse arvutamisel arvesse võttis (vt eespool punktid 432 ja 433). Nende andmete arvessevõtmine oleks seega võimaldanud tuvastada proportsionaalse vastavuse ühelt poolt nende vahede ja sama perioodi aastapõhiste tinglike summade vahel vastavalt käesolevas asjas müügiväärtuse arvutamise aluseks olevale loogikale ning teiselt poolt kõnealuse korrigeerimisteguri arvutamisega hõlmatud valuutapaaride vahel.

439 Teiseks, nagu komisjon kohtuistungil väitis, vaidlustab ta Bloomberg BFIX-i andmete sobivuse. Tema sõnul on need andmed piiratud eelkõige seetõttu, et need ei võimalda filtreerida välja kursivahesid, mida rikkumises osalenud pangad tegelikult kohaldasid. Nagu märkis komisjon kohtuistungil ja vastuseks Üldkohtu menetlust korraldavale meetmele, ei ole need andmed samuti kõnealusele rikkumisele ainuomased, eelkõige kuna need ei pärine kohast, kus rikkumine aset leidis, ega puuduta rikkumisega seotud pankade tehtud tehinguid.

440 Kuigi on tõsi, et trahvide arvutamise suunised põhinevad määratava trahvi põhisumma kindlaksmääramiseks rikkumisega seotud asjaomaste toodete müügiväärtuse arvessevõtmisel (10. juuli 2019. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Icap jt, C-39/18 P, EU:C:2019:584, punkt 26), on suuniste punktis 16 samuti ette nähtud, et kui ettevõtja poolt kättesaadavaks tehtud andmed on ebatäielikud või ebausaldusväärsed, võib komisjon müügiväärtuse kindlaks määrata muu teabe alusel, mida ta peab asjakohaseks või sobivaks. Seega ei tulene nendest suunistest, et andmed, mida komisjon arvesse võtab, peavad tingimata olema rikkumisega seotud.

441 Nimelt ei tähenda mõiste „täpsemad olemasolevad andmed“ trahvide arvutamise suuniste punkti 15 tähenduses, et tuleb leida andmed, mis annaksid täiesti täpse pildi rikkumise majanduslikust tähtsusest ja ettevõtja suhtelisest osakaalust rikkumises, vaid seisneb nende andmete leidmises, mis on parema kvaliteediga kui muud kättesaadavad andmed, eelkõige selles mõttes, et need on sidusamad, täielikumad ja usaldusväärsemad, et kajastada seda tähtsust ja osakaalu (vt selle kohta 11. juuli 2014. aasta kohtuotsus RWE ja RWE Dea *vs.* komisjon, T-543/08, EU:T:2014:627, punktid 230, 234 ja 237).

442 Võttes aga arvesse asjaolu, et Bloomberg BFIX-i andmed võimaldavad arvesse võtta kõiki valuutapaare, mis kuuluvad kõnealuse korrigeerimisteguri arvutamisega hõlmatud valuutade hulka, annavad suurema valimi, et kajastada proportsionaalselt aastapõhiseid tinglikke summasid, mille suhtes seda tegurit kohaldati, ja puudutavad Credit Suisse'i rikkumisperioodi, tuleb neid pidada sidusamaks, täielikumaks ja usaldusväärsemaks kui need, millele komisjon tugines, et kajastada rikkumise majanduslikku tähtsust ja Credit Suisse'i suhtelist osakaalu rikkumises.

443 Eeltoodust tuleneb, et Bloomberg BFIX-i andmed, mis esitati komisjonile haldusmenetluses ja mille hagejad esitasid Üldkohtule, on vastupidi komisjoni väidetele „täpsemad olemasolevad andmed", mis kajastavad täpsemalt Credit Suisse'i asendusväärtust.

444 Komisjon ei saa nende andmete arvesse võtmist, mis ei ole turutegemisest saadud tulu tegeliku väärtuse puhul tüüpilised, õiguspäraselt põhjendada nõudega järgida rikkumises osalenute võrdset kohtlemist, sest kohaldatud meetod peaks olema kõigi rikkumises osalenute puhul sama.

445 Nimelt tuleb märkida, et võrdse kohtlemise põhimõte nõuab, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud (vt 12. novembri 2014. aasta kohtuotsus Guardian Industries ja Guardian Europe *vs.* komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika). Võrdse kohtlemise põhimõttega ei ole aga vastuolus see, kui käesolevas asjas võetakse arvesse rikkumises osalenud ettevõtjate individuaalseid andmeid, kohaldades sama meetodit asendusväärtuse arvutamisel. Nimelt kujutab käesolevas asjas selliste individuaalsete andmete kasutamine, mis puudutavad Credit Suisse'i rikkumises osalemise perioodiga seotud kursivahesid, endast üksnes komisjoni välja töötatud meetodi rakendamise viisi, mida kohaldatakse kõigi rikkumise osaliste suhtes ja mis ei muuda selle sisu, vaid võib üksnes suurendada selle panga asendusväärtuse täpsust seoses tema tegevuse tähtsuse ja ulatusega rikkumises osalemise perioodil.

446 Lisaks on Üldkohus juba leidnud, et võrdse kohtlemise põhimõttega on kooskõlas komisjoni lähenemisviis, mis seisneb selles, et müügiväärtuse arvutamisel võetakse arvesse erinevatest perioodidest pärit andmeid, võttes arvesse asjaomaste ettevõtjate rikkumises osalemise erinevaid perioode, et võtta muu hulgas arvesse nende ettevõtjate tegelikku majanduslikku olukorda rikkumisperioodil ja vältida seda, et müügiväärtus alahindab rikkumise majanduslikku tähtsust (29. septembri 2021. aasta kohtuotsus Tokin *vs.* komisjon, T-343/18, EU:T:2021:636, punktid 110 –114 ja 118).

447 Lisaks, vastupidi sellele, mida väidab komisjon, ei saa ka asjaolu, et kokkuleppe sõlminud pooled nõustusid komisjoni välja töötatud meetodi raames kohaldatud korrigeerimisteguri arvutamiseks ühtsete andmete kasutamisega, ümber lükata järeldust, et see on Credit Suisse'i suhtes sobimatu ja ebapiisav.

448 Järelikult, kuna komisjon ei kasutanud Credit Suisse'i suhtes asendusväärtuse arvutamiseks kohaldatava korrigeerimisteguri arvutamisel „täpsemaid olemasolevaid andmeid", rikkus ta trahvide arvutamise suuniseid ja arvutas Credit Suisse'ile määratud trahvi põhisumma valesti.

ii) Oma arvel kauplemisega seotud korrigeerimistegur

449 Mis puudutab oma arvel kauplemisega seotud korrigeerimistegurit, siis kuna kauplejad vahetasid teavet oma avatud riskipositsioonide kohta, otsustas komisjon pärast seda, kui ta oli meenutanud, et ükski asjaomastest pankadest ei suutnud esitada andmeid, mis on vajalikud selle äritulu hindamiseks, ja võttes arvesse tehnilisi probleeme, mis on omased oma arvel kauplemisest saadud tulu asendusväärtuse arvutamisele, kursivahe kindlaksmääramisel tugineda *interdealer* -tasandi tehingutega seotud avalikele allikatele (vt eespool punkt 24). Seega selleks, et seda tulu mitte üle hinnata, otsustas ta selle arvutada, korrutades tingliku summa 10%-ga asjakohasest kursivahest, mis oli tema kaalutlusõigust kasutades hinnanguliselt 0,6–1,5 punkti. Nende järelduste põhjal võttis ta arvesse 1-punktilist kursivahet, mille ta jagas eespool nimetatud 10%-ga. Seetõttu leidis ta, et see korrigeerimistegur on 0,1 punkti.

450 Hagejad heidavad komisjonile ette, et ta kasutas korrigeerimistegurit meelevaldselt selleks, et võtta arvesse tulu, mida osalevad pangad väidetavalt said avatud riskipositsioonide hoidmisest, ning kohaldas selle moodustamiseks 10% *intertraders*'i kursivahest. Nad leiavad, et avatud riskipositsioonide hoidmisest saadav tulu põhineb kaupleja positsiooni väärtuse võimalikul suurenemisel, mitte vahel, mida kaupleja peab lõpuks maksma. Seega ei kajasta kursivahe kasutamine väidetava tulu arvessevõtmiseks tulu, mida Credit Suisse oleks võinud sellest tegevusest saada. Igal juhul ei ole komisjon tõendanud, et kauplemistehingute keskmine tulu on proportsionaalne kursivahega.

451 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

452 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et hagejad ei vaidle vastu vaidlustatud otsuse põhjenduses 610 esitatud kinnitusele, mille kohaselt ühelt poolt tegid kõnealuses rikkumises osalenud pangad tehinguid mitte ainult turutegijatena, vaid ka oma arvel, ja teiselt poolt tekkis kõigist nendest tehingutest tulu. Vaidlustatud ei ole ka selle otsuse põhjenduses 630 esitatud järeldust, et „kursivahed kajastavad pankade ootusi avatud positsiooniga seotud riski suhtes".

453 Pärast seda täpsustust tuleb meenutada, et valuuta hetketehingute turul on kursivahe tasu, mida kaupleja saab muu hulgas riski eest, mida ta kannab seoses teatava valuuta hoidmisega oma portfellis tulenevalt avatud riskipositsioonidest turul vahetuskursside kiire muutumise tõttu (vt eespool punkt 21 ja vaidlustatud otsuse põhjendused 35 ja 36, mida hagejad ei ole vaidlustanud).

454 Seega tuleb asuda seisukohale, et lähenemisviis, mida komisjon kasutas kursivahel põhineva oma arvel kauplemisega seotud korrigeerimisteguri arvutamiseks, on kooskõlas valuuta hetketehingute turu tegeliku olukorraga. Eespool nimetatud komisjoni lähenemisviis on kooskõlas ka asendusväärtuse valiku aluseks oleva loogikaga, kuna selles võetakse muu hulgas arvesse Credit Suisse'i oma arvel kauplemisest saadud tulu.

455 Neil asjaoludel ei saa hagejad, kes piirduvad väitega, et kursivahe ei ole asjakohane oma arvel kauplemisest saadava tulu arvutamiseks, pakkumata siiski välja sobivamat alternatiivset meetodit, põhjendatult tugineda sellele, et komisjon kasutas väidetavalt vääralt kursivahet, et määrata kindlaks tulu, mida Credit Suisse võis saada oma arvel kauplemisest.

456 Üldisemalt tuleb hagejate väide, et oma arvel kauplemistegevuse raames kauplejad maksavad, mitte ei teeni kursivahet, pidada ebamõistlikuks oma arvel kauplemise äriloogika ja majandusliku ratsionaalsuse seisukohalt ja eelkõige sarnaselt vaidlustatud otsusega, millele hagejad selles osas vastu ei vaidle ja mille kohaselt „[n]ad võivad vabalt suurendada, vähendada või likvideerida

avatud riskipositsioone, „teenides“ teiste kauplejate „kursivahe“ […]; selles peitubki hea turutegija ja kaupleja olemus üldiselt ning see näitab, et turutegemine ja oma arvel kauplemine on tihedalt seotud“ (põhjendus 630).

457 Lõpuks, kuigi hagejad vaidlevad formaalselt vastu sellele, et oma arvel kauplemisest saadav keskmine tulu on proportsionaalne kursivahega, ühe uuringu „väga sagedaste kursivahede“ alusel, ei esita nad selle vastuväite põhjendamiseks ühtegi konkreetset selgitust. Nimelt piirduvad nad väitega, et „tehingute suur sagedus ei ole käesolevas asjas asjakohane“. Igal juhul ei saa hagejad komisjonile põhjendatult ette heita tõendamiskoormise mis tahes ümberpööramist, kuna komisjonil on trahvi arvutamisel kaalutlusruum. Lisaks ei saa nõustuda hagejate argumendiga, et 10% *intertraders*'i kursivahe kohaldamine on väidetavalt meelevaldne ja sobimatu, et määrata kindlaks kõnealune korrigeerimistegur, kuna see argument põhineb pelgal väitel, mida ei ole kuidagi põhjendatud.

458 Eeltoodust tuleneb, et komisjon on oma arvel kauplemisega seotud korrigeerimisteguri õigesti kindlaks määranud. Hagejate väited selles osas tuleb seega põhjendamatutena tagasi lükata.

3) Hagejate pakutud alternatiivne meetod asendusväärtuse arvutamiseks

459 Hagejad leiavad, et haldusmenetluses Credit Suisse'i välja pakutud alternatiivne meetod on tema müügiväärtuse kindlaksmääramiseks sobivam ja usaldusväärsem alus. See meetod seisneb sisuliselt selles, et iga valuutapaari ja kauplemiskuu kombinatsiooni kohta arvutatakse tinglikud summad, mis tulenevad tehingutest, mille käigus Credit Suisse pakkus likviidseid vahendeid, ja mis korrutatakse kursivahet puudutava korrigeerimisteguriga, mis vastab kursivahest poolele iga konkreetse valuutapaari ja kauplemiskuu kombinatsiooni kohta, tuginedes sõltumatult kolmandalt isikult saadud andmetele.

460 Hagejate sõnul võimaldab see meetod saada asendusväärtusele täpsema hinnangu. Komisjon ei analüüsinud aga tõsiselt Credit Suisse'i välja pakutud argumente ja alternatiivset meetodit. Hagejad heidavad komisjonile ette põhjendamiskohustuse rikkumist selles osas.

461 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

462 Kõigepealt tuleb meenutada, et hagejate välja pakutud meetod erineb vaidlustatud otsuses kasutatud meetodist selle poolest, et arvutusest jäetakse välja ostutehingutega seotud tinglikud summad ja oma arvel kauplemisega seotud korrigeerimistegur, kuid kaalutakse turutegemisega seotud kursivahesid.

463 Ent nagu nähtub eespool punktidest 410–416, üritavad hagejad ekslikult tõendada, et aastapõhiste tinglike summade arvutamisel tuleb arvesse võtta üksnes valuutamüügitehinguid. Nimelt ei võta selline arvutus arvesse kõiki Credit Suisse'i tehtud asjakohaseid tehinguid, isegi kui see arvutataks valuutapaaride ja konkreetsete kauplemiskuude kombinatsiooni alusel. Igal juhul, nagu nähtub eksperdiarvamusest, millele hagejad oma meetodi põhjendamiseks viitavad, ei põhine tinglike summade alternatiivne arvutus täpsetel andmetel, mis võimaldaksid kindlaks teha üksnes tehingud, mille käigus Credit Suisse andis likviidseid vahendeid.

464 Lisaks, mis puudutab oma arvel tegutsemisest saadud tulu väärtuse väljajätmist asendusväärtuse arvutamise meetodist, siis kuigi selle arvesse võtmata jätmine võimaldaks vähendada väidetavalt „ülepaisutatud“ asendusväärtust, ei võta selline väljajätmine arvesse rikkumise majanduslikku tähtsust ja Credit Suisse'i suhtelist osakaalu selles rikkumises, kuna see tulu kujutab endast pankade tuluallikat ja selles seisneb nende tegevuse olemus.

465 Mis puudutab argumenti ebapiisava põhjenduse kohta, mis tuleneb sellest, et komisjon ei selgitanud, miks ta ei võtnud arvesse hagejate välja pakutud alternatiivset meetodit, siis tuleb märkida, et nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 626–633, esitas komisjon põhjused, miks ta ei pidanud hagejate pakutud alternatiivset meetodit sobivaks. Ülejäänud osas tuleb tõdeda, et see argument kattub rohkem nimetatud meetodi hindamise põhjendatuse analüüsimisega. Igal juhul tuleb meenutada, et kohtupraktika kohaselt ei saa komisjoni kohustada oma otsustes selgitama põhjusi, miks ta ei kasutanud trahvisumma arvutamisel vaidlustatud otsuses tegelikult kasutatule alternatiivseid lähenemisviise (15. juuli 2015. aasta kohtuotsus SLM ja Ori Martin *vs.* komisjon, T-389/10 ja T-419/10, EU:T:2015:513, punkt 206).

466 Seega tuleb neljanda väite esimese osaga nõustuda üksnes osas, milles komisjon ei kasutanud Credit Suisse'i kohta täpsemaid olemasolevaid andmeid, et määrata kindlaks turutegemisega seotud korrigeerimistegur.

467 Üldkohus peab siiski asjakohaseks jätkata hagiavalduse neljanda väite analüüsimist, käsitledes kolmandat osa ning seejärel teist, neljandat ja viiendat osa.

b) Neljanda väite kolmas osa, et trahvi on üle hinnatud tulenevalt rikkumise raskusega seotud tegurist

468 Trahvide arvutamise suuniste kohaselt arvutatakse trahvi põhisumma osakaaluna müügiväärtusest; osakaal saadakse rikkumise raskusastme korrutamisel aastate hulgaga, mil rikkumine aset leidis (punkt 19). Rikkumise raskust hinnatakse igal üksikjuhtumil rikkumise iga liigi puhul eraldi, võttes arvesse juhtumi kõiki olulisi asjaolusid (punkt 20). Üldiselt määratakse osakaaluks maksimaalselt 30% müügiväärtusest (punkt 21). Selleks et otsustada, kas konkreetse juhtumi puhul arvesse võetav osakaal müügiväärtusest peaks olema astmestiku kõrgemal või madalamal tasemel, võtab komisjon arvesse teatava hulga tegureid, nagu rikkumise laad, kõikide asjaomaste poolte turuosa kokku, rikkumise geograafiline ulatus ja asjaolu, kas rikkumine ka toime pandi (punkt 22). Lisaks, arvestades, et kõige raskemaid konkurentsipiiranguid, nagu hindade määramise horisontaalkokkulepped, tuleb karmilt karistada, on selliste rikkumiste puhul kasutatav osakaal üldjuhul astmestiku kõrgemal tasemel (punkt 23).

469 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 634–637 leidis komisjon eespool punktis 468 meenutatud eeskirju arvestades sisuliselt, et võttes arvesse rikkumise laadi ja geograafilist ulatust, tuleb raskusastme teguriks määrata 16%.

470 Hagejad väidavad, et komisjon määras rikkumise raskusastme teguriks vääralt 16%. Esiteks ei võtnud ta arvesse kauplejate vähetähtsaid turuosasid või isegi ei selgitanud nende turuosade arvesse võtmata jätmist, kuigi need on asjakohased osalevate pankade majandusliku võimsuse ja rikkumise raskuse kindlaksmääramisel. Teiseks ei võtnud ta rikkumise raskusastme teguri hindamisel arvesse teabevahetuse õiguspärast ja konkurentsi soodustavat eesmärki. Kolmandaks oleksid tegurid, mis võisid rikkumise raskust mõjutada, st tegude arv ja intensiivsus, pidanud mõistlikult viima selleni, et komisjon kohaldab väiksemat raskusastme tegurit.

471 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

472 Sellega seoses tuleb meenutada, et mis puudutab trahvide arvutamise suuniste punktis 22 mainitud mitteammendavaid tegureid, mida komisjon võtab arvesse, et määrata kindlaks osakaal müügiväärtusest, mida tuleb konkreetsel juhul arvesse võtta, siis tuvastas komisjon õigesti, et vaidlusalune rikkumine hõlmas kogu EMP-d ja toimus kokkulepete ja/või kooskõlastatud tegevusena, mille eesmärk oli sisuliselt vähendada või kõrvaldada valuuta hetketehingute turule omane tavapärane ebakindlus. See vähendamine või kõrvaldamine võimaldas rikkumisega seotud pankadel suurendada kindlustunnet hindade kindlaksmääramise ja riskijuhtimise otsuste osas, mis on aga parameetrid, mille alusel need pangad pidid valuuta hetketehingute turul konkureerima. Seega kuulub kõnealune rikkumine kõige raskemate konkurentsipiirangute hulka. Vastavalt trahvide arvutamise suuniste punktile 23 on selliste rikkumiste puhul kasutatav osakaal üldjuhul aga astmestiku kõrgemal tasemel.

473 Seega ei saa komisjonile ette heita, et ta määras raskusastme teguriks 16%, st taseme, mis on trahvide arvutamise suuniste alusel selliste rikkumiste eest ette nähtud karistuste skaala kõige madalamate tasemete hulgas.

474 Hagejate esitatud argumendid ei kummuta seda järeldust.

475 Esimesena ei olnud komisjon kohustatud raskusastme teguri kindlaksmääramisel arvesse võtma ühe ja vältava rikkumisega seotud kauplejate turuosasid. Nimelt ei kuulu selline asjaolu trahvide arvutamise suuniste punktis 23 loetletud tegurite hulka. Lisaks, kuigi on tõsi, et rikkumise raskuse kindlaksmääramisel tuleb arvesse võtta kõiki asjaolusid, mis võivad selle hindamisel arvesse tulla, eelkõige rikkumises osalenud ettevõtjate suurust, on Euroopa Kohus samuti meenutanud, et puudub siduv või ammendav loetelu kriteeriumidest, mida tuleb rikkumise raskuse hindamisel tingimata arvesse võtta (vt selle kohta 26. septembri 2018. aasta kohtuotsus Infineon Technologies *vs*. komisjon, C-99/17 P, EU:C:2018:773, punktid 196–198 ja seal viidatud kohtupraktika).

476 Teisena, samuti ei kuulu konkurentsivastaste tegude arv ja intensiivsus trahvide arvutamise suuniste punktis 23 loetletud tegurite hulka. Kuigi on tõsi ka see, et kohtupraktika kohaselt on need asjaolud trahvisummade kindlaksmääramisel üldiselt asjakohased (vt 26. septembri 2018. aasta kohtuotsus Infineon Technologies *vs*. komisjon, C-99/17 P, EU:C:2018:773, punkt 197 ja seal viidatud kohtupraktika), võib komisjon siiski ettevõtja rikkumises osalemise suhtelist raskust ja juhtumi eripäraseid asjaolusid arvesse võtta kas rikkumise raskuse hindamisel või põhisumma kohandamisel kergendavate ja raskendavate asjaolude alusel (11. juuli 2013. aasta kohtuotsus Team Relocations jt *vs*. komisjon, C-444/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:464, punkt 104).

477 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et komisjonil oli õigus määrata kindlaks raskuskoefitsient, võttes arvesse rikkumist tervikuna, ning et Credit Suisse'i selles rikkumises osalemise suhtelist raskust võis analüüsida muu hulgas kergendavate asjaolude hindamise käigus, mitte aga raskusastme teguri staadiumis.

478 Kolmandana ja viimasena, mis puudutab seda, et komisjon ei võtnud väidetavalt arvesse teabevahetuse õiguspärast ja konkurentsi soodustavat eesmärki, siis tuleb meenutada, nagu teise väite teise osa analüüsimisel, et komisjon lükkas need argumendid õigesti tagasi. Seega ei olnud tal mingit põhjust neid raskusastme teguri kindlaksmääramise staadiumis arvesse võtta.

479 Järelikult tuleb neljanda väite kolmas osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

c) Neljanda väite teine osa, et trahvi vähendamisel ebaproportsionaalselt väikeste kergendavate asjaolude alusel on tehtud viga

480 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 650–656 leidis komisjon sisuliselt, et vastavalt trahvide arvutamise suuniste punktile 29 tuleb juhtumi eripäraseid asjaolusid, st Credit Suisse'i vastutuse puudumist ühelt poolt aluskokkuleppe eest ja teiselt poolt aeg-ajalt koordineerimise eest, arvesse võttes trahvi kummagi tegevuse eest 2% võrra ja seega kergendavate asjaolude alusel trahvi kokku 4% võrra vähendada.

481 Hagejad väidavad, et kergendavate asjaolude alusel komisjoni kohaldatud vähendamine ei võta piisavalt arvesse asjaolu, et Credit Suisse tunnistati vastutavaks vaid ühe eest kolmest teost, mis moodustavad ühe ja vältava rikkumise, seda enam, et see tegevus oli kolmest kõige vähem raske. Nende sõnul pidi komisjon selle tegelikkuse kajastamiseks vähendama trahvi ligikaudu 75% või vähemalt kahe kolmandiku võrra ehk 66%. Lisaks heidavad nad komisjonile ette, et ta ei võtnud arvesse kergendavaid asjaolusid, mis puudutavad esiteks Credit Suisse'i väidetavat väga piiratud osalemist ja teiseks asjaolu, et ta vältis vaidlusalust konkurentsivastast tegevust, edastades teavet, mille ta sai kõnealuses jututoas klientide, müügibüroode ja teiste kauplejatega.

482 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

483 Sellega seoses tuleb esimesena meenutada, et nagu nähtub eespool punktist 335, oli kõigil ühe ja vältava rikkumise moodustanud tegevustel ühine eesmärk, mis seisnes sisuliselt valuuta hetketehingute turule omase tavapärase ebakindluse vähendamises, ilma et selle raskuse osas oleks siiski võimalik tuvastada mingit väidetavat erinevust. Seega ei saa hagejatega nõustuda, kui nad kinnitavad üldiselt ja üksikasju täpsustamata, et teabevahetus on selle rikkumise moodustava kolme tegevuse hulgas „kõige vähem raske" tegevus, ja seda tuleb arvesse võtta kergendavate asjaoludena.

484 Teisena ei saa nõustuda ka hagejate argumentidega, mille eesmärk on tõendada muude kergendavate asjaolude esinemist kui need, millega komisjon vaidlustatud otsuses nõustus.

485 Kuna Credit Suisse'i peeti vastutavaks ühe ja vältava rikkumise eest osas, milles see puudutab teabevahetust, tuleb sellega seoses esiteks meenutada, et nagu nähtub enam kui 100 vestlusest, mida analüüsiti vaidlustatud otsuses, oli Credit Suisse'i tegevus väga sarnane teiste samal ajavahemikul osalenud pankade tegevusega. Seega ei olnud tema osalemine rikkumises sisuliselt tühine, mis oleks võinud olla kergendav asjaolu trahvide arvutamise suuniste punkti 29 tähenduses.

486 Teiseks, mis puudutab Credit Suisse'i väidetavat konkurentsikäitumist, siis piisab, kui tõdeda, et kuna see argument põhineb sisuliselt argumentidel, mis lükati tagasi teise ja kolmanda väite analüüsimisel, ei olnud komisjon mingil juhul kohustatud seda asjaolu kergendava asjaoluna arvesse võtma.

487 Kolmandaks ja viimaseks tuleb analüüsida mõju, mis on 9. mai 2012. aasta vestluse kvalifitseerimisel komisjoni tehtud veal, mis tuvastati hagiavalduse esimese väite analüüsimisel (vaidlustatud otsuse põhjendus 276), kuna selle kvalifitseerimine kuulub Credit Suisse'i kõnealuses rikkumises osalemise suhtelise raskuse hindamise alla, mis võib seda raskust kergendavate asjaolude tõttu vähendada (vt eespool punktid 107–117).

488 Sellega seoses tuleb siiski tõdeda, et kvalifitseerimisel komisjoni tehtud viga ei mõjuta trahvisumma proportsionaalsust, arvestades käesoleva juhtumi konkreetseid asjaolusid. Arvestades vaidlustatud otsuses analüüsitud enam kui 100 vestlust, millest üks osa on 9. mai 2012. aasta vestlusest varasem ja teine osa 9. mai 2012. aasta vestlusest hilisem ning mis ei võimaldanud Credit Suisse'ile etteheidetava tegevuse kulgu katkestada ega mõjutada, ei võimalda ka asjaolu, et seda ühte vestlust võeti ekslikult tema vastu arvesse, vähendada talle süüks pandud rikkumise raskust, arvestades episoodide suurt arvu ja sellele pangale etteheidetava tegevuse raskust.

489 Neid asjaolusid arvestades tuleb neljanda väite teine osa tagasi lükata.

d) Esimese väite neljas osa, et rikutud on võrdse kohtlemise põhimõtet

490 Hagejad väidavad, et komisjon rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna ta ei võtnud arvesse esiteks asjaolu, et Credit Suisse loeti ainult vastutavaks ühe ja vältava rikkumise ühe osa eest ja mida komisjon kohaldatud trahvi 4% võrra vähendamine ei võta piisavalt arvesse, ning teiseks Credit Suisse'i piiratud osalemist väidetavas rikkumises, samas kui teiste väidetava tegevusega seotud pankade trahvi vähendati ajalise kattumise tõttu. Seega ei võtnud komisjon arvesse Credit Suisse'i individuaalset vastutust. Lõpuks heidavad hagejad komisjonile ette, et ta ei teostanud käesolevas asjas trahvide kindlaksmääramisel oma kaalutlusõigust õigesti.

491 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

492 Kõigepealt tuleb meenutada, et tulenevalt eespool punktis 445 viidatud kohtupraktikast on võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisega tegemist ainult siis, kui sarnaseid olukordi käsitletakse erinevalt või kui erinevaid olukordi käsitletakse ühetaoliselt, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud.

493 Samuti tuleb meenutada, et keelatud kokkuleppes osalenud ettevõtjatele määratud trahvide arvutamisel on asjaomaste ettevõtjate erinev kohtlemine komisjonile selle sättega antud pädevuse teostamise lahutamatu osa. Nimelt peab komisjon oma kaalutlusõiguse raames määrama individuaalse karistuse, mis sõltub asjaomaste ettevõtjate käitumisest ja nendele iseloomulikest joontest, et tagada igal üksikjuhul liidu konkurentsieeskirjade täielik tõhusus (vt 5. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Caffaro *vs.* komisjon, C-447/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:797, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).

494 Sellega seoses, mis puudutab väidet ebavõrdse kohtlemise kohta seetõttu, et väidetavalt ei võetud arvesse Credit Suisse'i piiratud osalemist rikkumises, siis tuleb meenutada, et vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, võttis komisjon trahvi arvutamisel arvesse tema osalemise kestust, mis käesoleval juhul oli rikkumises osalenute seas kõige lühem (vaidlustatud otsuse põhjendused 643–645). Lisaks võttis komisjon arvesse asjaolu, et Credit Suisse osales ühes ja vältavas rikkumises üksnes osas, mis puudutab käesolevas asjas vaidlustatud otsuses käsitletud teabevahetust, erinevalt teistest pankadest, kes osalesid mitmes rikkumises erinevates jututubades. Credit Suisse'i ja teiste pankade olukordade erinevat kohtlemist tuleb seega pidada objektiivselt põhjendatuks eespool punktides 492 ja 493 viidatud kohtupraktika tähenduses, arvestades erinevusi eri jututubades toime pandud rikkumiste kestuses ja arvus.

495 Lisaks tuleb tõdeda, et oma üldiste ja põhjendamata argumentidega, mille kohaselt on komisjon väidetavalt rikkunud võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna ta keeldus vähendamast Credit Suisse'i trahvi põhisummat 66–75%, nagu ta ajalise kattuvuse arvesse võtmiseks tegi teiste osaliste puhul, kes osalesid sellel turul mitmes rikkumises, soovivad hagejad sisuliselt tugineda kergendavale asjaolule, mis tuleneb teiste rikkumises osalenute tegevusest.

496 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa rikkumises osaleja põhimõtteliselt viidata teiste selles rikkumises osalenute käitumisest tulenevale kergendavale asjaolule (vt 11. juuli 2019. aasta kohtuotsus Huhtamäki ja Huhtamaki Flexible Packaging Germany *vs.* komisjon, T-530/15, ei avaldata, EU:T:2019:498, punkt 193 ja seal viidatud kohtupraktika). Seega võib asjaolu, et teised keelatud kokkuleppes osalejad osalesid aja jooksul või mitmes rikkumises eri jututubades erinevalt, kujutada endast nende suhtes arvesse võetavat raskendavat asjaolu, mitte aga Credit Suisse'i suhtes kergendavat asjaolu (vt selle kohta 11. juuli 2019. aasta kohtuotsus Huhtamäki ja Huhtamaki Flexible Packaging Germany *vs.* komisjon, T-530/15, ei avaldata, EU:T:2019:498, punkt 194 ja seal viidatud kohtupraktika).

497 Igal juhul tuleb tõdeda, et kokkuleppeotsuses teistele osalistele võimaldatud trahvi vähendamist ei kohaldatud mitte põhisummale, mille osas hagejad sellele tuginevad, vaid asendusväärtuse arvutamisel. Seega ei ole taotletud vähendamine võrreldav vähendamisega, mida kohaldati teistele rikkumises osalejatele.

498 Järelikult tuleb neljanda väite neljas osa tagasi lükata.

e) Neljanda väite viies osa, et vaidlustatud otsust on ebapiisavalt põhjendatud seoses hagejatele määratud trahvi arvutamise proportsionaalsusega võrreldes teistele rikkumises osalenud ettevõtjatele määratud trahviga

499 Hagejad heidavad komisjonile ette, et ta ei põhjendanud piisavalt tegureid, mis on kokkuleppe pooltele määratud trahvide arvutamisel asjakohased. Nad leiavad, et nad on seega jäetud ilma võimalusest hinnata Credit Suisse'i õiguse võrdsele kohtlemisele rikkumise ulatust ning seda võimalust ei ole ka Üldkohtul, et hinnata Credit Suisse'ile tema piiratud osalemise eest tehtud vähendamise proportsionaalsust.

500 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

501 Sellega seoses tuleb märkida, et hagejate argumendid, mis puudutavad väidetavat ebapiisavat põhjendamist trahvisumma proportsionaalsuse osas, nagu need on esitatud hagiavalduses, põhinevad sisuliselt sellel, et Credit Suisse'i trahvi vähendamist on võimatu võrrelda teiste kokkuleppe sõlminud poolte trahvi vähendamisega, ja seda põhjusel, et hagiavalduse esitamise ajal ei olnud hagejate käsutuses kokkuleppeotsust. Kui aga see otsus tehti Üldkohtu menetluses kättesaadavaks, ei esitanud nad repliigi staadiumis ühtegi täiendavat argumenti ebapiisava põhjenduse kohta.

502 Kui hagejatele kohtuistungil küsimusi esitati, kinnitasid nad sisuliselt, et nad ei jää enam oma neljanda väite viienda osa raames esitatud argumentide juurde, mis puudutavad vaidlustatud otsuse ebapiisavat põhjendamist seoses „teguritega, mis on asjakohased kokkuleppeosalistele määratud trahvide arvutamisel". Siiski leidsid nad, et nende argumentide teine osa, mis puudutab trahvi proportsionaalsust, on käesoleva hagi seisukohast endiselt asjakohane.

503 Sellega seoses tuleb aga tõdeda, et hagejate poolt kohtuistungil esitatud selgitust trahvi proportsionaalsuse kohta ei toeta kuidagi neljanda väite viiendas osas sisalduvad argumendid, mis on kokkuvõtlikult esitatud eespool punktides 499 ja 501. Nimelt ei ole trahvi vähendamise proportsionaalsust käsitlev üldine ja põhjendamata väide, mida on käsitletud hagiavalduses kahes lauses, millest teine on järeldus, mille hagejad teevad asjaolust, et kokkuleppeotsus ei ole kättesaadav, mingil juhul sõnastatud põhjenduse puudumisest eraldiseisvalt. Kuna see väide on seotud argumendiga, millest kohtumenetluse käigus loobuti, ei ole seda enam vaja analüüsida.

504 Igal juhul ei saa Credit Suisse'ile määratud trahvi vähendamine kergendavate asjaolude alusel seetõttu, et teiste rikkumises osalejate trahvi vähendati, olla sobiv tegur, et teha kindlaks trahvi võimalik ebaproportsionaalsus (vt analoogia alusel 4. juuli 2006. aasta kohtuotsus Hoek Loos *vs.* komisjon, T-304/02, EU:T:2006:184, punkt 85). Nimelt tulenevad need vähendamised eelkõige erinevatest asjaoludest, mis on seotud Credit Suisse'i ja teiste rikkumises osalejate individuaalse tegevusega ning mille arvesse võtmist trahvi arvutamisel põhjendab karistuse individuaalsuse põhimõte. Ent nagu nähtub eespool punktidest 492–498, võis komisjon kohaldada teistsugust vähendamist, arvestades asjaolu, et teised kõnealuses rikkumises osalenud pangad osalesid ka muudes rikkumistes, mis leidsid aset teistes jututubades, ja seega olid nad Credit Suisse'ist objektiivselt erinevates olukordades. Seega ei saa see argument olla tulemuslik.

505 Eeltoodust tuleneb, et neljas väide on põhjendatud osas, mis puudutab selle esimest osa, mis käsitleb turutegemisega seotud korrigeerimistegurit. Ülejäänud osas tuleb see väide siiski tagasi lükata.

2. Järeldus vaidlustatud otsuse artikli 2 punkti a kohta

506 Kõigest eeltoodust tuleneb, et komisjoni viga seoses asendusväärtuse arvutamisel kohaldatava korrigeerimisteguri kindlaksmääramisel kasutatud andmetega toob kaasa vaidlustatud otsuse artikli 2 punkti a tühistamise.

C. Trahvisumma vähendamise nõue

507 Kolmandas nõudes paluvad hagejad Üldkohtul vähendada Credit Suisse'ile määratud trahvi summat ja seda sõltumata sellest, millised on Üldkohtu järeldused nende esimese nõude kohta tühistada vaidlustatud otsus.

508 Seda tehes tuleb teha otsus hagejate esitatud trahvisumma vähendamise nõude kohta täieliku pädevuse alusel, mis on Üldkohtule antud ELTL artikliga 261 ja määruse nr 1/2003 artikliga 31.

509 Sellega seoses tuleb meenutada, et kuigi Euroopa Kohtu praktika kohaselt annab täielik pädevus, mis on liidu kohtule ELTL artikli 261 alusel antud määruse nr 1/2003 artikliga 31, kohtule lisaks pelgale karistuse seaduslikkuse kontrollile õiguse asendada komisjoni hinnang enda omaga ja järelikult määratud trahv või karistusmakse tühistada, seda vähendada või suurendada, ei tähenda täieliku pädevuse teostamine omal algatusel kontrollimist ja menetlus jääb võistlevaks. Üldjuhul peab hageja esitama väited vaidlusaluse otsuse kohta ning nende väidete põhjendamiseks ka tõendid (vt selle kohta 26. septembri 2018. aasta kohtuotsus Infineon Technologies *vs.* komisjon, C-99/17 P, EU:C:2018:773, punktid 193 ja 194 ning seal viidatud kohtupraktika).

510 Üldkohtu täieliku pädevuse teostamine eeldab määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 3 kohaselt, et ta võtaks arvesse asjaomase rikkumise raskust ja kestust, järgides eelkõige põhjendamise, proportsionaalsuse, karistuste individualiseerimise ja võrdse kohtlemise põhimõtteid ning ilma et ta oleks seotud komisjoni suunistes trahvide arvutamise meetodi kohta määratletud suunavate reeglitega, isegi kui liidu kohtud võivad oma täieliku pädevuse teostamisel suunistest juhinduda (vt 21. jaanuari 2016. aasta kohtuotsus Galp Energía España jt *vs.* komisjon, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkt 90 ja seal viidatud kohtupraktika).

511 Samuti on oluline märkida, et oma olemuselt ei ole trahvi kindlaksmääramine Üldkohtu poolt täpne aritmeetiline tehe. Lisaks, kui Üldkohus teeb otsuse oma täieliku pädevuse raames, peab ta andma oma hinnangu, võttes arvesse kõiki konkreetse juhtumi asjaolusid (vt 15. juuli 2015. aasta kohtuotsus Trafilerie Meridionali *vs.* komisjon, T-422/10, EU:T:2015:512, punkt 398 ja seal viidatud kohtupraktika).

512 Üldkohus peab oma põhjendamiskohustuse raames esitama üksikasjalikult tegurid, mida ta trahvisumma kindlaksmääramisel arvesse võtab (vt selle kohta 14. septembri 2016. aasta kohtuotsus Trafilerie Meridionali *vs.* komisjon, C-519/15 P, EU:C:2016:682, punkt 52).

513 Käesolevas asjas tuleb selle trahvi summa kindlaksmääramiseks, millega karistatakse Credit Suisse'i rikkumise eest, nagu see tuleneb käesolevas hagis esitatud viie väite analüüsist, arvesse võtta tagapool esitatud asjaolusid.

514 Esimesena on rikkumise raskusastme ja kestuse kohta vaja märkida järgmist.

515 Sobiv on kasutada meetodit, mille abil tehakse kindlaks – nagu meetodiga, mida komisjon käsitletaval juhul järgis – esialgu trahvi põhisumma, mida hiljem võib olenevalt juhtumi asjaoludest kohandada.

516 Kõigepealt, mis puudutab müügiväärtusi kui algandmeid, siis tuleb asendusväärtusena arvesse võtta Credit Suisse'i aastapõhiseid tinglikke summasid, mis on seotud valuutapaari ostu- ja müügitehingutega asjaomasel ajavahemikul. Seejärel tuleb neid aastapõhiseid tinglikke summasid kohandada, kohaldades tegurit, mis koosneb ühelt poolt poolest turutegemisest saadud tulu ostu- ja müügikursi vahest ja teiselt poolt 10%-st oma arvel kauplemisest saadud tulu kursivahest.

517 Nagu nähtub eespool punktidest 428–436, leidis komisjon ekslikult, et kõnealuses jututoas toimunud teabevahetuse valimist saadud andmed olid „täpsemad olemasolevad andmed" turutegemisega seotud korrigeerimisteguri arvutamiseks, mistõttu muutus Credit Suisse'i asendusväärtuse arvutus vigaseks, samas kui tegemist on trahvi põhisumma ja seega talle määratud trahvi lõpliku summa arvutamise komponendiga. Seega tuleb vaidlustatud otsust muuta, et võtta asendusväärtuse kindlaksmääramisel arvesse Bloomberg BFIX-i andmeid (vt eespool punktid 437–448).

518 Esiteks, mis puudutab turutegemisega seotud korrigeerimistegurit, siis leiavad hagejad, et nende andmete põhjal oli kursivahe 1,47 baaspunkti ja et järelikult oli see korrigeerimistegur, mis moodustas 50% sellest vahest, 0,73 baaspunkti. Hagejad arvutasid 1,47 baaspunkti suuruse kursivahe, tuginedes Bloomberg BFIX-i andmetest tulenevate nende kursivahede kaalutud keskmisele G10 valuutapaari kohta, mis koosnesid asjaomasel ajavahemikul vähemalt ühest EMP valuutast, seostades need kursivahed Credit Suisse'i tinglike summadega iga sellise valuutapaari

puhul. Nad leiavad nimelt, et sageli kaubeldavad valuutapaarid on likviidsemad ja neil on seetõttu madalamad kursivahed. Seega suurendaks lihtsa keskmise kohaldamine Credit Suisse'i müügiväärtust märkimisväärselt.

519 Komisjon leidis omalt poolt vastuses Üldkohtu menetlust korraldavale meetmele, et Bloomberg BFIX-i andmete põhjal oli kursivahe 2,3 baaspunkti ja et järelikult oli turutegemisega seotud korrigeerimistegur 1,15 baaspunkti. Komisjon arvutas selle kursivahe, võttes aluseks nende kursivahede lihtsa keskmise, mis tulenevad Bloomberg BFIX-i andmetest seoses G10 valuutapaaridega, mis koosnesid asjaomasel ajavahemikul vähemalt ühest EMP valuutast. Komisjon leiab, et meetod, mis seisneb kursivahede lihtsa keskmise kohaldamises, sarnaneb kõige enam vaidlustatud otsuses kasutatud meetodile.

520 Sellega seoses tuleb märkida, et komisjon on Credit Suisse'i tinglikke summasid aastapõhiste tinglike summade arvutamisel juba arvesse võtnud. Nagu komisjon oma vastusepliigis sisuliselt märkis, siis kuigi nende summade eesmärk on kajastada Credit Suisse'i tegevust, on korrigeerimisteguri arvutamisel kursivahede eesmärk eelkõige kajastada rikkumise majanduslikku tähtsust ja rikkumises osalenud ettevõtjate tehingute tegelikku struktuuri seoses rikkumisega seotud finantstoodetega. Nii ei oleks see aga juhul, kui neid vahesid kaalutaks Credit Suisse'i tinglike summade alusel iga valuutapaari puhul. Lisaks, kuna Bloomberg BFIX-i andmetest tulenevad kursivahed ei puuduta üksnes Credit Suisse'i tehtud tehinguid, siis võib nende vahede kaalumine iga valuutapaari puhul Credit Suisse'i tinglike summade alusel vastupidi Credit Suisse'i müügiväärtust oluliselt minimeerida. Järelikult tuleb asuda seisukohale, et hagejate välja pakutud kursivahe arvutamise meetod on vähem sobiv kui see, mille pakkus välja komisjon, et arvutada turutegemisega seotud korrigeerimistegur, ning et järelikult tuleb kasutada seda tegurit, mille komisjon välja pakkus, st 1,15 baaspunkti.

521 Teiseks, mis puudutab oma arvel kauplemisega seotud korrigeerimistegurit, siis ei ole hagejatel õnnestunud kahtluse alla seada komisjoni hinnangut, mille kohaselt on see 0,1 baaspunkti (vt eespool punktid 449–458). Selle tulemusena on Bloomberg BFIX-i andmete põhjal arvutatud asendusväärtusega seotud korrigeerimistegur 1,25 baaspunkti (ehk 0,0125%).

522 Seega, kuna hagejatel ei õnnestunud seada kahtluse alla vaidlustatud otsuses aluseks võetud Credit Suisse'i aastapõhiseid tinglikke summasid suuruses 1 060 802 752 528 eurot (vt eespool punktid 407–416), pärast nende summade väärtuse korrutamist korrigeerimisteguriga 1,25 baaspunkti, on Credit Suisse'i müügiväärtuse asendusväärtus 132 600 344 eurot, nagu komisjon arvutas oma vastuses Üldkohtu menetlust korraldavale meetmele.

523 Seejärel peab Üldkohus asjakohaseks võtta arvesse rikkumise laadi ja geograafilist ulatust ning võtta eespool punktides 472 ja 473 esitatud põhjustel aluseks 16% müügiväärtusest.

524 Lisaks tuleb arvesse võtta hagejate rikkumises osalemise kestust, nagu see nähtub vaidlustatud otsusest, kuna hagejad sellele vastu ei vaielnud ja seda ei mõjuta eespool punktis 117 esitatud järeldus 9. mai 2012. aasta vestluse kohta. Järelikult tuleb rikkumises osalemise kestuse alusel arvesse võtta 0,42 aastat.

525 Lõpuks tuleb sarnaselt komisjoniga lisada lisasumma 16% müügiväärtusest, et tagada vajadus määrata hoiatavas summas trahv, sõltumata rikkumise kestusest.

526 Teisena on sarnaselt vaidlustatud otsuses esitatud kaalutlustega asjakohane vähendada trahvi põhisummat kergendavate asjaolude tõttu 2% võrra, kuna Credit Suisse ei vastuta aeg-ajalt koordineerimise eest, ja 2% võrra, kuna ta ei vastuta aluskokkuleppe eest.

527 Kolmandana võtab Üldkohtu kindlaks määratud trahvisumma nõuetekohaselt arvesse vajadust määrata hoiatava mõjuga trahv, nagu nähtub eespool punktist 525.

528 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades leiab Üldkohus, et juhtumi asjaolusid on karistuse individuaalsuse põhimõtte ja proportsionaalsuse põhimõtte seisukohast õigesti hinnatud, kui määrata trahvi summaks 28 920 000 eurot, mille UBS Group, kes on Credit Suisse Groupi õigusjärglane, UBS, kes on Credit Suisse'i õigusjärglane, ja Credit Suisse Securities (Europe) peavad solidaarselt tasuma.

IV. Kohtukulud

529 Kodukorra artikli 134 lõikes 3 on ette nähtud, et kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks, jäävad kummagi poole kohtukulud tema enda kanda.

530 Käesolevas asjas rahuldati hagejate nõue tühistada vaidlustatud otsus osas, milles see puudutab selle artikli 2 punkti a, ning nõue vähendada trahvisummat, kuid nad on kohtuvaidluse kaotanud osas, mis puudutab nende nõuet tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 1. Neil asjaoludel kannavad hagejad ja komisjon ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (seitsmes koda)

otsustab:

1. **Tühistada komisjoni 2. detsembri 2021. aasta otsuse C(2021) 8612 (final) ELTL artiklis 101 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum AT.40135 – FOREX (Sterling Lads)) artikli 2 punkt a.**

2. **Määrata trahvi summaks, mille UBS Group, kes on Credit Suisse Groupi õigusjärglane, UBS, kes on Credit Suisse'i õigusjärglane, ja Credit Suisse Securities (Europe) peavad solidaarselt tasuma, 28 920 000 eurot.**

3. **Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.**

4. **Jätta poolte kohtukulud nende endi kanda.**

Kowalik-Bańczyk Buttigieg Ricziová

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 23. juulil 2025 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

I. Vaidluse taust . . . 2

A. Menetlus, mille tulemusel tehti vaidlustatud otsus . . . 2

B. Vaidlustatud otsus . . . 3

1. Asjaomased tooted ja asjaomane sektor . . . 3

2. Credit Suisse'ile etteheidetav tegevus . . . 5

3. Trahv . . . 6

a) Trahvi põhisumma . . . 7

b) Lõplik trahvisumma . . . 7

II. Poolte nõuded . . . 7

III. Õiguslik käsitlus . . . 7

A. Vaidlustatud otsuse artikkel 1 . . . 8

1. Esimene väide, et seoses veebipõhise teabevahetuse kvalifitseerimisega konkurentsivastasteks kokkulepeteks ja/või kooskõlastatud tegevuseks on rikutud ELTL artiklit 101 ja seda on ebapiisavalt põhjendatud . . . 8

a) Sissejuhatavad märkused . . . 8

b) Esimese väite esimene osa, et komisjon ei ole tõendanud aluskokkuleppe olemasolu ja järelikult seda, et veebipõhine teabevahetus on konkurentsivastane kokkulepe ja/või kooskõlastatud tegevus . . . 9

c) Esimese väite teine osa, et puuduvad tõendid selle kohta, et veebipõhine teabevahetus kujutas endast iseseisvat kokkulepet ja/või kooskõlastatud tegevust . . . 10

1) Esimene etteheide, et komisjon on vääralt tõlgendanud teatavaid rikkumise ajast pärinevaid tõendeid, ja teine etteheide, et veebipõhine teabevahetus ei kujuta endast konkurentsivastaseid kokkuleppeid ja/või kooskõlastatud tegevust . . . 11

i) Hagejate teatud argumentide ja tõendite vastuvõetavus . . . 11

ii) Nende vestluste konkurentsivastasus, mida hagejad on konkreetselt vaidlustanud . . . 13

– 14. juuni, 5. augusti ja 4. oktoobri 2011. aasta ning 7. veebruari ja 1. juuni 2012. aasta vestlused . . . 13

– 14. mai 2012. aasta vestlus . . . 14

– 11. aprilli 2012. aasta vestlus 15

– 13. aprilli 2012. aasta vestlus 16

– 9. mai 2012. aasta vestlus 17

– 5. juuni 2012. aasta vestlus 18

– 25. aprilli 2012. aasta vestlus 19

– 10. veebruari 2012. aasta vestlus 21

– 25. aprilli, 19. juuni ning 3. ja 4. juuli 2012. aasta vestlused 22

– Järeldused vestluste kohta, mida hagejad on konkreetselt vaidlustanud . 24

iii) Nende vestluste konkurentsivastasus, mida ei ole konkreetselt vaidlustatud 25

2) Kolmas etteheide, et komisjon rikkus õigusnormi, kui ta järeldas, et Credit Suisse'i esitatud kõnealuse teabevahetuse õiguspärane selgitus ei olnud asjakohane 27

2. Teine väide, et veebipõhise teabevahetuse kvalifitseerimisel „eesmärgilt piiranguks" on rikutud ELTL artiklit 101 ja seda on ebapiisavalt põhjendatud 28

a) Sissejuhatavad märkused 28

b) Teise väite esimene osa, et eesmärgilt piirangu olemasolu ei ole tõendatud 29

1) Teine etteheide, et komisjon tegi asjaomase turu konteksti hindamisel vigu . . . 31

i) Valuuta hetketehingute turu läbipaistvus 31

ii) Asjaomase turu struktuur 32

iii) Kauplejate kaksikroll 33

2) Esimene etteheide, et komisjoni järeldus, mille kohaselt kõnealuse teabevahetuse eesmärk oli konkurentsi piiramine, põhineb ebaõigetel faktilistel eeldustel, mida ei ole kontrollitud 34

i) Ostu-müügi kursivahet (bid-ask spreads) käsitleva teabe vahetamine 35

ii) Kliendikorraldusi puudutava teabe vahetamine 36

iii) Avatud riskipositsioone käsitleva teabe vahetamine 36

iv) Ajakohast või tulevikku puudutavat kauplemistegevust käsitleva teabe vahetamine 37

3) Kolmas etteheide, et komisjon on teinud vigu, tuginedes leebema kohtlemise saamiseks esitatud tõendites ja kokkuleppemenetluse ettepanekutes esitatud teabevahetuse õiguslikule kvalifikatsioonile 38

4) Neljas etteheide, et komisjon ei saanud oma tõendamiskoormise vähendamiseks tugineda oma kogemusele teabevahetuse valdkonnas muudes turukontekstides või muudes finantsasjades 40

5) Järeldus teise väite esimese osa kohta 41

c) Teise väite teine osa, et komisjon tegi vigu, kui ta analüüsis, kas kõnealune teabevahetus on õiguspärane või konkurentsi soodustav 41

3. Kolmas väide, et vaidlustatud otsuses rikkumise üheks ja vältavaks rikkumiseks kvalifitseerimisel on rikutud ELTL artiklit 101 ja seda on ebapiisavalt põhjendatud 46

a) Esimese väite kolmas osa, et ei ole piisavalt tõendeid ja põhjendusi selle kohta, et on olemas tervikplaan, millega taotletakse ühist eesmärki, millesse Credit Suisse kavatses panustada ja millest ta oli teadlik või mida ta oleks pidanud ette nägema . . 48

1) Ühist eesmärki taotleva „tervikplaani“ olemasolu 48

2) Teadmine ja kavatsus aidata kaasa taotletava ühise eesmärgi saavutamisele . . . 50

3) Teabevahetusest distantseerumine 51

b) Kolmanda väite teine osa, et rikutud on õigusnormi aluskokkuleppe kvalifitseerimisel sellise ühe ja vältava rikkumise osaks, mille puhul on võimalikud eri osalusastmed 53

4. Viies väide, et rikutud on hea halduse põhimõtet 54

5. Järeldus vaidlustatud otsuse artikli 1 kohta 56

B. Vaidlustatud otsuse artikli 2 punkt a 56

1. Neljas väide, et on rikutud määruse nr 1/2003 artiklit 23, trahvide arvutamise suuniseid, proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtet ning põhjendamiskohustust 56

a) Neljanda väite esimene osa, et asendusväärtuse arvutamisel on tehtud viga 57

1) Credit Suisse'i aastapõhised tinglikud summad 58

2) Vaidlustatud otsuses kasutatud ühtne korrigeerimistegur 60

i) Turutegemisega seotud korrigeerimistegur 60

ii) Oma arvel kauplemisega seotud korrigeerimistegur 65

3) Hagejate pakutud alternatiivne meetod asendusväärtuse arvutamiseks 66

b) Neljanda väite kolmas osa, et trahvi on üle hinnatud tulenevalt rikkumise raskusega seotud tegurist 67

c) Neljanda väite teine osa, et trahvi vähendamisel ebaproportsionaalselt väikeste kergendavate asjaolude alusel on tehtud viga 69

d) Esimese väite neljas osa, et rikutud on võrdse kohtlemise põhimõtet 70

e) Neljanda väite viies osa, et vaidlustatud otsust on ebapiisavalt põhjendatud seoses hagejatele määratud trahvi arvutamise proportsionaalsusega võrreldes teistele rikkumises osalenud ettevõtjatele määratud trahviga 71

2. Järeldus vaidlustatud otsuse artikli 2 punkti a kohta 72

C. Trahvisumma vähendamise nõue 72

IV. Kohtukulud 75